ЮБИЛЕЙЛЕР

1-БӨЛҮМ

1 Ысрайыл уулдары Мисирден чыккан биринчи жылынын үчүнчү айынын он алтынчы күнүндө [2450 Anno Mundi] Кудай Мусага мындай деди: «Мага тоого чык, Мен сага мыйзам жана осуят жазылган эки таш лоок берем, аларды сен аларга үйрөтүшүң үчүн жаздым».
2 Муса Кудайдын тоосуна чыкты, Теңирдин даңкы Синай тоосунда болду, аны алты күн бою булут каптап турду.
3 Жетинчи күнү Ал булуттун ичинен Мусаны чакырды, ошондо Теңирдин даңкы тоонун чокусунда жалындаган оттой көрүндү.
4 Муса тоодо кырк күн, кырк түн болду, Кудай ага мыйзамдын жана күбөлүктүн бардык күндөрүнүн бөлүнүшү жөнүндөгү мурунку жана кийинки тарыхты үйрөттү.
5 Анан ал мындай деди: «Мен сага ушул тоодо айта турган ар бир сөзгө жүрөгүңдү бур, аларды китепке жазып кой, ошондо алардын муундары бүгүн Синай тоосунда сенин ортоңдо түзгөн келишимимди бузуп, кылган жаман иштерине карабастан, Мен аларды таштабаганымды көрүшөт».
6 Ошентип, ушул окуялардын баары алардын башына түшкөндө, алар Менин бардык сотторунда жана бардык иштеринде алардан алда канча адил экенимди түшүнүшөт жана Менин алар менен чындап бирге болгонумду түшүнүшөт.
7 Мен бүгүн сага жарыялап жаткан ушул сөздөрдүн баарын өзүңө жазып ал, анткени Мен алардын козголоңун жана тоң моюндугун билем, анткени Мен аларды ата-бабаларына, Ыбрайымга, Ыскакка жана Жакыпка: “Сенин тукумуңа сүт менен бал аккан жерди берем”, – деп ант берген жерге алып келерден мурун.
8 Алар жеп-ичишет, тойушат, аларды эч кандай кыйынчылыктан куткара албаган бөтөн кудайларга кайрылышат. Бул күбөлүк аларга каршы күбө катары угулат. Анткени алар Менин бардык осуяттарымды, Мен аларга буйрук кылгандардын баарын унутуп, башка элдердин артынан ээрчишет, алардын ыпластыктарынын, уяттарынын артынан ээрчишет, алардын кудайларына кызмат кылышат, булар алар үчүн кылмыш, азап, кайгы жана тузак болот.
9 Көптөр кырылып, туткундалып, душмандын колуна түшүп калышат, анткени алар Менин көрсөтмөлөрүмдү, осуяттарымды, келишимимдин майрамдарын, ишемби күндөрүмдү, алардын арасында Өзүм үчүн ыйыктаган ыйык жайымды, жердин ортосунда Өзүм үчүн ыйыктаган чатырымды жана ыйык жайымды таштап кетишти. Мен аларды Өз ысымымды ага коюп, ал жерде жашайт деп ыйыктадым.
10 Алар өздөрүнө бийик жерлерди, Ашейра мамыларын жана оюп жасалган буркандарды жасашат, ар бири өзүнө (өзүнө) табынышат, ошентип адашышат, балдарын жиндерге жана жүрөктөрүнүн бардык адашкан иштерине курмандыкка чалышат.
11 Мен аларга каршы күбөлөрдү жиберем, бирок алар укпай коюшат, күбөлөрдү да өлтүрүшөт, мыйзамды издегендерди куугунтукташат, баарын жокко чыгарып, өзгөртүп, Менин көз алдымда жамандык кылышат.
12 Мен алардан жүзүмдү жашырам, аларды туткунга, олжого, жемге айландыруучу башка элдердин колуна салып берем, аларды жер жүзүнөн кууп чыгып, башка элдердин арасына чачыратып жиберем.
13 Алар Менин бардык мыйзамымды, бардык осуяттарымды жана бардык өкүмдөрүмдү унутуп, ай жаңырган сайын, ишемби күндөрүндө, майрамдарда, юбилейлерде жана көрсөтмөлөрдө адашып калышат.
14 Ошондон кийин алар бутпарастардын арасынан Мага бүт жүрөгү, бүт жаны, бүт күчү менен кайрылышат. Мен аларды бардык бутпарастардын арасынан чогултам, алар Мени издешет, ошондо алар Мени бүт жүрөгү, бүт жаны менен издегенде, Мени табышат.
15 Мен аларга адилдик менен мол тынчтыкты ачып берем, аларды бүт жүрөгүм, бүт жаным менен адилдиктин өсүмдүгү менен жулуп алам, ошондо алар каргыш эмес, бата болушат, алар баш, куйрук эмес.
16 Мен алардын ортосуна ыйык жайымды курам, алар менен жашайм, алардын Кудайы болом, алар болсо чындык жана адилдик менен Менин элим болушат.
17 Мен аларды таштабайм жана таштап койбойм, анткени Мен алардын Кудай-Теңиримин”.
18 Муса жүзтөмөндөп жыгылып, мындай деп тиленди: «Оо, Кудайым, Өз элиңди жана мурасыңды таштаба, алар жүрөктөрүнүн адашуусунда адашып калышсын, аларды душмандарынын, башка элдердин колуна салып бербе, болбосо алар аларга үстөмдүк кылып, Сага каршы күнөө кылышат».
19 Оо, Теңир, Өзүңдүн ырайымыңды элиңе төк, аларга түз рух жарат, аларды Сенин алдыңда айыптап, адилдиктин бардык жолдорунан адаштырып, Сенин алдыңда жок болуп кетиши үчүн, аларга кара ниеттик руху үстөмдүк кылбасын.
20 Бирок алар Сенин элиң жана Сенин мурасың, Сен аларды мисирликтердин колунан Өзүңдүн улуу күчүң менен куткаргансың. Аларга таза жүрөк жана ыйык рух жарат, ошондон тартып түбөлүккө алардын күнөөлөрүнө азгырылбасын”.
21 Ошондо Теңир Мусага мындай деди: «Мен алардын каршылыгын, ойлорун жана тоң моюндугун билем, алар өздөрүнүн жана ата-бабаларынын күнөөлөрүн мойнуна алмайынча, тил алышпайт».
22 Ошондон кийин алар Мага бүт жүрөгү, бүт жаны менен кайрылышат. Мен алардын жүрөгүнүн сүннөтүн кесип, тукумунун жүрөгүнүн сүннөтүн кесем, аларга ыйык рух жаратам, аларды тазалайм, ошондо алар ошол күндөн түбөлүккө Менден баш тартпайт.
23 Алардын жаны Мага жана Менин бардык осуяттарыма жабышып, Менин осуяттарымды аткарышат, Мен алардын Атасы болом, алар Менин балдарым болушат.
24 Алардын баары тирүү Кудайдын уулдары деп аталат, ар бир периште жана ар бир рух билишет, ооба, алар булардын Менин балдарым экенин, Мен алардын адилдик жана адилдик менен Атасы экенимди жана Мен аларды сүйөрүмдү билишет.
25 Мен сага ушул тоодо жарыялаган ушул сөздөрдүн баарын, биринчисин жана акыркысын, мыйзамда, күбөлөндүрүүдө, жумаларда жана юбилейлерде түбөлүккө, күндөрдүн бардык бөлүктөрүндө, Мен

түшүп, алар менен түбөлүккө жашаганга чейин, өзүңө жазып ал".
26 Ал жанындагы периштеге: «Мусага жаратуу башталгандан тартып, Менин ыйык жайым алардын арасында түбөлүккө курулганга чейин жазып кой», – деди.
27 Ошондо Теңир баарынын көзүнө көрүнөт, ошондо баары Менин Ысрайылдын Кудайы жана Жакыптын бардык уулдарынын Атасы экенимди, түбөлүккө Сион тоосунда Падыша экенимди билишет. Сион менен Иерусалим ыйык болот".
28 Ысрайыл кошуунунун алдында жүргөн периште мыйзам жана күбөлүк жумалары түзүлгөн учурдан тартып, юбилей жумаларынын бөлүнгөн жылдарды, жылдардын ар бир жылын, юбилейлердин бардык санын [ар бир жылга ылайык], асман менен жер жаңыланган күндөн тартып, алардын бардык жаратуусу асман күчтөрүнө жана жердин бардык жаратуусуна ылайык, Теңирдин ыйык жайы Иерусалимде Сион тоосунда курулганга чейин, Ысрайылдын бардык тандалгандары үчүн айыктыруу, тынчтык жана бата үчүн бардык жарыктар жаңыланганга чейин, ошол күндөн тартып жердин бардык күндөрүнө чейин ушундай болот деп жазылган таблицаларды алды.

2-БӨЛҮМ

1 Ошондо жанындагы периште Мусага Теңирдин сөзү боюнча мындай деди: «Жаратуунун толук тарыхын жаз: Кудай-Теңир алты күндө бардык иштерин жана жараткан нерселеринин баарын кантип бүтүрдү, жетинчи күнү ишембини сактап, аны бардык муундар үчүн ыйыктады жана аны Өзүнүн бардык иштеринин белгиси катары койду».
2 Анткени биринчи күнү Ал жогорудагы асманды, жерди, сууларды жана Анын алдында кызмат кылган бардык рухтарды: катышуу периштелерин, ыйыктоо периштелерин, шамал рухунун периштелерин, булут рухунун периштелерин, караңгылыктын, кар рухунун, мөндүрдүн жана үшүктүн периштелерин, үндөрдүн, күн күркүрөөнүн жана чагылгандын периштелерин, суук менен ысыктын, кыштын, жазгы, күзгү жана жайкы рухтардын периштелерин жана асмандагы жана жердеги бардык жаратууларынын рухтарын жаратты; (Ал) түпсүз туңгуюктарды жана караңгылыкты, кечти жана түндү, ошондой эле жүрөгүнүн билими менен даярдаган жарыкты, таңды жана күндүздү жараткан.
3 Ошондо биз Анын иштерин көрүп, Аны даңазаладык, бардык иштери үчүн Анын алдында даңазаладык, анткени Ал биринчи күнү жети улуу ишти жаратты.
4 Экинчи күнү Ал суунун ортосунда аба мейкиндигин жаратты, ошол күнү суулар экиге бөлүндү: алардын жарымы бүт жер бетинин үстүндөгү аба мейкиндигинин үстүнө көтөрүлүп, жарымы астына түштү. Бул (Кудай) экинчи күнү жараткан жалгыз чыгарма болду.
5 Үчүнчү күнү Ал сууларды бүт жер бетинен бир жерге агызууну, кургактыкты пайда кылууну буйрук кылды.
6 Суу Анын буйругундай болуп, жер бетинен бул асман мейкиндигинин сыртына чыгып, кургактык пайда болду.
7 Ошол күнү Ал алар үчүн бардык деңиздерди, алардын топтолуучу жерлерин, бардык дарыяларды, тоолордогу жана жер жүзүндөгү суулардын топтолушун, бардык көлдөрдү, жердин шүүдүрүмүн, себилген үрөндү, бардык өнүп чыккан өсүмдүктөрдү, мөмөлүү дарактарды, токойдогу дарактарды, Эйдендеги Эйден багын жана алардын түрлөрү боюнча бардык өсүмдүктөрдү жаратты.
8 Кудай бул төрт улуу нерсени үчүнчү күнү жаратты. Ал эми төртүнчү күнү күндү, айды жана жылдыздарды жаратып, аларды асман мейкиндигине койду, бүт жер жүзүнө жарык чачсын, күн менен түндү башкарсын, жарыкты караңгылыктан бөлсүн.
9 Кудай күндү жер үстүндө күндөр, ишембилер, айлар, майрамдар, жылдар, ишембилер, юбилейлер жана жылдардын бардык мезгилдери үчүн улуу жышаан кылып койду.
10 Ал жарыкты караңгылыктан бөлүп, жер бетинде өсүп чыккандардын баары гүлдөп-өссүн үчүн, жакшылык алып келет.
11 Ал төртүнчү күнү ушул үч түрдү жаратты, ал эми бешинчи күнү суунун тереңинде чоң деңиз жаныбарларын жаратты, анткени булар Анын колу менен жаратылган алгачкы денелер эле: балыктар жана сууларда кыймылдагандын баары, учкандын баары, канаттуулар жана алардын бардык түрлөрү.
12 Күн алардын үстүнөн чыкты, жер бетиндеги бардык нерселерден, жерден өсүп чыккан бардык нерселерден, мөмөлүү дарактардан жана бардык жаныбарлардан да жогору көтөрүлдү.
13 Ал бешинчи күнү ушул үч түрдү жаратты, ал эми алтынчы күнү жер жүзүндөгү бардык жаныбарларды, бардык малдарды жана жер бетинде сойлоп жүрүүчүлөрдүн баарын жаратты.
14 Андан кийин Ал адамды жаратты. Аларды эркек менен аял кылып жаратты. Жер бетиндеги, деңиздеги, учуучу жаныбарлардын, жаныбарлардын, малдардын, жер бетинде кыймылдагандардын жана бүт жер жүзүнүн үстүнөн бийлик берди. Мунун баарын ага бийлик берди.
15 Ал алтынчы күнү төрт түрдүү жандыкты жаратты. Баары биригип жыйырма эки түрдүү жандык болду.
16 Ал алтынчы күнү өзүнүн бардык ишин бүтүрдү: асмандагы, жердеги, деңиздеги, түпсүз туңгуюктагы, жарыктагы, караңгылыктагы жана бардык нерседеги бардык нерселерди.
17 Ал бизге алты күн иштеп, жетинчи күнү ишембини сактап, бардык жумуштардан баш тартышыбыз үчүн, ишемби күнү деген улуу жышаан берди.
18 Ал эми бардык периштелер жана бардык ыйыктоо периштелери, бул эки улуу топ, Ал бизге асманда да, жерде да ишембини Өзү менен бирге сактоону буйруду.
19 Ал бизге мындай деди: «Мына, Мен бардык элдердин арасынан Өзүмө бир элди бөлүп алам, алар ишемби күнүн сакташат, Мен аларды Өз элим катары Өзүмө ыйыктайм, аларга батамды берем; Мен ишемби күндү кандай ыйыктасам жана Өзүмө ошондой

ыйыктасам, аларга да ошондой батамды берем, алар Менин элим болушат, Мен алардын Кудайы болом».
20 Мен көргөндөрдүн баарынын арасынан Жакыптын тукумун тандап алдым, аны тун уулум кылып жазып, түбөлүккө Өзүмө арнадым; аларга ишемби күнүн үйрөтөм, ошондо алар ишемби күнүн бардык жумуштардан сакташсын".
21 Ошентип, Ал ал жерде алар жетинчи күнү биз менен бирге ишемби күнүн өткөрүшү үчүн, жеп-ичиши үчүн, бардык нерсени жараткан Кудайды даңкташ үчүн, бардык элдерден жогору турган өзгөчө элди Өзүнө бата берип, ыйыктагандай, алар да биз менен бирге ишемби күнүн өткөрүшү үчүн белги жаратты.
22 Ал Өзүнүн осуяттарын Өзүнө жаккан таттуу жыпар жыт катары ар дайым жогору көтөрдү...
23 Адамдан Жакыпка чейин жыйырма эки адам болгон жана жетинчи күнгө чейин жыйырма эки түрдүү жумуш жасалган; бул баталуу жана ыйык; биринчиси да баталуу жана ыйык; бул аны менен бирге ыйыктоо жана бата үчүн кызмат кылат.
24 Ал эми бул (Жакыпка жана анын тукумуна) жетинчи күнү ишемби күнүн ыйыктап, батасын бергендей эле, алар ар дайым биринчи күбөлүктүн жана мыйзамдын баталуу жана ыйыктары болушу керектиги берилген.
25 Ал асман менен жерди жана Өзү жараткандын баарын алты күндө жаратты, ал эми Кудай жетинчи күндү бардык иштери үчүн ыйыктады; ошондуктан Ал анын атынан: «Кимде-ким ошол күнү кандайдыр бир иш кылса, ал өлөт, ал эми ким аны булгаса, ал сөзсүз өлөт», - деп буйрук кылды.
26 Ошондуктан сен Ысрайыл уулдарына бул күндү ыйык тутууну буйрук кыл, ал күнү эч кандай жумуш кылбасын, булгабасын, анткени ал башка күндөрдөн ыйык.
27 Ал күндү булгаган адам өлөт, ал эми анда кандайдыр бир иш кылган адам түбөлүккө өлөт, Ысрайыл уулдары бул күндү укумдан-тукумга белгилеши үчүн, жеринен тукум курут болбошу үчүн, анткени бул ыйык жана баталуу күн.
28 Ал күндү сактап, ишембини сактаган ар бир адам биз сыяктуу эле бардык күндөрү ыйык жана баталуу болот.
29 Ысрайыл уулдарына ушул күндүн мыйзамын жарыялап, аларга айт: алар ишемби күнүн сакташсын, жүрөктөрүнүн адепсиздиги менен андан баш тартпасын, ал күнү эч кандай туура эмес жумушту жасоого, өз каалоолору менен иштөөгө тыюу салынат, ал жерден жегенге же ичкенге эч нерсе даярдабасын, суу сузуп албасын, дарбазаларынан суу алып кирбесин же алып өтпөсүн, анткени алтынчы күнү үйлөрүндө өздөрүнө даярдабаган жүктү алып өтпөсүн.
30 Ал күнү алар үйгө алып кирбеши керек, үйдөн үйгө алып чыкпашы керек, анткени ал күн юбилейлик күндөрдүн баарынан ыйык жана баталуу; жер жүзүндө эч ким ишемби күнүн сактоону билдире электе эле, биз асманда ишемби күнүн белгиледик.
31 Бардык нерсенин Жаратуучусу ага батасын берди, бирок бардык элдерди жана улуттарды ишемби күнүн сактоо үчүн эмес, ысрайыл элин гана ыйыктады: жер бетинде жеп-ичүүгө, ишемби күнүн сактоого аларга гана уруксат берди.
32 Бардык нерсенин Жаратуучусу бардык күндөрдөн жогору бата, ыйыктык жана даңк үчүн жараткан ушул күнгө батасын берди.
33 Бул мыйзам жана күбөлүк Ысрайыл уулдарына алардын укум-тукумуна түбөлүккө мыйзам катары берилген.

3-БӨЛҮМ

1 Экинчи жуманын алты күнүндө биз, Кудайдын сөзү боюнча, Адамга бардык жаныбарларды, бардык малдарды, бардык канаттууларды, жер бетинде сойлоп жүрүүчүлөрдүн жана сууда сойлоп жүрүүчүлөрдүн баарын түр-түрү жана түрлөрү боюнча алып келдик: биринчи күнү жаныбарларды; экинчи күнү малды; үчүнчү күнү канаттууларды; төртүнчү күнү жер бетинде сойлоп жүрүүчүлөрдүн баарын; бешинчи күнү сууда сойлоп жүрүүчүлөрдүн баарын.
2 Адам алардын баарын өз аттары менен атады, ал аларды кандай атаса, ошондой атады.
3 Адам беш күн бою жер бетиндеги бардык жандыктарды эркек-ургаачы кылып көрдү, бирок жалгыз болгондуктан, өзүнө жардам бере турган эч нерсе тапкан жок.
4 Ошондо Теңир бизге: «Адамдын жалгыз болгону жакшы эмес, ага жардамчы табалы», – деди.
5 Ошондо Кудай-Теңирибиз аны терең уйкуга салды. Ал уктап калды. Ал аялдын ордуна кабыргаларынын бирин алды, ошол кабырга анын кабыргаларынын арасынан аялдын жаралышы болду. Ал анын ордуна эт куруп, аялды жаратты.
6 Ал Адамды уйкусунан ойготуп, алтынчы күнү ойгонуп, аны өзүнө алып келди. Ал аны таанып, мындай деди: «Бул эми менин сөөгүмдөн чыккан сөөк, денемден чыккан эт. Ал менин аялым деп аталат, анткени ал күйөөсүнөн алынган».
7 Ошондуктан эркек менен аял бир болушат, ошондуктан эркек ата-энесин таштап, аялына жабышат, ошондо экөө бир дене болушат.
8 Биринчи жумада Адам ата, ал эми кабыргасы анын аялы жаратылган; экинчи жумада Кудай ага аялын көрсөттү. Ошондуктан эркек киши жети күн, аял киши эки жолу жети күн бою булгап жүрүү осуяты берилген.
9 Адам өзү жаратылган жерде кырк күн жашагандан кийин, биз аны Эйден багына алып бардык, ал жерди иштетип, багып турсун деп, аялын сексенинчи күнү алып келишти, андан кийин ал Эйден багына кирди.
10 Ошондуктан асмандагы лоокторго төрөгөн аял жөнүндө мындай осуят жазылган: эгер ал эркек бала төрөсө, биринчи жуманын биринчи күндөрүндөй жети күн таза эмес болуп, отуз үч күн кан менен тазалансын, эркек балага берилген күндөрдү бүтүрмөйүнчө, эч бир ыйык нерсеге тийбесин, ыйык жайга кирбесин.
11 Ал эми кыз төрөлгөндө, ал эки жума таза эмес болуп, канынан тазалангандан кийин алтымыш алты күн өткөрөт, баары сексен күн болот".
12 Ал сексен күн жашагандан кийин, биз аны Эйден багына алып бардык, анткени ал жер бетиндеги бардык

нерселерден ыйык жана ага отургузулган ар бир дарак ыйык.
13 Ошондуктан эркек же кыз төрөгөн аялга ошол күндөрдүн эрежеси боюнча эркек же кыз бала үчүн белгиленген күндөр бүтмөйүнчө, ал эч кандай ыйык нерсеге тийбеши, ыйык жайга кирбеши керек болчу.
14 Бул мыйзам жана күбөлүк Ысрайыл эли аны ар дайым аткарышы үчүн жазылган.
15 Биринчи юбилейдин биринчи жумасында, [1-7] Адам жана анын аялы жети жыл бою Эйден багында болуп, аны иштетип, багышты. Биз ага жумуш берип, айдоого ылайыктуу болгондун баарын жасоону буйрук кылдык.
16 Ал бакча иштетип, жылаңач жүргөнүн билген эмес, уялган да эмес, бакчаны канаттуулардан, жырткычтардан жана малдан коргоп, мөмөлөрүн жыйнап жеп, калганын өзү жана аялы үчүн сактап койгон.
17 Ал жерде жети жыл аяктагандан кийин, так жети жыл [эртең мененки саат 8де], экинчи айдын он жетинчи күнүндө жылан келип, аялга жакындады. Жылан аялга: «Кудай силерге: «Бейиштеги эч бир дарактын жемишинен жебегиле», – деп буйрук кылды беле?» – деди.
18 Ал ага: «Бактагы дарактардын бардык мөмөлөрүнөн Кудай бизге: „Жегиле“, – деди, бирок бактын ортосундагы дарактын мөмөлөрүнөн Кудай бизге: „Аны жебегиле, ага тийбегиле, болбосо өлөсүңөр“, – деди», – деди.
19 Ошондо жылан аялга: «Жок, өлбөйсүңөр, анткени Кудай силердин андан жеген күнү көзүңөр ачылып, кудайлардай болуп, жакшылык менен жамандыкты билип аларыңарды билет», – деди.
20 Аял дарактын жагымдуу, көзгө жагымдуу экенин, жемишинин жегенге жакшы экенин көрүп, даракты алып жеди.
21 Ал адегенде анжыр жалбырактары менен уяттуу жерин жаап, андан Адамга берди, ал жеди. Ошондо анын көзү ачылып, жылаңач экенин көрдү.
22 Ал анжыр жалбырактарын алып, аларды бириктирип тигип, өзүнө алжапкыч жасап, уяттуу жерин жаап койду.
23 Кудай жыланды каргап, ага түбөлүккө каарданды...
24 Ал аялга ачууланды, анткени ал жыландын үнүн угуп, жеп койду. Ал аялга мындай деди: «Мен сенин кайгыңды жана азабыңды көбөйтөм. Кайгы менен балдарды төрөйсүң, күйөөңө кайтып келесиң, ал сени башкарат».
25 Адамга да мындай деди: «Аялыңдын тилин алып, Мен сага жебе деп буйрук кылган дарактын жемишинен жегениң үчүн, жер сенин айыңдан каргышка калсын. Ал сага тикенек менен отоо чөп өстүрөт, сен алынган жерге кайтып келгенге чейин наныңды маңдай териң менен жейсиң, анткени сен топураксың, жерге кайтып келесиң».
26 Ал аларга териден кийим жасап, кийинтип, Эйден багынан кууп чыкты.
27 Адам Бейиштен чыккан күнү эртең менен уяттуу жерин жапкан күндөн бери күн чыкканда ладан, галбан, стакта жана жыпар жыттуу заттарды тартуулады.
28 Ошол күнү бардык жаныбарлардын, малдардын, канаттуулардын, баскан-тургандардын жана кыймылдагандардын оозу жабылды, ошондуктан алар сүйлөй албай калышты, анткени алардын баары бири-бири менен бир ооздон, бир тилде сүйлөшүп жатышкан.
29 Ал Эйден багынан Эйден багындагы бардык жандыктарды чыгарды, ошондо бардык жандыктар өз түрлөрүнө жана түрлөрүнө жараша алар үчүн жаратылган жерлерге чачырап кетишти.
30 Ал Адамга гана бардык жаныбарлар менен бодо малдардын ичинен уятын жабуу үчүн (каражатты) берди.
31 Ошондуктан асмандагы лооктордо мыйзамдын өкүмүн билгендердин баарына карата: «Абырайыңарды жаап, бутпарастардай болуп, өзүңөрдү ачпагыла»,— деп жазылган.
32 Төртүнчү айдын жаңырган айында, Адам менен анын аялы Эйден багынан чыгып, өздөрү жараткан Элда жеринде жашашты.
33 Адам аялынын атын Обо деп койду.
34 Алардын биринчи юбилейге чейин [эртең мененки саат 8де] уулдары болгон эмес. Ошондон кийин ал ага жакындады.
35 Ал Эйден багында үйрөтүлгөндөй жерди иштетти.

4-БӨЛҮМ

1 Экинчи юбилейдин үчүнчү жумасында [64-70] ал Кабылды, төртүнчүсүндө [71-77] Абылды, ал эми бешинчисинде [78-84] ал кызын төрөдү.
2 Үчүнчү юбилейдин биринчи (жылы) [99-105] күнү Кабыл Абылды өлтүрдү, анткени (Кудай) Абылдын курмандыгын кабыл алып, Кабылдын курмандыгын кабыл алган жок.
3 Ал аны талаада өлтүрдү, анын каны жерден асманга чейин ыйлап, аны өлтүргөнүнө нааразы болду.
4 Ошондо Теңир Кабылды өлтүргөнү үчүн жемеледи, ал аны бир тууганынын каны үчүн жер жүзүндө качып жүргөн адам кылды, аны жер жүзүндө каргады.
5 Ошондуктан асмандагы такталарда: «Жакынын өлтүргөн адамга каргыш тийсин, көргөн жана уккандардын баары: «Ошентип болсун», – десин. Көрүп, бирок айтпаган адам башка бирөө сыяктуу эле каргышка калсын», – деп жазылган.
6 Ошондуктан биз Кудай-Теңирибиздин алдына барганда, асманда да, жерде да, жарыкта да, караңгылыкта да, бардык жерде жасалган бардык күнөөлөрдү жарыялайбыз.
7 Адам менен анын аялы Абыл үчүн төрт жума бою аза күтүштү [99-127], ал эми бешинчи жуманын төртүнчү жылында [130-130] алар кубанышты. Адам аялы менен кайрадан жакындашып, ал ага уул төрөп берди. Ал анын атын Шет койду, анткени ал: «Кудай бизге жер бетинде Абылдын ордуна экинчи тукум берди, анткени аны Кабыл өлтүрдү», – деди.
8 Алтынчы жумада [саат 134-40] ал кызы Азураны төрөдү.
9 Кабыл карындашын аялдыкка алды, ал ага төртүнчү юбилейдин аягында Энохту төрөп берди. [190-196] Бешинчи юбилейдин биринчи жумасынын биринчи

жылында [197] жер бетине үйлөр курулуп, Кабыл шаар куруп, ага уулу Энохтун атынан ат койду.
10 Адам аялы Обо энеге жакындады, ал дагы тогуз уул төрөдү.
11 Бешинчи юбилейдин бешинчи жумасында [225-31] Шет карындашы Азураны аялдыкка алды, ал эми төртүнчү жылы (алтынчы жуманын) [235-3] ал ага Эносту төрөп берди.
12 Ал жер жүзүндө Теңирдин атын чакыра баштады.
13 Үчүнчү жуманын жетинчи юбилейинде [309-15] Энош карындашы Нумду аялдыкка алды. Ал бешинчи жуманын үчүнчү жылында ага уул төрөп берди, ал анын атын Кенан койду.
14 Сегизинчи юбилейдин аягында [325, 386-3992 AM] Кенан карындашы Муалекти аялдыкка алды, ал ага тогузунчу юбилейде, ушул жуманын үчүнчү жылдын биринчи жумасында [395 AM] уул төрөп берди, ал анын атын Махалалел койду.
15 Онунчу юбилейдин экинчи жумасында [449-55] Махалалел атасынын бир тууганынын кызы Баракиелдин кызы Динаны аялдыкка алды. Ал алтынчы жылдын үчүнчү жумасында [461-61] ага уул төрөп берди. Ал анын атын Жарет койду, анткени анын убагында Теңирдин периштелери, "Күзөтчүлөр" деп аталгандар, адам балдарына насаат айтуу үчүн, жер бетинде сот жана адилеттүүлүк кылуу үчүн жерге түшүштү.
16 Он биринчи юбилейде [512-18] Жаред өзүнө аял алды, анын аты Барака болчу, ал Расужалдын кызы, атасынын бир тууганынын кызы, ушул юбилейдин төртүнчү жумасында [522], ал ага уул төрөп берди, юбилейдин төртүнчү жылында, бешинчи жумада, ал ага уул төрөдү, ал анын атын Энох койду.
17 Ал жер бетинде төрөлгөн адамдардын ичинен жазууну, билимди жана акылмандыкты биринчи болуп үйрөнгөн жана адамдар жыл мезгилдерин өз айларынын тартиби боюнча билиши үчүн, асман белгилерин айларынын тартиби боюнча китепке жазып койгон.
18 Ал биринчи болуп күбөлүк жазып, жер жүзүндөгү муундардын арасында адам уулдарына күбөлөндүрүп, юбилейлердин жумаларын айтып берди, аларга жылдардын күндөрүн билдирди, айларды иретке келтирип, жылдардын ишемби күндөрүн биз ага билдиргендей кылып айтты.
19 Ал эмне болгонун жана эмне болорун түшүндө аян аркылуу көрдү, бул сот күнүнө чейин адам балдарынын укум-тукумунан өтүп, эмне болорун көрсөттү; ал баарын көрүп, түшүндү, өзүнүн күбөлүгүн жазып, күбөлүктү жер бетине бардык адам балдары жана алардын укум-тукуму үчүн жайгаштырды.
20 Он экинчи юбилейде, [582-88], жетинчи жумада, ал өзүнө аял алды, анын аты Эдна болчу, ал атасынын бир тууганынын кызы Данелдин кызы болчу, ал эми алтынчы жылы, ушул жумада [587 AM], ал ага уул төрөп берди, ал анын атын Метушалах койду.
21 Ал Кудайдын периштелери менен бирге алты жыл бою жашап, ага жердеги жана асмандагынын баарын, күндүн бийлигин көрсөтүштү, ал баарын жазып алды.
22 Ал адамдардын кыздары менен күнөө кылган Байкоочуларга күбөлөндүрдү, анткени алар өздөрүн адамдардын кыздары менен аралаштырып, булгана башташкан, ал эми Энох алардын баарына каршы күбөлөндүрдү.
23 Ал адам балдарынын арасынан алынды, биз аны даңк жана урмат менен Эйден багына алып бардык, ал жерде ал дүйнөнүн айыптоосун жана сотун, ошондой эле адам балдарынын бардык жаман иштерин жазып жатат.
24 Ошон үчүн Кудай бүткүл Эйден жерине топон суу каптатты, анткени ал жерде ал белги катары коюлуп, бардык адам балдарына каршы күбөлөндүрүү үчүн, сот күнүнө чейин муундардын бардык иштерин айтып берүү үчүн коюлган.
25 Ал тоодо ыйык жайда жыпар жыттуу заттарды, Теңирге жаккан жыпар жыттуу заттарды түтөттү.
26 Анткени Теңирдин жер жүзүндө төрт жери бар: Эйден багы, Чыгыш тоосу, жана бүгүн сен турган бул тоо, Синай тоосу жана жаңы жаратуу учурунда жерди ыйыктоо үчүн ыйыктала турган Сион тоосу; ал аркылуу жер жүзү муундан муунга бардык күнөөлөрүнөн жана ыпластыктарынан ыйыкталат.
27 Он төртүнчү юбилейде [652 AM] Метушал атасынын бир тууганынын кызы Азриалдын кызы Эднаны аялдыкка алып, ушул жуманын биринчи жылынын үчүнчү жумасында [701-7 AM] уул төрөп, атын Ламех койду.
28 Он бешинчи юбилейде, үчүнчү жумада, Лемек өзүнө аял алды. Анын аты Бетенос болчу, ал Баракилдин кызы, атасынын бир тууганынын кызы. Ошол жумада ал ага уул төрөп берди. Ал анын атын Нух койду. Ал: «Бул мени азап чегип, бардык эмгегим үчүн, Теңир каргаган жер үчүн сооротот», – деп айтты.
29 Он тогузунчу юбилейдин аягында, алтынчы жылдын жетинчи жумасында [9:30] Адам каза болуп, бардык уулдары аны өзү жараткан жерге коюшту, ал жерге биринчи болуп коюлду.
30 Ал миң жылдыктын жетимиш жылын кемчилик катары көрдү, анткени миң жыл асмандын күбөлүгүндө бир күн сыяктуу, ошондуктан билим дарагы жөнүндө: «Андан жеген күнү өлөсүңөр», – деп жазылган. Ошондуктан ал бул күндүн жылдарын толуктаган жок, анткени ал ошол учурда каза болду.
31 Ошол эле жылы ошол эле юбилейдин аягында Каин да өлтүрүлдү, анткени анын үйү кулап, ал үйүнүн ортосунда өлдү, ал таштар менен өлтүрүлдү, анткени ал Абылды таш менен өлтүргөн, ал адилеттүү сот менен таш менен өлтүрүлгөн.
32 Ошондуктан асмандагы лоокторго мындай деп жазылган: «Ким өз жакынын ошол курал менен өлтүрсө, ал ошол курал менен өлтүрүлөт; ал аны кандай жарадар кылса, ага да ошондой мамиле кылынат».
33 Жыйырма бешинчи юбилейде (саат 12:05) Нух өзүнө аял алды, анын аты Эмзара болчу, ал атасынын бир тууганынын кызы Ракеелдин кызы болчу, ал бешинчи жуманын биринчи жылында (саат 12:07), үчүнчү жылында ал ага Шемди, бешинчи жылында (саат 12:09) Хамды, ал эми алтынчы жуманын биринчи жылында (саат 12:12) Жапести төрөдү.

5-БӨЛҮМ

1 Жер бетинде адам баласы көбөйө баштаганда, аларга кыздар төрөлгөндө, Кудайдын периштелери аларды ушул юбилей жылында көрүштү, алардын сулуулугу абдан сулуу болуп калды; алар тандагандарынын баарын аялдыкка алып, уулдарды төрөп, алптар болушту.
2 Жер бетинде мыйзамсыздык күчөп, бардык тирүү жандыктар: адамдар, малдар, жаныбарлар, канаттуулар жана жер бетинде баскандын баары өз жолун жана буйруктарын бузуп, бири-бирин жей башташты, жер бетинде мыйзамсыздык күчөп, бардык адамдардын ойлору, кыялдары дайыма жаман болуп турду.
3 Кудай жерге көз чаптырды, жер бети бузулуп, бардык жандыктар анын мыйзамдарын бузуп жатышканын, жер бетиндеги бардык тирүү жандардын Анын көз алдында ар кандай жаман иштерди кылып жатышканын көрдү.
4 Ал Өзү жараткан жер бетиндеги адамдарды жана бардык тирүү жандыктарды жок кылаарын айтты.
5 Бирок Нух Теңирдин көз алдында ырайым тапты.
6 Ал жерге жиберген периштелерге абдан каарданып, аларды бардык бийлигинен жок кылууну буйрук кылды жана бизге аларды жердин түпкүрүнө байлоону буйрук кылды, мына, алар алардын ортосунда байланып, өзүнчө турат.
7 Алардын уулдарына каршы Кудайдан буйрук чыкты: аларды кылыч менен өлтүрүп, асмандан жок кылышсын.
8 Ал мындай деди: «Менин Рухум адамдын үстүндө түбөлүккө боло бербейт, анткени алар да дене, алардын күндөрү жүз жыйырма жыл болот».
9 Ал ар бири өз жакынын өлтүрүшү үчүн, алардын ортосуна кылычын жиберди. Алар бири-бирин кылычтан өлүп, жер бетинен жок болгонго чейин өлтүрө башташты.
10 Алардын ата-бабалары (алардын кыйрашына) күбө болушкан, ошондон кийин алар түбөлүккө жердин түпкүрүндө байланып калышкан, улуу айып күнүнө чейин, өз жолдорун жана иштерин бузгандардын баары Теңирдин алдында соттолгонго чейин.
11 Ал баарын ордуларынан тургузду, алардын бирин да калтырган жок, алардын бардык жамандыктарына жараша жазалаган жок.
12 Ал өзүнүн бардык иштерине жаңы жана адил табиятты жаратты, ошондо алар түбөлүккө бүтүндөй табиятында күнөө кылбай, ар бири өз түрүндө ар дайым адил болушат.
13 Баарынын соту асмандагы лоокторго адилдик менен жазылып коюлган, ал тургай, алар басышы керек болгон жолдон чыккандардын баарынын соту да адилдик менен белгиленген; эгер алар ал жолдо жүрбөсө, анда сот ар бир жаратуу үчүн жана ар бир түр үчүн жазылган.
14 Асманда да, жерде да, жарыкта да, караңгылыкта да, тозокто да, терендикте да, караңгылыктын ордунда да (соттолбогон) эч нерсе жок; алардын бардык өкүмдөрү белгиленген, жазылган жана оюп түшүрүлгөн.
15 Ал бардыгына карата улуусун улуулугуна жараша, кичинесин кичинелигине жараша, ар бирин өз жолуна жараша соттойт.
16 Ал кимдир бирөөнү карабайт, белек албайт, эгерде Ал ар бир адамга сот жүргүзөм десе: эгерде адам жер жүзүндөгүнүн баарын берсе, белектерди да, адамды да карабайт, анын колунан эч нерсе албайт, анткени Ал адилеттүү Сот.
17 Ысрайыл уулдары жөнүндө мындай деп жазылган жана буйрук кылынган: эгер алар Ага адилдик менен кайрылышса, Ал алардын бардык кылмыштарын кечирет жана бардык күнөөлөрүн кечирет.
18 Ал жыл сайын бир жолу бардык күнөөлөрүнөн кайткандардын баарына ырайым кылаары жазылган жана белгиленген.
19 Топон суруга чейин өз жолдорун жана ойлорун бузгандардын баары Нухтан башка эч кимдин жаны кабыл алынган эмес, анткени анын жаны уулдары үчүн кабыл алынган, аларды Кудай анын айынан топон суудан куткарган, анткени анын жүрөгү бардык жолдорунда адил болгон, ага карата буйрук кылынгандай, ал өзүнө белгиленген эч нерседен четтеген эмес.
20 Ошондо Теңир жер бетиндегинин баарын: адамдарды да, малдарды да, жаныбарларды да, асмандагы канаттууларды да, жер бетинде сойлоп жүрүүчүлөрдүн баарын жок кылаарын айтты. Ал Нухка топон суудан куткарылуу үчүн кеме жасоону буйрук кылды.
21 Нух кемени Кудай буйругандай, бардык жагынан курду, жыйырма жетинчи жылдык юбилейде, бешинчи жылдын бешинчи жумасында (биринчи айдын жаңырышында). [13:07 AM]
22 Ал алтынчы жылы, экинчи айдын жаңырган күнү, саат 13:08ге чейин кирди; ал жана биз ага алып келгендин баары кемеге кирди, Теңир аны он жетинчи кечинде сырттан жаап койду.
23 Ошондо Теңир асмандын жети дарбазасын, ошондой эле чоң түпсүздүктүн булактарынын оозун ачты, алардын саны жети эле.
24 Суу дарбазалары асмандан кырк күн, кырк түн суу жаай баштады, ал эми түпсүздүктүн булактары да сууларды агызып, бүт жер жүзү сууга толду.
25 Жер бетиндеги суулар көбөйдү. Суу бардык бийик тоолордон он беш чыканак жогору көтөрүлдү, кеме жерден көтөрүлүп, суунун бетинде калкып жүрдү.
26 Жер бетинде суу беш ай, жүз элүү күн бою күчөп турду.
27 Кеме барып, Арарат тоолорунун бири болгон Лубар тоосунун чокусуна токтоду.
28 Төртүнчү айда (жаңы ай чыкканда) чоң түңгуюктун булактары жабылып, асмандын суу дарбазалары жабылды; ал эми жетинчи айдын жаңы айында жер түпсүздүгүнүн бардык оозу ачылды, суу түбүнө түшө баштады.
29 Онунчу айдын жаңырган айында тоолордун чокулары көрүндү, ал эми биринчи айдын жаңырган айында жер көрүндү.
30 Жетинчи жылдын бешинчи жумасында [саат 13:09да] жер бетинен суу тартылып, экинчи айдын он жетинчи күнү жер кургап калды.
31 Жыйырма жетинчи күнү ал кемени ачып, андан жаныбарларды, малдарды, канаттууларды жана кыймылдаган бардык жандыктарды чыгарды.

6-БӨЛҮМ

1 Үчүнчү айдын жаңырган айында ал кемеден чыгып, ошол тоого курмандык чалынуучу жай курду.
2 Ал жерди күнөөдөн арылтып, бир улакты алып, анын каны менен жердин бардык күнөөлөрүн жууду, анткени Нух менен кемедегилерден башка жерде болгондун баары жок болгон.
3 Анан анын майын курмандык чалынуучу жайга коюп, бир өгүздү, бир эчкини, бир койду, бир улакты, бир тузду, бир бактекти жана бир көгүчкөндүн балдарын алып, курмандык чалынуучу жайга бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалып, үстүнө зайтун майы кошулган курмандыкты куюп, шарап чачып, ладан сээп, Теңирге жаккан жагымдуу жыт чыгарды.
4 Ошондо Теңир жагымдуу жытты сезип, аны менен келишим түздү: жерди жок кылган топон суу болбойт, жер жүзүндөгү бардык күндөрдө үрөн эгүү жана түшүм жыйноо эч качан токтобойт; суук менен ысык, жай менен кыш, күн менен түн өз тартибин өзгөртпөйт, түбөлүккө токтобойт.
5 Силер болсо жер бетинде көбөйүп, көбөйгүлө, анда көбөйгүлө, ага бата алгыла. Мен жер бетиндеги жана деңиздеги бардык нерселерге силерден коркуу сезимин жана үрөйдү учурам.
6 Мына, Мен силерге бардык жаныбарларды, бардык канаттууларды, жерде сойлоп жүрүүчүлөрдүн баарын, суудагы балыктарды жана тамак-аштын баарын бердим; көк чөптөр сыяктуу эле, Мен силерге жей турган нерселердин баарын бердим.
7 Бирок этти, анын жаны менен кошо, каны менен кошо жебегиле, анткени ар бир тирүү жандын жаны канда, ошондуктан силердин каныңар үчүн жоопко тартылбайсыңар. Мен ар бир адамдын колунан, ар бир (айбан) адамдын канын төлөтөм.
8 Ким адамдын канын адам аркылуу төксө, анын каны төгүлөт, анткени Ал адамды Кудайдын бейнеси боюнча жараткан.
9 Силер болсо көбөйүп, жер бетинде көбөйгүлө".
10 Нух жана анын уулдары эч бир эттин канын жебейбиз деп ант беришти. Ал ушул айда жер жүзүндөгү бардык муундар үчүн түбөлүккө Кудай-Теңирдин алдында келишим түздү.
11 Ошондуктан Ал сага ушул айда тоодо Ысрайыл уулдары менен ант берип келишим түзүүнү жана Теңир алар менен түбөлүккө түзгөн келишимдин бардык сөздөрү үчүн аларга кан чачууну буйруган.
12 Бул күбөлүк силер жөнүндө жазылган, аны дайыма сактагыла, жер жүзүндө жашаган бүткүл күндөрдө жаныбарлардын, канаттуулардын же бодо малдын канын эч качан жебегиле. Жер жүзүндө жашаган бүткүл күндөрдө жаныбарлардын, малдардын же канаттуулардын канын жеген адам өзү да, тукуму да жерден жок кылынат.
13 Ысрайыл уулдарына кан жебегиле деп буйрук бер, ошондо алардын аттары да, тукуму да дайыма Кудай-Теңирибиздин алдында турсун.
14 Бул мыйзамдын күндөрү чектелбейт, анткени ал түбөлүктүү. Алар аны муундан муунга сакташсын, курмандык чалынуучу жайдын алдында кан менен сенин үчүн сыйынышсын; күн сайын, эртең менен жана кечинде Теңирден дайыма кечирим сурашсын, ошондо алар аны сакташсын жана тамыры менен жок кылынбашы үчүн.
15 Ал Нух менен анын уулдарына жер бетинде кайрадан топон суу болбошу үчүн жышаан берди.
16 Ал түбөлүк келишимдин белгиси катары булутка желесин койду, бул жер бетинде кайрадан топон суу болбойт дегенди билдирет, жер жүзүндөгү бардык күндөр бою аны жок кылган топон суу болбойт.
17 Ошондуктан асмандагы лоокторго жазылгандай, алар бул айда жылына бир жолу жумалар майрамын белгилеши керек, келишимди жыл сайын жаңыртып турушат.
18 Бул майрам асманда жаратылган күндөн тартып Нух пайгамбардын күндөрүнө чейин — жыйырма алты юбилей жана беш жума бою [1309-1659] белгиленди: Нух жана анын уулдары аны жети юбилей жана бир жума бою, Нухтун өлгөн күнүнө чейин белгилешти, ал эми Нухтун өлгөн күнүнөн тартып анын уулдары Ыбрайымдын күндөрүнө чейин аны жок кылышты, ошондуктан алар кан жешти.
19 Бирок Ыбрайым, Ыскак, Жакып жана анын балдары муну сенин күндөрүңө чейин сакташкан, ал эми сенин күндөрүңдө Ысрайыл уулдары муну унутуп коюшкан, сен бул тоодо кайрадан майрамдаганга чейин.
20 Ысрайыл уулдарына бул майрамды алардын бардык муундары үчүн белгилөөнү буйрук кыл: алар жылдын бир күнүндө, ушул айда майрамдашсын.
21 Анткени бул жумалар майрамы жана биринчи түшүм майрамы: бул майрам эки бөлүктөн турат жана эки түрдүү: ал жөнүндө жазылган жана оюп жазылгандай, аны майрамдагыла.
22 Анткени мен сага биринчи мыйзам китебинде жазып койгом, аны өз убагында, жылдын бир күнүндө майрамдагыла. Ысрайыл уулдары ушул айда, жылдын бир күнүндө, муундан муунга майрамдашсын деп, анын курмандыктарын сага түшүндүрүп бердим.
23 Биринчи айдын жаңы айында, төртүнчү айдын жаңы айында, жетинчи айдын жаңы айында жана онунчу айдын жаңы айында эскерүү күндөрү жана жылдын төрт бөлүгүндөгү мезгилдердин күндөрү бар. Булар түбөлүккө күбөлүк катары жазылып, бекитилген.
24 Нух аларды өзүнө түбөлүккө майрам катары белгиледи, ошондуктан алар анын эсинде калды.
25 Биринчи айдын жаңырган айында ага өзүнө кеме жасоо буйрулган, ошол күнү жер кургап калгандыктан, ал (кемени) ачып, жерди көргөн.
26 Төртүнчү айдын жаңырган айында жердин түпсүз туңгуюктарынын оозу жабылды, жетинчи айдын жаңырган айында жердин түпсүз туңгуюктарынын бардык оозу ачылды, суулар аларга сиңе баштады.
27 Онунчу айдын жаңырган айында тоолордун чокулары көрүндү, Нух кубанды.
28 Ошондуктан ал аларды түбөлүккө эскерүү үчүн өзү үчүн майрам катары белгиледи, алар ушундайча белгиленет.
29 Алар аларды асмандагы лоокторго коюшту, ар биринде он үч жума болгон; алардын эскерүүлөрү биринен экинчисине, экинчисинен үчүнчүсүнө, үчүнчүсүнөн төртүнчүсүнө чейин өтүп турган.

30 Осуяттын бардык күндөрү эки элүү жумадан турат жана (булар) бүтүндөй жылды толуктайт. Ал асмандагы лоокторго ушинтип оюп жазылып, жазылган.
31 Бул осуятты бир жылга да, жылдан жылга да калтырбоо керек.
32 Ысрайыл уулдарына жылдарды ушул эсеп боюнча сактоону буйрук кыл, үч жүз алтымыш төрт күн, (булар) толук бир жылды түзөт, алар анын күндөрүнөн жана майрамдарынан убакытты бузушпайт, анткени баары алардын көрсөтмөлөрүнө ылайык болот, алар бир да күндү калтырышпайт жана бир да майрамды бузушпайт.
33 Эгерде алар Кудайдын осуятына ылайык аларды этибарга албай, аткарышпаса, анда алар бардык мезгилдерди бузуп, жылдарды бул тартиптен чыгарып салышат [жана алар мезгилдерди бузуп, жылдарды бузуп, өздөрүнүн мыйзамдарын этибарга алышпайт],
34 Ысрайыл уулдарынын баары унутуп, жылдарды таппай калышат, жаңы айларды, мезгилдерди, ишембилерди унутуп, жылдарды өзгөртүү тартиби боюнча жаңылышат.
35 Анткени мен билем жана мындан ары сага жарыялайм, жана бул менин өз оюм эмес; анткени китеп менин алдымда жазылган жана асмандагы лооктордо күндөр бөлүнгөн, алар келишим майрамдарын унутуп, өздөрүнүн каталарынан жана билбестиктеринен кийин бутпарастардын майрамдарына ылайык жашашпасын.
36 Анткени айды байкап тургандар болот — ал мезгилдерди кандайча бузуп, жылдан жылга он күнгө эрте келет.
37 Ошондуктан аларга бир жылдар келет, ошондо алар тартипти бузуп, жийиркеничтүү күндү күбөлөндүрүү күнү, таза эмес күндү майрам күнү кылып, бардык күндөрдү, ыйык күндү таза эмес күн менен, таза эмес күндү ыйык күн менен аралаштырышат, анткени алар айларды, ишембилерди, майрамдарды жана юбилейлерди туура эмес белгилешет.
38 Ошондуктан мен сага буйрук берип, аларга күбөлүк берем, анткени сенин өлгөнүңдөн кийин балдарың аларды тынчын алышат, ошондуктан алар жылды үч жүз алтымыш төрт күн гана кылбай калышат, ошондуктан алар жаңы айларды, мезгилдерди, ишембилерди жана майрамдарды туура эмес колдонушат, ар кандай канды ар кандай эт менен жешет.

7-БӨЛҮМ

1 Биринчи жылдын жетинчи жумасында [13:17], ушул юбилейлик майрамда Нух кеме токтогон тоого Арарат тоолорунун бири болгон Лубар деп аталган жүзүм сабагын отургузду, алар төртүнчү жылы [13:20] мөмө беришти, ал эми ал алардын мөмөсүн сактап, быйыл жетинчи айда жыйнап алды.
2 Ал андан шарап жасап, идишке куюп, бешинчи жылга чейин, [13:21], биринчи айдын жаңырган күнүнө чейин сактады.
3 Ал бул майрам күнүн кубаныч менен белгилеп, өзүн жана уулдарын күнөөдөн арылтуу үчүн Теңирге арнап бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалды: бир букачар, бир кочкор, бир жылдык жети кой жана бир теке.
4 Алгач улакты даярдап, канынан алып, өзү жасаган курмандык чалынуучу жайдагы этке, бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалынуучу жайдын үстүнө майын, ошондой эле өгүздү, кочкорду, койду курмандык чалынуучу жайдын үстүнө койду.
5 Ал алардын бардык курмандыктарын май менен аралаштырып, үстүнө койду, андан кийин курмандык чалынуучу жайда мурун жаккан отко шарап сээп, курмандык чалынуучу жайга жыпар жыттуу зат салып, Кудай-Теңирине жагымдуу жыт чыгарды.
6 Ал кубанып, бул шараптан өзү да, балдары да кубаныч менен ичишти.
7 Кеч кирип, ал чатырына кирип, мас болуп, жатып уктап калды. Ал уктап жатканда чатырында жылаңач жатты.
8 Хам атасы Нухту жылаңач көрүп, сыртка чыгып, эки бир тууганына айтып берди.
9 Шем кийимин алып, ордунан турду. Жапет экөө кийимди ийиндерине салып, артка жылып, атасынын уятын жаап, жүздөрүн артка буруп жатышты.
10 Нух уйкусунан ойгонуп, кичүү уулунун ага эмне кылганын баарын билип, уулун каргап: «Канаанга каргыш тийсин, ал өз бир туугандарынын кулу болсун», – деди.
11 Ал Шемге батасын берип, мындай деди: «Шемдин Кудай-Теңирине даңк, Канаан анын кулу болсун».
12 Кудай Жапести кеңейтет, Кудай Шемдин үйүндө жашайт, Канаан анын кулу болот».
13 Хам атасынын кичүү уулун каргаганын билип, ачууланып, атасынан бөлүнүп кетти. Ал өзү да, уулдары Куш, Мисраим, Пут жана Канаан да аны менен бирге болду.
14 Ал өзүнө шаар куруп, аны аялынын атынан Неелатамаук деп атады.
15 Жапет аны көрүп, бир тууганына көз артып, өзүнө шаар куруп, аны аялынын атынан Адана деп атады.
16 Шем атасы Нух менен жашап, атасынын жанына тоого шаар куруп, аны аялынын атынан Седекетелебап деп атады.
17 Мына, бул үч шаар Лубар тоосунун жанында жайгашкан; чыгышында тоонун четинде Седекетелебаб, түштүгүндө Наэлтамаук, батышында Адатандыктар.
18 Шемдин уулдары булар: Эйлам, Ашур жана Арпакшат (бул уул топон суудан эки жыл өткөндөн кийин төрөлгөн), ошондой эле Лут жана Рам.
19 Жапеттин уулдары: Гомер, Магок, Мадай, Жабан, Тубал, Мешех жана Тирас. Булар Нухтун уулдары болгон.
20 Жыйырма сегизинчи юбилейде [1324-1372-жылдар] Нух уулдарынын уулдарына өзү билген бардык көрсөтмөлөрдү, осуяттарды жана өкүмдөрдү үйрөтө баштады, ал эми уулдарын адилдикти сактоого, денелеринин уятын жабууга, Жаратканын даңктоого, ата-энесин урматтоого, жакынын сүйүүгө, жандарын бузуктуктан, ыпыластыктан жана бардык адилетсиздиктен сактоого үндөдү.
21 Анткени ушул үч нерсенин айынан жер бетине топон суу каптады, атап айтканда, бузуктуктун айынан,

күзөтчүлөр өздөрүнүн мыйзамдарына каршы чыгып, адамдардын кыздарын кууп, өздөрү каалаган аялдыкка алышкан, ошондуктан алар ыпыластыктын башталышын жасашкан.
22 Алардан Нафидим деген уулдар төрөлдү, бирок алардын баары окшош эмес болчу, бири-бирин жеп коюшчу. Алптар Нафилди өлтүрүштү, Нафилдер Эльону өлтүрүштү, Эльону адамзатты өлтүрүштү, бир адам экинчисин өлтүрүштү.
23 Ар ким өзүн жамандыкка жана көп кан төгүүгө сатты, жер жүзү жамандыкка толду.
24 Ошондон кийин алар жаныбарларга, канаттууларга, жер бетинде сойлоп жүрүүчүлөрдүн жана басуучулардын баарына каршы күнөө кыла башташты. Жер бетинде көп кан төгүлдү, адамдардын ар бир кыялы жана каалоосу дайыма убаракерчиликти жана жамандыкты элестете берди.
25 Алардын жаман иштери үчүн, жер бетинде төгүлгөн кан үчүн Теңир жер бетиндеги бардык нерсени жок кылды.
26 «Биз, мен, силер, уулдарым жана биз менен бирге кемеге киргендердин баары калдык. Мына, мен силердин иштериңерди көрүп турам, силер адилдик менен жүрбөйсүңөр, анткени силер кыйроо жолунда бара жатасыңар, бири-бириңерден бөлүнүп, бири-бириңерге көрө албастык кылып жатасыңар, балдарым, ар бириңер бир тууганыңар менен ынтымакта эмессиңер».
27 Анткени мен көрүп турам, жиндер сага жана сенин балдарыңа каршы азгырыктарды баштады. Эми мен силер үчүн корком, мен өлгөндөн кийин силер жер бетине адамдардын канын төгөсүңөр, силер да жер бетинен жок болуп кетесиңер.
28 Анткени ким адамдын канын төксө жана кайсы бир дененин канын жесе, ал жер бетинен жок кылынат.
29 Кан жеген же жер бетинде адамдын канын төккөн эч ким калбайт, анын асман астында жашаган тукуму да, тукуму да калбайт, анткени алар өлгөндөр жаткан жайга түшүшөт, өлүм жазасына тартылышат, алардын баары зордук-зомбулук менен өлүмгө дуушар болушат.
30 Жер бетинде жашаган жаныбарларды, бодо малды же чымынды өлтүргөн күндөрүңөрдүн баарында кан көрбөйсүңөр, жер бетинде төгүлгөн нерсени жашырып, өзүңөр үчүн жакшы иш кылгыла.
31 Силер каны менен жеген адамдай болбогула, бирок сак болгула, силерден мурун эч ким каны жебеши үчүн. Канды жаап койгула, анткени мага силерге жана балдарыңарга, бардык адамдарга күбөлөндүрүү буйрулган.
32 Жер бетине төккөн каныңдын, жаныңдын, колунан эч кимдин каны алынбашы үчүн, жаныңдын эти менен кошо желишине жол бербе.
33 Анткени жер төгүлгөн кандан таза болбойт, анткени аны төккөн адамдын каны менен гана жер муундан муунга тазаланат.
34 Эми, балдарым, кулак салгыла: бүт жер жүзүнө адилдикти орнотуп, мени топон суудан куткарган Кудайымдын алдында даңкыңарды көтөрүшүңөр үчүн, акылдуулук жана адилдик менен иш кылгыла.
35 Мына, силер барып, өзүңөр үчүн шаарларды куруп, аларга жер бетиндеги бардык өсүмдүктөрдү, мөмөлүү дарактардын баарын отургузасыңар.
36 Үч жыл бою жегендин баары жыйналбайт, төртүнчү жылы анын жемиши ыйык деп эсептелет [жана алар биринчи түшүмдөрүн тартуулашат], асман менен жерди жана бардык нерсени жараткан Эң Жогорку Кудайга жагат. Алар шараптын жана майды биринчи түшүм катары Теңирдин курмандык чалынуучу жайында мол алып келишсин, ал аны кабыл алат, ал эми калганын Теңирдин үйүнүн кызматчылары аны кабыл алган курмандык чалынуучу жайдын алдында жешсин.
37 Бешинчи жылы болсо аны адилдик жана чынчылдык менен бошоткула, ошондо силер адил болосуңар, тигилген ар бир нерсеңер гүлдөйт.
38 Анткени атаңдын атасы Энох уулу Метушалага, уулу Метушалга ушундай буйрук берген, ал эми Ламех мага аталары ага эмне буйруса, ошонун баарын буйрук кылган.
39 Уулдарым, мен силерге да осуят айтам, Энох өзүнүн уулуна биринчи юбилейлик юбилейлерде осуят кылгандай: ал жетинчи муунунун көзү тирүү кезинде, өлгөнгө чейин уулуна жана анын уулдарына осуят кылып, буйрук берген".

8-БӨЛҮМ

1 Жыйырма тогузунчу юбилейдин биринчи жумасында, [1373], анын башында Арпакшат Эйламдын кызы Сусандын кызы Расуэя аттуу аял алды. Ал ага үчүнчү жылы, ошол жуманын башында, [1375], уул төрөп берди, ал анын атын Кайнам койду.
2 Уулу чоңоюп, атасы ага жазууну үйрөттү, ал өзүнө шаар кура турган жер издеп жөнөдү.
3 Ал ташка мурунку муундар чегип жазган жазууну таап, андагыны окуп, аны көчүрүп, күнөөгө батты, анткени анда Байкоочулардын окуусу камтылган, ага ылайык алар асмандын бардык белгилериндеги күндүн, айдын жана жылдыздардын жышаандарын байкашкан.
4 Ал аны жазып алды, бирок эч нерсе деген жок, анткени Нухка ачууланып калбашы үчүн, ага бул тууралуу айтуудан коркту.
5 Отузунчу юбилейде, [14:29], экинчи жумада, биринчи жылы, ал өзүнө аял алды, анын аты Мелка болчу, ал Жапеттин уулу Мадайдын кызы болчу, ал эми төртүнчү жылы [14:32] ал уул төрөп, атын Шелах койду, анткени ал: «Мен чын эле жөнөтүлдүм», – деди.
6 [Ал төрөлгөн төртүнчү жылы] Шелах чоңоюп, өзүнө аял алды. Анын аты Муак болчу. Ал атасынын бир тууганы Кеседдин кызы болчу. Ал отуз биринчи юбилейде, бешинчи жумада, биринчи жылы [1499 б.з.] төрөлдү.
7 Ал ага бешинчи жылы уул төрөп берди, ал анын атын Эбер койду. Ал өзүнө аял алды, анын аты Азурад болчу, ал Неброддун кызы болчу. Ал отуз экинчи юбилейде, үчүнчү жылы жетинчи жумада, отуз алтымыш төртүнчү күнү төрөлдү.
8 Алтынчы жылы [1567-жылы] ал ага уул төрөп, атын Пелек койду, анткени Нух төрөлгөн күндөрдө анын

уулдары жерди бөлүшө башташкан, ошондуктан ал ага Пелек деген ат койду.
9 Алар аны өз ара жашыруун бөлүшүп, Нухка айтып беришти.
10 Отуз үчүнчү юбилейдин башында (1569-жыл) жерди үч бөлүккө бөлүштү: Шем, Хам жана Жапет, ар биринин үлүшүнө жараша, биринчи жылдын биринчи жумасында, биздин жиберилгендерибиздин бири алар менен бирге болгондо.
11 Ал уулдарын чакырды, алар балдары менен бирге ага жакындашты. Ал жерди үч уулуна мураска калтыруу үчүн өкчөмө таштарга бөлдү. Алар колдорун сунуп, Нухтун колунан жазууну алышты.
12 Шемдин үлүшү катары жердин ортосу Рафа тоо кыркасынын ортосунан, Тина дарыясынын суусунун оозунан бөлүнүп, өзүнө жана уулдарына түбөлүккө мураска калышы керек болчу. Анын үлүшү батышка карай, ушул дарыянын ортосунан өтүп, түпсүз туңгуюктардын суусуна чейин созулат. Бул дарыя андан агып чыгып, суусун Меат деңизине куят, ал эми бул дарыя Улуу деңизге куят. Түндүктөгүнүн баары Жапеттики, түштүктөгүнүн баары Шемдики.
13 Ал Карасого жеткенге чейин созулат: бул түштүктү караган тилдин ичинде.
14 Анын үлүшү Улуу деңиздин бою менен созулуп, түштүктү караган тилдин батышына жеткенге чейин түз сызык менен созулат, анткени бул деңиз Мисир деңизинин тили деп аталат.
15 Ал бул жерден түштүктү көздөй, Улуу деңиздин сууларынын жээгиндеги оозуна бурулуп, батышты көздөй Афрага чейин созулуп, Гихон дарыясынын сууларына чейин, ал эми Гихон сууларынын түштүгүндө, ушул дарыянын жээгине чейин жетет.
16 Ал чыгышты көздөй созулуп, Эйден багына жеткенге чейин, түштүгүндө, [түштүгүндө], ал эми бүт Эйден жеринин чыгышынан жана бүт чыгыштан чыгышка бурулуп, Рафа деп аталган тоонун чыгышына жеткенге чейин уланып, Тина дарыясынын куйган жеринин жээгине түшөт.
17 Бул жер Шем менен анын уулдарына өкчөмө таш боюнча бөлүнүп берилди, алар аны анын укум-тукумуна түбөлүккө ээлешсин.
18 Нух бул үлүш Шем менен анын уулдарына берилгенине кубанды, ошондуктан ал пайгамбарлык кылып айткандарынын баарын эстеди, анткени ал: «Шемдин Кудай-Теңирине даңк, Теңир Шемдин үйүндө жашасын», – деп айткан.
19 Ал Эйден багы эң ыйык жер жана Теңирдин турак жайы экенин, Синай тоосу чөлдүн борбору экенин, ал эми Сион тоосу жердин киндигинин борбору экенин билди: бул үчөө бири-бирине караган ыйык жай катары жаратылган.
20 Ал Теңирдин сөзүн оозуна салган кудайлардын Кудайын, түбөлүккө Теңирди даңктады.
21 Ал Шемге жана анын уулдарына түбөлүккө баталуу үлүш жана бата келерин билди: бүт Эйден жери, бүт Кызыл деңиз жери, бүт чыгыш жери жана Индия, бүт Кызыл деңиз жана анын тоолору, бүт Башан жери, бүт Лебанон жери, бүт Кафтур аралдары, бардык Санир жана Амана тоолору, түндүктөгү Ашур тоолору, бүт Элам, Ашур, Бабыл, Сусан жана Маэдай жери, бардык Арарат тоолору жана деңиздин аркы өйүзүндөгү, түндүктөгү Ашур тоолорунун аркы өйүзүндөгү бүт аймак, берекелүү жана кенен жер, андагылардын баары абдан жакшы.
22 Экинчи бөлүк Хамга чыгып, Гихондун түштүгүнөн, Бейиштин оң жагынан, түштүктү көздөй созулуп, оттуу тоолордун баарына чейин жетет, ал батышты көздөй Ател деңизине чейин созулуп, батышты көздөй Маук деңизине чейин созулат, ал деңизге жок кылынбагандын баары түшөт.
23 Ал түндүктү көздөй Гадирдин чек арасына чейин жетип, деңиздин жээгине, Улуу деңиздин сууларына чейин жетип, Гихон дарыясына жакындайт да, Гихон дарыясы менен Эйден багынын оң жагына жетет.
24 Бул жер Хамга бөлүнүп берилген, ал өзү жана уулдары үчүн түбөлүккө мураска калмак.
25 Жапетке үчүнчү бөлүк Тина дарыясынын аркы өйүзүндөгү, анын сууларынын куйган жеринин түндүгүндөгү бөлүгү келип, түндүк-чыгышка карай Гоктун бүт аймагына жана анын чыгышындагы бүт жер аймагына чейин созулат.
26 Ал түндүктү көздөй түндүккө карай созулуп, түндүктөгү Келт тоолоруна, Маук деңизине чейин созулуп, Гадирдин чыгышына, деңиз сууларынын аймагына чейин жетет.
27 Ал Фаранын батышына жакындап, Аферагга кайтып келип, чыгышты көздөй Миат деңизинин сууларына чейин созулат.
28 Ал түндүк-чыгыш багытында Тина дарыясынын аймагына чейин созулуп, Рафа тоосуна карай сууларынын чегине жеткенге чейин созулуп, түндүктү көздөй бурулат.
29 Жапет менен анын уулдарына мурас катары берилген жер ушул: ал өзү жана уулдары үчүн түбөлүккө мураска калтырышы керек болчу; беш чоң арал жана түндүктөгү бир чоң жер.
30 Бирок ал жер суук, Хам жери ысык, ал эми Шем жери ысык да, муздак да эмес, ал жерде суук менен ысык аралаш.

9-БӨЛҮМ

1 Хам уулдарынын арасында үлүшкө ээ болду, биринчи үлүшү чыгыштагы Кушка, батыштагы Мисрайимге, батыштагы Путка, батыштагы деңиздеги Канаанга тийди.
2 Шем да уулдарынын арасында бөлүштүрдү. Биринчи үлүшү Хам менен анын уулдарына, Тигр дарыясынын чыгышына, чыгышка жеткенге чейинки бүткүл Индия жерине, анын жээгиндеги Кызыл деңизге, Дедан сууларына, Мебри жана Эланын бардык тоолоруна, Сусандын бардык жерине, Фарнактын жээгиндеги Кызыл деңизге жана Тина дарыясына чейинки бардык жерлерге тийди.
3 Экинчи бөлүк Ашурга түштү, бүт Ашур, Ниневи жана Шинар жери, андан ары Индиянын чек арасына чейин созулуп, ал дарыянын аркы өйүзүнө көтөрүлүп, айланасын каптап өтөт.
4 Үчүнчү бөлүк Арпакшатка тийди: Эфраттын чыгышындагы, Кызыл деңизге чектеш Каздим аймагынын бүт жери, Мисирге караган деңиз

тилкесине жакын чөлдүн бардык суулары, Эфраттын жээгине чейинки Лебанон, Санир жана Амана жерлери.
5 Ал эми төртүнчү үлүш Сирияга тийди, бул Тигр менен Евфраттын ортосундагы Месопотамия жеринин бүткүл аймагын, Каздимдердин түндүгүнөн Ашур тоолорунун чек арасы менен Арара жерин камтыган жерлерди камтыйт.
6 Бешинчи бөлүк Лудга, Ашур тоолору жана аларга таандык бардык жерлерге, Улуу деңизге чейин жана анын бир тууганы Ашурдун чыгышына чейин тийди.
7 Жапет да өзүнүн мураска алган жерин уулдарына бөлүштүрүп берди.
8 Биринчи үлүшү чыгышты көздөй Гомерге, түндүк тараптан Тина дарыясына чейин, ал эми түндүктөн Магогго, түндүктүн бардык ички бөлүктөрү, Меат деңизине чейин жетет.
9 Мадай өзүнүн эки бир тууганынын батышынан аралдарга жана аралдардын жээктерине чейин өзүнүн үлүшү катары келген.
10 Төртүнчү үлүш Жаванга бардык аралдар жана Луддун чек арасына жакын жайгашкан аралдар тийди.
11 Тубал үчүн тилдин ортосунан бешинчи бөлүк чыкты, ал Луттун жеринин чегине жакын, экинчи тилдин аркы өйүзүндөгү үчүнчү тилге чейин созулду.
12 Алтынчы бөлүк Мешехке тийди, үчүнчү тилден кийинки бүт жер Гадирдин чыгышына чейин.
13 Тираска жетинчи бөлүк түштү, деңиздин ортосундагы төрт чоң арал, алар Хамдын үлүшүнө чейин созулуп жатты [ал эми Каматури аралдары Арпахшаттын уулдарына өкчөмө таш боюнча бөлүнүп берилди].
14 Ошентип, Нухтун уулдары атасы Нухтун алдында уулдарына бөлүнүп кетишти. Нух алардын баарын ант менен байлап, үлүшүнө тийбеген үлүштү тартып алгысы келгендердин баарына каргыш айтты.
15 Ошондо алардын баары: «Ошентип болсун, ошондой болсун», – дешти. Сот күнүнө чейин алар өздөрү жана балдары үчүн түбөлүккө, укумдан-тукумга, Кудай-Теңир аларды кылыч жана от менен соттойт, анткени алар жер жүзүн кылмышка, ыпыластыкка, бузуктукка жана күнөөгө толтурушту.

10-БӨЛҮМ

1 Бул юбилейдин үчүнчү жумасында жийиркеничтүү жиндер Нухтун уулдарынын балдарын адаштырып, аларды адаштырып, жок кыла башташты.
2 Нухтун уулдары атасы Нухка келип, ага уулдарынын уулдарын адаштырып, сокур кылып, өлтүрүп жаткан жиндер жөнүндө айтып беришти.
3 Ал өзүнүн Кудай-Теңиринин алдында тиленип, мындай деди: «Мага ырайым кылган ар кандай жандыктардын рухтарынын Кудайы! Сен мени жана менин уулдарымды топон суудан куткардың, мени өлүм уулдарындай жок кылбадың. Анткени мага болгон ырайымың зор болду, жаныма болгон ырайымың зор болду. Балдарымдын үстүнө ырайымың төгүлсүн, кара ниет рухтар аларды жер бетинен жок кылбасын».
4 Бирок Сен мага жана менин уулдарыма батаңды бер, ошондо биз көбөйүп, көбөйүп, жерди толтурабыз.
5 Сен Өзүңдүн Сакчыларыңдын, бул рухтардын аталарынын, менин күндөрүмдө кандай иш-аракет кылганын билесиң, ал эми тирүү жүргөн бул рухтарды камап, соттоо үчүн бекем карма, алар Сенин кулуңдун уулдарына, менин Кудайыма, кыйратпасын, анткени алар каардуу жана кыйратуу үчүн жаратылган.
6 Алар тирүүлөрдүн рухтарына үстөмдүк кылышпасын, анткени Сен гана аларга үстөмдүк кыла аласың. Алар мындан ары жана түбөлүккө адил адамдардын уулдарына үстөмдүк кылышпасын.
7 Ошондо Кудай-Теңирибиз бизге баарын байлоону буйрук кылды.
8 Ошондо рухтардын башчысы Мастема келип: «Теңир, Жараткан, алардын айрымдары менин алдымда калсын, алар менин үнүмдү угуп, мен аларга эмне айтсам, ошонун баарын аткарышсын; анткени алардын айрымдары мага калбаса, мен адам уулдарына эркимдин күчүн көрсөтө албайм; анткени булар менин сотумдун алдында бузукулук жана адаштыруу үчүн, анткени адам уулдарынын жамандыгы чоң», – деди.
9 Ал: «Алардын ондон бир бөлүгү Анын алдында калсын, ал эми тогуз бөлүгү айыптоо жайына түшсүн»,— деди.
10 Арабыздан бирөөбүз Нухка бардык дарыларын үйрөтүүнү буйрук кылды, анткени Ал алардын туура жолдо жүрбөй турганын жана адилдик үчүн күрөшпөй турганын билген.
11 Биз Анын бардык сөздөрүндөй кылдык: бардык кара ниеттүү кара ниеттерди жазалоочу жайга байлап, алардын ондон бир бөлүгүн жер бетинде Шайтандын алдында баш ийдирүү үчүн калтырдык.
12 Биз Нухка алардын ооруларына каршы бардык дарыларды, алардын азгырыктары менен кошо аларды жер өсүмдүктөрү менен кантип айыктырса болорун түшүндүрүп бердик.
13 Нух пайгамбар Биз ага ар кандай дарылар жөнүндө көрсөтмө бергенибиздей, бардык нерсени китепке жазып койгон. Ошентип, Нухтун уулдарына жин-шайтандар (зыян келтирүүдөн) алысталды.
14 Ал өзүнүн тун уулу Шемге жазгандарынын баарын берди, анткени ал аны бардык уулдарынан абдан жакшы көрчү.
15 Нух ата-бабаларына кошулуп, Арарат жериндеги Лубар тоосуна коюлду.
16 Ал өмүрүндө тогуз жүз элүү жыл, он тогуз маараке жана эки жума беш жыл өткөрдү. [1659 AM]
17 Ал жердеги жашоосунда Энохтон башка адамдардын балдарынан жогору турган, анткени ал кемчиликсиз болгон адилдиги менен айырмаланган. Анткени Энохтун кызматы дүйнөнүн муундарына күбөлүк катары берилген, ошондуктан ал сот күнүнө чейин муундан муунга бардык иштерин айтып бериши керек болчу.
18 Отузунчу юбилейде, биринчи жылдын экинчи жумасында, Пелек өзүнө Ломна деген аял алды. Ал аял ушул жуманын төртүнчү жылында ага уул төрөп берди. Ал атын Реу койду, анткени ал: «Мына, адамдар Шинар жеринде өздөрүнө шаар жана мунара куруп, жаман ой менен жамандык кылышты», – деди.
19 Алар Арарат жеринен чыгышты көздөй, Шинарга жөнөшкөн, анткени анын убагында алар шаар менен

мунараны куруп,: «Жүргүлө, асманга чыгалы», – дешкен.
20 Алар кура башташты, төртүнчү жумада отко кыш куюп, таштын ордуна кыштарды колдонушту, ал эми аларды бириктирген чопо деңизден жана Шинар жериндеги суу булактарынан чыккан асфальт болду.
21 Алар аны кырк үч жыл [1645-1688] курушкан; анын туурасы 203 кыш, ал эми бийиктиги бирдин үчтөн бир бөлүгүн түзгөн; анын бийиктиги 5433 чыканак жана 2 пальма дарагы, ал эми (бир дубалынын узундугу) он үч стадия (ал эми калганынкы отуз стадия) болгон.
22 Кудай-Теңирибиз бизге мындай деди: «Мына, алар бир эл, алар муну кыла башташты, эми алардан эч нерсе токтотулбайт. Келгиле, ылдый түшүп, алардын тилин аралаштырып салалы, ошондо алар бири-биринин тилин түшүнбөй калышат, ошондо алар шаарларга жана элдерге чачырап кетишет, аларда сот күнүнө чейин бир максат болбойт».
23 Ошондо Теңир түштү, биз аны менен бирге адам балдары курган шаарды жана мунараны көрүү үчүн түштүк.
24 Ал алардын тилин аралаштырып салды, ошондуктан алар бири-биринин тилин түшүнбөй калышты. Ошондон кийин алар шаар менен мунара курууну токтотушту.
25 Ошондуктан бүтүндөй Шинар жери Бабыл деп аталган, анткени Теңир ал жерде адам баласынын бардык тилин аралаштырып салган. Ал жерден алар өз шаарларына, ар бири өз тилине, өз элине жараша чачырап кетишкен.
26 Теңир мунарага катуу шамал жиберип, аны жер бетине кулатты. Ал Ашур менен Бабылдын ортосунда, Шинар жеринде эле, ошондуктан алар аны «Кулат» деп аташты.
27 Биринчи жылдын төртүнчү жумасында [1688-жылы], отуз төртүнчү юбилейдин башында, алар Шинар жеринен чачырап кетишкен.
28 Хам жана анын уулдары өзү ээлей турган, түштүк жеринен өзүнүн үлүшү катары алган жерге барышты.
29 Канаан Лебанон жерин, Мисир дарыясына чейинки жерин, абдан жакшы экенин көрдү, бирок өзүнүн мураска алган жеринин батышына, башкача айтканда, деңизге барбай, Иордандын жана деңиздин жээгинен чыгышка жана батышка карай Лебанон жеринде жашады.
30 Ошондо атасы Хам, бир туугандары Куш жана Мизраим ага мындай дешти: «Сен өзүңө таандык эмес, бизге өкчөмө таш боюнча тийбеген жерде жашадың. Андай кылба, анткени эгер ошондой кылсаң, сен да, уулдарың да ошол жерде кулайсыңар жана козголоңдон улам каргышка каласыңар. Анткени силер козголоңдон улам отурукташтыңар, балдарыңар козголоңдон улам кулайсыңар, түбөлүккө тамырың менен жок болосуңар».
31 Шемдин үйүндө жашаба, анткени ал алардын өкчөмө ташы боюнча Шем менен анын уулдарына тийди.
32 Сен каргышка калдың, Нухтун бардык уулдарынан да ашып түшкөн каргышка каласың, анткени биз ыйык соттун жана атабыз Нухтун алдында ант бергенбиз".
33 Бирок ал алардын тилин алган жок, ал жана анын уулдары бүгүнкү күнгө чейин Лебанон жеринде, Хаматтан Мисирдин кире беришине чейин жашашты.
34 Ошондуктан ал жер Канаан деп аталат.
35 Жапет уулдары менен деңизге барып, өздөрүнүн жеринде жашап калышты. Мадай деңиз жерин көрүп, ал жакка барган жок. Ал Хамдан, Ашурдан жана аялынын бир тууганы Арпакшаттан үлүш сурады. Ал ушул күнгө чейин аялынын бир тууганынын жанындагы Мадай жеринде жашады.
36 Ал өзүнүн жана уулдарынын жашаган жерин атасынын атынан Мадай деп атады.

11-БӨЛҮМ

1 Отуз бешинчи юбилейдин үчүнчү жумасында, биринчи жылынын (1681-жыл), Реу өзүнө аял алды. Анын аты Ура болчу, ал Кеседдин уулу Урдун кызы болчу. Ал ага уул төрөп берди. Ал анын атын ушул жуманын жетинчи жылында, ушул юбилейде Серох койду. [1687-жыл]
2 Нухтун уулдары бири-бири менен согуша башташты, туткундап, бири-бирин өлтүрүп, жер бетиндеги адамдардын канын төгүп, кан жеп, бекем шаарларды, дубалдарды, мунараларды курушту. Адамдар өздөрүн элден жогору коюп, падышачылыктардын башталышын негиздеп, эл элге каршы, эл элге каршы, шаар шаарга каршы согуша башташты. Баары жамандык кылып, курал-жарак сатып, уулдарына согуш үйрөтүп, шаарларды басып алып, кулдарды жана күңдөрдү сата башташты.
3 Кеседдин уулу Ур Каздимдердин Ара шаарын куруп, ага өзүнүн жана атасынын атынан ат койду. Алар өздөрүнө куйма буркандарды жасап, ар бири өздөрү жасаган куйма бурканга, бурканга табынышты, оюп жасалган буркандарды жана таза эмес симулякраларды жасай башташты, ал эми кара ниет рухтар аларга кылмыш жана ыпыластык кылууга жардам берип, азгырышты.
4 Ханзаада Мастема мунун баарын жасоого бүт күчүн жумшап, ар кандай жаман иштерди, күнөөлөрдү жана ар кандай мыйзам бузууларды жасоого, жер бетинде кан төгүүгө, кыйратууга жана жок кылууга башка рухтарды жиберди.
5 Ошондуктан ал ар кандай күнөөгө жана кылмышка баргандардын баары үчүн Серохко Серук деген ат койду.
6 Ал чоңоюп, аялынын атасынын жанындагы Халдейлердин Ур шаарында жашап, буркандарга сыйынып, отуз алтынчы юбилейде, бешинчи жумада, биринчи жылы [1744] аял алды. Анын аты Мелка болчу, ал Кабердин кызы, атасынын бир тууганынын кызы болчу.
7 Ал ага ушул жуманын биринчи жылында Нахорду төрөп берди. Ал чоңоюп, Каздимдердин Ур шаарында жашап калды. Атасы ага асман белгилери боюнча Каздимдерди изилдөөнү жана бал ачууну үйрөттү.
8 Ал эми отуз жетинчи юбилейде, алтынчы жуманын биринчи жылында, [саат 18:00дө] ал өзүнө аял алды, анын аты Ияска эле, ал халдейлик Нестагдын кызы болчу.

9 Ал ага ушул жуманын жетинчи жылында Терахты төрөп берди. [18:06 AM]
10 Анан ханзаада Мастема жерге себилген үрөндү жеп, жерди кыйратып, адамдардын балдарын эмгегинен ажыратуу үчүн каргалар менен канаттууларды жиберди. Каргалар үрөндү айдаганга чейин эле аны жер бетинен жулуп алышты.
11 Ошондуктан ал ага Терах деген ат койду, анткени каргалар менен канаттуулар аларды жокчулукка учуратып, уруктарын жеп коюшту.
12 Канаттуулардын айынан жылдар бою түшүмсүз боло баштады, алар дарактардын бардык мөмөлөрүн жеп коюшту. Алар чоң күч-аракет жумшап гана өз убагында жер жүзүндөгү бардык мөмөлөрдүн бир азын сактап кала алышты.
13 Отуз тогузунчу юбилейде, биринчи жылдын экинчи жумасында, [1870-жыл] Терах өзүнө аял алды. Анын аты Эдна болчу, ал Ыбрамдын кызы, атасынын эжесинин кызы. Ал эми ушул жуманын жетинчи жылында [1876-жыл] ал ага уул төрөп берди. Ал аны энесинин атасынын атынан Ыбрам деп атады.
14 Анткени ал кызы уул төрөй электе эле каза болуп калган.
15 Бала жер жүзүндөгү каталарды түшүнө баштады, алар баары оюп жасалган буркандардын жана ыплас нерселердин артынан адашып кетишкен, атасы ага жазууну үйрөткөн, ал эки жумалык болгондо [1890-жыл], ал атасынан бөлүнүп, аны менен бирге буркандарга сыйынбашы үчүн кеткен.
16 Ал бардык нерсенин Жаратуучусунан аны адам баласынын каталарынан куткарып, ыпластык менен жийиркеничтүү иштердин артынан ката кетирбешин сурап тилене баштады.
17 Жерге үрөн себүү убактысы келди. Алар үрөндөрүн каргалардан коргоо үчүн чогуу чыгышты. Ыбрам баргандар менен кошо жөнөдү. Бала он төрт жашта эле.
18 Ошондо үрөндү жеп коюу үчүн каргалардын булуту келди. Ыбрам алардын алдынан чуркап чыгып, алар жерге коно электе урукту жеп коюу үчүн жерге коно электе аларга кыйкырып: «Түшүп кетпегиле, келген жериңерге кайткыла», – деди. Алар артка кайтышты.
19 Ал ошол күнү каргалардын булуттарын жетимиш жолу артка кайтарды, ошондо Ыбрам жашаган бардык жердеги бардык каргалардын бири да ал жерге конгон жок.
20 Аны менен бирге бүт жер жүзүндө болгондордун баары анын кыйкырып жатканын, бардык каргалардын артка чегинип жатканын көрүштү, ошондо анын ысымы бүткүл Каздим жеринде улуу болуп калды.
21 Бул жылы ага үрөн себүүнү каалагандардын баары келишти. Ал үрөн себүү бүткөнгө чейин алар менен бирге болду. Алар жерин сээп, ошол жылы үйүнө жетиштүү дан алып келип, жеп, тойушту.
22 Бешинчи жуманын биринчи жылында (1891-жыл) Ыбрам өгүздөр үчүн шаймандарды жасагандарды, жыгач усталарды үйрөттү, алар үрөн себүү үчүн жердин үстүндө, соконун алкагына караган идиш жасашты, ошондо үрөн соконун үстүнө түшүп, жерге жашырылып калды, ошондуктан алар каргалардан коркпой калышты.
23 Ошентип, алар соколордун бардык кашектерине жерден жогору идиштерди жасашты, Ыбрам айткандай, алар бардык жерди айдап, эгин сээп, иштетишти, ошондон кийин алар канаттуулардан коркпой калышты.

12-БӨЛҮМ

1 Алтынчы жумада, жетинчи жылы, [19:04] Ыбрам атасы Терахка: «Ата!» – деди.
2 Ал: «Мына, мен, уулум», – деди.
«Сен сыйынган буттардан бизге кандай жардам жана пайда бар?
Анан кайсынысынын алдында таазим кыласың?
3 Анткени аларда рух жок,
Анткени алар акылсыз формалар жана жүрөктү адаштыруучу нерселер.
Аларга сыйынбагыла:
4 Асман Кудайына сыйынгыла,
Жерге жамгыр менен шүүдүрүм жаадырган ким?
Жер бетиндеги бардык нерсени жасайт,
Жана баарын Өз сөзү менен жараткан,
Жана бардык тирүү жан Анын жүзүнөн жаралган.
5 Эмне үчүн силер руху жок нерселерге сыйынасыңар?
Анткени алар (адамдардын) колунан жаралган нерсе,
Аларды ийниңерге салып, көтөрүп жүрөсүңөр.
Жана силер алардан эч кандай жардам ала албайсыңар,
Бирок алар аларды жасагандар үчүн чоң уятка калтырат,
Жана аларга сыйынгандардын жүрөгүн адаштыруучу нерсе:
Аларга сыйынбагыла.
6 Атасы ага: «Мен да билем, уулум, бирок мени өздөрүнүн алдында кызмат кылууга мажбурлаган элди эмне кылам?» – деди.
7 Эгерде мен аларга чындыкты айтсам, алар мени өлтүрүшөт, анткени алардын жаны аларга сыйынуу жана урматтоо үчүн жабышып калган.
8 Уулум, унчукпа, алар сени өлтүрүп коюшпасын. — Ал бул сөздөрдү эки бир тууганына айтты, алар ага ачууланышты, ал унчукпады.
9 Кыркынчы юбилейде, экинчи жумада, жетинчи жылы, [19:25] Ыбрам атасынын кызы Сара аттуу аял алып, анын аялы болуп калды.
10 Анын бир тууганы Харан үчүнчү жуманын үчүнчү жылында, [19:28] аял алды. Ал ага ушул жуманын жетинчи жылында, [19:32] уул төрөп берди. Ал анын атын Лот койду.
11 Анын бир тууганы Нахор аял алды.
12 Ыбрамдын өмүрүнүн алтымышынчы жылында, башкача айтканда, төртүнчү жумасында, төртүнчү жылы, [19:36] Ыбрам түнкүсүн туруп, буркандардын үйүн өрттөп жиберди, ал үйдөгүнүн баарын өрттөп жиберди, бирок бул тууралуу эч ким билген жок.
13 Алар түн ичинде туруп, кудайларын оттун ичинен куткарууга аракет кылышты.
14 Харан аларды куткарууга шашты, бирок от жалындап, ал отто күйүп кетти. Ал атасы Терахтын көз алдында Халдейлердин Ур шаарында каза болду. Аны Халдейлердин Ур шаарына коюшту.
15 Терах уулдары менен бирге Каздимдин Ур шаарынан чыгып, Лебанон жана Канаан жерине барды.

Ал Харан жеринде жашап калды. Ыбрам атасы Терах менен Харанда эки жума жашады.
16 Алтынчы жумада, бешинчи жылы, [19:51] Ыбрам жетинчи айдын жаңы айында түнү бою отуруп, кечтен таң атканга чейин жылдыздарды карап, жылдын жамгыр жаашын карап турду. Ал жалгыз отуруп, карап турду.
17 Ошондо анын жүрөгүнө бир сөз келип: «Жылдыздардын, ай менен күндүн бардык белгилери Теңирдин колунда. Эмнеге мен аларды издеп таап жатам?» – деди.
18 Эгер Ал кааласа, эртең менен да, кечинде да жамгыр жаадырат;
Эгер Ал кааласа, аны кармайт,
Бардык нерсе Анын колунда.
19 Ал ошол түнү сыйынып, мындай деди:
«Менин Кудайым, Эң Жогорку Кудай, менин жалгыз Кудайым Сенсиң,
Мен Сени жана Сенин бийлигиңди тандадым.
Жана Сен бардык нерсени жараттың,
Жана сенин колуңдан чыккан нерселердин баары.
20 Мени адамдардын жүрөгүндөгү ойлорго үстөмдүк кылган жиндердин колунан куткар.
Алар мени Сенден адаштырышпасын, Кудайым.
Мени жана менин тукумумду түбөлүккө бекемде.
Мындан ары жана түбөлүккө адашпайлы.
21 Ал мындай деди: «Менин жүзүмдү издеген каздимдиктердин Ур шаарына кайтып барып, аларга кайрылып келейинби? Мен бул жерде калайынбы? Кудайым, Сенин алдыңдагы туура жолду кулуңдун колуна бере көр, ал аны аткарсын жана мен жүрөгүмдүн алдамчылыгы менен жүрбөйүн».
22 Ал сүйлөп, тиленип бүткөндөн кийин, мен аркылуу ага Теңирдин сөзү келди: «Өз жериңден, туугандарыңдан, атаңдын үйүнөн чыгып, Мен сага көрсөтө турган жерге бар, Мен сени улуу жана сансыз эл кылам».
23 Мен сага батамды берем,
Мен сенин ысмыңды улуу кылам,
Ошондо сен жер бетинде бата аласың,
Жер жүзүндөгү бардык уруулар Сен аркылуу бата алышат,
Сага бата бергендерге Мен батамды берем,
Сага каргыш айткандарды карга.
24 Мен сага, сенин уулуңа, сенин небереңдин небересине жана сенин бардык тукумуңа Кудай болом. Коркпо, мындан ары жана жер жүзүндөгү бардык муундар үчүн Мен сенин Кудайыңмын".
25 Анан Кудай-Теңир мындай деди: «Анын оозун жана кулактарын ачкыла, ошондо ал угуп, оозу менен, ачылган тил менен сүйлөсүн», – деди, анткени ал (Бабыл) кулаган күндөн бери бардык адамдардын оозунан чыккан жок.
26 Мен анын оозун, кулактарын жана эриндерин ачып, аны менен эврей тилинде, жаратылгандын тилинде сүйлөшө баштадым.
27 Ал ата-бабаларынын китептерин алып, алар еврей тилинде жазылган, анан аларды көчүрүп алган, ошондон тартып аларды изилдей баштаган, мен ага түшүнө албаган нерселерди билдирген, ал аларды алты жаанчыл айдын ичинде изилдеген.
28 Алтынчы жуманын жетинчи жылында [19:53] ал атасына кайрылып, Харандан чыгып, Канаан жерине барып, аны көрүп, ага кайтып келерин айтты.
29 Ошондо атасы Терах ага: «Тынчтык менен бара бер», – деди.
Түбөлүктүү Кудайым жолуңду түз кылсын.
Теңир сени менен болсун жана сени бардык жамандыктан сактасын,
Сени көргөндөрдүн алдында сага ырайым, мээрим жана жакшылык кылам,
Адам баласынын эч кимиси сага зыян келтире албасын;
Тынчтык менен бар.
30 Эгер көзүңө жаккан, жашоого ыңгайлуу жерди көрсөң, анда ордуңан туруп, мени да, бир тууганың Харандын уулу Лотту да өз уулуңдай алып кет. Теңир сени менен болсун».
31 Анан бир тууганың Нахор сен тынчтык менен кайтып келгенге чейин мени менен болсун, анан биз сени менен бирге барабыз», – деди.

13-БӨЛҮМ

1 Ыбрам Харандан чыгып, аялы Сараны жана бир тууганы Харандын уулу Лотту алып, Канаан жерине жөнөдү. Ал Ашурга келип, Шекемге келди да, бийик эмендин жанында отурукташты.
2 Ал жердин Хаматтын кире беришинен бийик эменге чейин абдан жагымдуу экенин көрдү.
3 Ошондо Теңир ага: «Бул жерди сага жана сенин тукумуңа берем», – деди.
4 Ал ошол жерге курмандык чалынуучу жай куруп, ага көрүнгөн Теңирге арнап бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалды.
5 Ал жерден ал тоого жөнөдү... батыштагы Бейтелге, чыгыштагы Айга барып, чатырын ошол жерге тикти.
6 Ал жердин абдан кенен жана жакшы экенин көрдү, анда баары өсүп турганын көрдү: жүзүм, анжыр, анар, эмен, илекс, теребинт, май дарактары, кедр, кипарис, курма дарактары жана талаадагы бардык дарактар. Тоолордо суу бар эле.
7 Ал аны Каздимдердин Ур шаарынан алып чыгып, бул жерге алып келген Теңирге алкыш айтты.
8 Биринчи жылы, жетинчи жумада, биринчи айдын жаңырган айында, саат 19:54тө, ал ушул тоого курмандык чалынуучу жай куруп, Теңирдин атын чакырды: «Сен, түбөлүктүү Кудай, менин Кудайымсың».
9 Ал Теңир менен болушу жана өмүрүнүн акырына чейин таштабашы үчүн, курмандык чалынуучу жайда бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалды.
10 Ал жерден ал түштүктү көздөй жөнөдү. Ал Хебронго келди. Ошол учурда Хеброн курулуп бүткөн. Ал жерде эки жыл жашады. Ал жерден ал түштүк жерине, Беалотко жөнөдү. Ал жерде ачарчылык болду.
11 Ыбрам жуманын үчүнчү жылында Мисирге барып, аялы андан ажыраганга чейин беш жыл Мисирде жашады.
12 Ал кезде Мисирдеги Танайс Хеброндон жети жыл өткөндөн кийин курулган.

13 Фараон Ыбрамдын аялы Сараны кармап алганда, Теңир Ыбрамдын аялы Сара үчүн фараонго жана анын үйүнө катуу жазаларды жиберди.
14 Ыбрам койлору, бодо малдары, эшектери, жылкылары, төөлөрү, кулдары жана күңдөрү, ошондой эле күмүшү менен алтыны көп болгондуктан, абдан атактуу эле. Анын бир тууганынын уулу Лот да абдан бай болчу.
15 Фараон Ыбрамдын аялы Сараны кайтарып берип, аны Мисир жеринен кууп чыкты. Ал башында чатырын тигип койгон жерге, чыгышында Ай, батышында Бейтел жайгашкан курмандык чалынуучу жайга жөнөдү. Ал аны тынчтык менен кайтарып берген Кудай-Теңирине алкыш айтты.
16 Биринчи жуманын үчүнчү жылында, кырк биринчи юбилейде, [1963-жыл] ал бул жерге кайтып келип, бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалып, Теңирдин атын чакырып: «Сен, Эң Жогорку Кудай, түбөлүккө менин Кудайымсың», – деди.
17 Ушул жуманын төртүнчү жылында [1964-жылы] Лот андан бөлүнүп, Содомдо жашап калды, ал эми Содомдун тургундары өтө күнөөкөр болушкан.
18 Ал бир тууганынын уулунун андан ажырап калганына жүрөгүн оорутту, анткени анын балдары жок болчу.
19 Ошол жылы, Лот туткундалып кеткенден кийин, ушул жуманын төртүнчү жылында, Теңир Ыбрамга мындай деди: «Жашап жаткан жериңден түндүккө, түштүккө, батышка жана чыгышка көз чаптыр.
20 Анткени сен көрүп турган жердин баарын Мен сага жана сенин тукумуңа түбөлүккө берем, сенин тукумуңду деңиз кумундай көбөйтөм. Адам жер кумурасын санаса да, сенин тукумуңду санап болбойт.
21 Тур, жердин узундугун жана туурасын аралап чык, баарын көр, анткени Мен аны сенин тукумуңа берем». Ошентип, Ыбрам Хебронго барып, ошол жерде жашады.
22 Ошол жылы Эйлам падышасы Кедорламер, Шинар падышасы Амрафел, Селласар падышасы Ариох жана элдердин падышасы Тергал келип, Гоморра падышасын өлтүрүштү, ал эми Содом падышасы качып кетти, көптөрү Туздуу деңиздин жээгиндеги Сиддим өрөөнүндө жарадар болуп өлүштү.
23 Алар Содомду, Адамды, Себоимди, ошондой эле Ыбрамдын бир тууганынын уулу Лотту да, анын бардык мүлкүн туткундап, Данга кетишти.
24 Аман калгандардын бири келип, Ыбрамга бир тууганынын уулу туткунга алынганын жана (Ыбрам) үй кызматчыларын куралдандырганын айтты...
25... Ыбрам менен анын тукумуна алгачкы түшүмдүн ондон бир бөлүгүн Теңирге берди, Теңир аны түбөлүккө Анын алдында кызмат кылган дин кызматчыларга берүүнү, алар аны түбөлүккө ээлеши үчүн мыйзам катары белгиледи.
26 Бул мыйзамдын күндөрү чектелбейт, анткени Ал муундан муунга, түбөлүккө бардык нерсенин: үрөндүн, шараптын, майдын, бодо малдын жана койлордун ондон бир бөлүгүн Теңирге алып келүүнү белгилеген.
27 Ал аны дин кызматчыларына берди, алар Анын алдында кубаныч менен жеп-ичишти.
28 Содом падышасы ага келип, таазим кылып: «Теңирибиз Ыбрам, куткарган жандарыңды бизге бер, бирок олжо сеники болсун», – деди.
29 Ыбрам ага: «Мен Эң Жогорку Кудайга колумду көтөрүп жатам, сенин эч нерсеңди албайм, жибиңди да, бут кийимиңдин боосун да албайм, болбосо сен: "Мен Ыбрамды байыттым", – деп айтпайсың. Жаш жигиттер жегенден жана мени менен баргандардын – Анердин, Эшколдун жана Мамренин – үлүшүнөн башка эч нерсе албайм. Булар өз үлүшүн алышат», – деди.

14-БӨЛҮМ

1 Ушул окуялардан кийин, ушул жуманын төртүнчү жылы, үчүнчү айдын жаңырган күнүндө, Теңир Ыбрамга түшүндө мындай деди: «Коркпо, Ыбрам, Мен сенин коргоочуңмун, сенин сыйлыгың абдан чоң болот».
2 Ал мындай деди: «Теңирим, Теңирим, мага эмне бересиң? Мен баласыз жүрөм, ал эми күңүмдүн уулу Масектин уулу Дамашек Элиезер. Ал менин мураскорум болот, сен мага тукум берген жоксуң».
3 Ал ага: «Бул (адам) сенин мураскоруң эмес, өз ичиңден чыккан адам болот, ал сенин мураскоруң болот», – деди.
4 Анан аны сыртка алып чыгып, ага: «Асманды кара, эгер жылдыздарды санай алсаң, санап чык», – деди.
5 Ал асманды карап, жылдыздарды көрдү да: «Сенин тукумуң ошончо болот», – деди.
6 Ал Теңирге ишенди, ошондуктан бул ага адилдик катары эсептелди.
7 Ал ага мындай деди: «Мен сени канаандыктардын жерин түбөлүккө ээлешиң үчүн, сени каздимдиктердин Ур шаарынан алып чыккан Теңирмин. Мен сенин жана сенин тукумуңдун Кудайы болом».
8 Ал: «Теңир, Теңир, мен аны мураска аларымды кайдан билем?» – деди.
9 Ал ага: «Мага үч жаштагы кунажын, үч жаштагы эчки, үч жаштагы кой, бактек жана көгүчкөн ал»,— деди.
10 Ал мунун баарын айдын ортосунда алып, Хеброндун жанындагы Мамредеги эмен дарагына отурукташты.
11 Ал ошол жерге курмандык чалынуучу жай куруп, ушулардын баарын курмандыкка чалды; алардын канын курмандык чалынуучу жайга куюп, ортосуна бөлүп, бири-биринин үстүнө койду; бирок канаттууларды бөлгөн жок.
12 Канаттуулар бөлүктөргө конуп келишти, бирок Ыбрам аларды кууп жиберди, канаттуулардын аларга тийүүсүнө жол берген жок.
13 Күн баткандан кийин, Ыбрамды кубаныч басты, аны коркунучтуу караңгылык каптады. Ошондо Ыбрамга: «Сенин тукумуң өздөрүнө таандык эмес жерде келгин болуп, аларды кулчулукка алып, төрт жүз жыл эзишет», – деп айтылды.
14 Алар кулчулукта боло турган элди да Мен соттойм, андан кийин алар ал жерден көп байлык менен чыгышат.

15 Сен ата-бабаларың жаткан жайга тынчтык менен кетесиң, жакшы карылыктын чегинде көрүстөнгө коюласың.

16 Бирок төртүнчү муунда алар бул жакка кайтып келишет, анткени аморлуктардын күнөөсү али толук боло элек".

17 Ал уйкусунан ойгонуп, ордунан турду, күн батып калганда, жалын пайда болду, анан меш түтүн чыгарып, бөлүктөрүнүн ортосунан оттун жалыны өттү.

18 Ошол күнү Теңир Ыбрам менен келишим түзүп, мындай деди: «Мен сенин тукумуңа бул жерди, Мисир дарыясынан улуу Эфрат дарыясына чейинки жерди, кейниликтерди, кениздиктерди, кадмондуктарды, периздиктерди, репаимдерди, пакордуктарды, хибиликтерди, аморлуктарды, канаандыктарды, гиргаштыктарды жана жебустуктарды берем».

19 Күн өттү, Ыбрам эттин бөлүктөрүн, канаттууларды, мөмө-жемиштерди жана куюлуучу курмандыктарды чалды, аларды от жалмады.

20 Ошол күнү биз Нух менен ушул айда түзгөн келишимибиздей эле, Ыбрам менен да келишим түздүк; Ыбрам майрамды жана мыйзамды өзү үчүн түбөлүккө жаңыртты.

21 Ыбрам кубанып, мунун баарын аялы Сарага айтып берди; ал балалуу болоруна ишенген, бирок ал балалуу болгон жок.

22 Сара күйөөсү Ыбрамга: «Менин мисирлик күңүм Ажарга бар, балким, мен ал аркылуу сага тукум улап берейин», – деди.

23 Ыбрам аялы Саранын сөзүнө кулак салып: «Кыл»,— деди. Сара анын күңү мисирлик Ажарды алып, күйөөсү Ыбрамга аялдыкка берди.

24 Ыбрайым ага жакындады, ал кош бойлуу болуп, уул төрөдү. Ыбрайым ага ушул жуманын бешинчи жылында (1965-жыл) Ысмайыл деген ат койду; бул Ыбрамдын өмүрүнүн сексен алтынчы жылы болду.

15-БӨЛҮМ

1 Ал эми бул юбилейдин төртүнчү жумасынын бешинчи жылында, [1979-жыл], үчүнчү айдын ортосунда, Ыбрам дандын биринчи түшүмүн майрамдады.

2 Ал курмандык чалынуучу жайда Теңирге жаңы курмандыктарды, түшүмдүн биринчи түшүмүн чалды: курмандык чалынуучу жайда Теңирге арнап бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык катары бир кунажын, бир эчки жана бир койду чалды; алардын жемиштерин жана куюлуучу курмандыктарын курмандык чалынуучу жайда ладан менен кошо чалды.

3 Ошондо Теңир Ыбрамга келип, мындай деди: «Мен Кудуреттүү Кудаймын; Менин алдымда өзүңдү колдоп, кемчиликсиз бол.

4 Мен сени менен келишим түзөм, сени абдан көбөйтөм".

5 Ошондо Ыбрам жүзтөмөндөп жыгылды. Кудай аны менен сүйлөшүп, мындай деди:

6 «Мына, Менин өкүмүм сени менен,
Ошондо сен көптөгөн элдердин атасы болосуң.
7 Сенин атың мындан ары Ыбрам деп аталбайт,
Бирок мындан ары сенин атың түбөлүккө Ыбрайым болот.
Анткени мен сени көптөгөн элдердин атасы кылдым.
8 Мен сени абдан улуу кылам,
Мен сени элдерге айлантам,
Ошондо сенден падышалар чыгат.

9 Мен сенин жана сенден кийинки тукумуңдун Кудайы болушум үчүн, Мен сени менен, сенден кийинки тукумуң менен алардын укум-тукумуна түбөлүк келишим түзөм.

10 <Мен сага жана сенин тукумуңа сен келгин болуп жашаган Канаан жерин берем, сен аны түбөлүккө ээлейсиң, Мен алардын Кудайы болом>.

11 Анан Теңир Ыбрайымга мындай деди: «Сен болсо Менин келишимимди сакта, сен жана сенин тукумуң, бардык эркектериңерди сүннөткө отургузгула жана сүннөткө отургузгула, ошондо бул Мени менен силердин ортоңордогу түбөлүк келишимдин белгиси болот».

12 Сегизинчи күнү үйүңөрдө төрөлгөн же өзүңөрдүн тукумуңардан эмес, бөтөн жерден акчага сатып алган эркек балдарыңардын баарын сүннөткө отургузгула.

13 Сенин үйүңдө төрөлгөн адам сүннөткө отургузулсун, акчага сатып алгандар сүннөткө отургузулсун, Менин келишимим силердин денеңерде түбөлүктүү мыйзам болсун.

14 Ал эми сегизинчи күнү сүннөткө отургузулбаган эркек киши өз элинин арасынан жок кылынат, анткени ал Менин келишимимди бузду".

15 Кудай Ыбрайымга мындай деди: «Аялың Сара мындан ары Сарай эмес, Сара болот».

16 Мен ага батамды берем, андан сага уул берем, ага батамды берем, ошондо андан эл тарайт, андан элдердин падышалары чыгат".

17 Ошондо Ыбрайым жүзтөмөндөп жыгылып, кубанып, ичинен: «Жүз жаштагы адам уул төрөйбү, токсон жаштагы Саара төрөйбү?» – деди.

18 Ыбрайым Кудайга: «Оо, Ысмайыл Сенин алдыңда тирүү калса экен!» – деди.

19 Кудай мындай деди: «Ооба, Саара да сага уул төрөп берет, анын атын Ыскак коёсуң. Мен аны менен жана анын кийинки тукуму менен түбөлүк келишим түзөм.

20 Ал эми Ысмайыл жөнүндө да уктум, ошондуктан Мен ага батамды берем, аны улуу кылам, аны абдан көбөйтөм. Ал он эки төрөнү төрөйт, Мен андан улуу эл жаратам.

21 Бирок Мен келишимимди ушул күндөрү, келерки жылы, Саара сага төрөй турган Ыскак менен түзөм".

22 Кудай Ыбрайым менен сүйлөшүүсүн токтотту, ошондон кийин Кудай анын жанынан жогору көтөрүлүп кетти.

23 Ыбрайым Кудай айткандай кылып, уулу Ысмайылды, үйүндө төрөлгөндөрдүн жана акчасына сатып алгандардын баарын, үйүндөгү эркек аттуулардын баарын алып, сүннөткө отургузду.

24 Ошол эле күнү Ыбрайым сүннөткө отургузулду. Анын үйүндөгү бардык эркектер, үйдө төрөлгөндөр жана бөтөн кишинин балдарынан акчага сатып алгандардын баары аны менен бирге сүннөткө отургузулду.

25 Бул мыйзам муундан муунга, түбөлүккө сакталат, күндөрдү сүннөткө отургузуу жана сегиз күндүн бир күнүн калтыруу болбойт, анткени ал асмандагы лоокторго жазылып, бекитилген түбөлүктүү көрсөтмө.
26 Сегизинчи күнү сүннөткө отургузулбаган ар бир төрөлгөн бала Теңирдин Ыбрайым менен түзгөн келишиминин балдарынан эмес, жок болуунун балдарынан болот; анын Теңирдики экенин көрсөткөн эч кандай белги жок, бирок ал жок кылынууга, жерден өлтүрүлүүгө, жерден тамыры менен жок кылынууга тийиш, анткени ал биздин Кудай-Теңирибиздин келишимин бузду.
27 Анткени бардык жандыктардын периштелери жана бардык ыйыктоочу периштелер жаралган күндөн тартып эле ошондой жаратылган, ошондуктан Ал жандыктардын жана ыйыктоочу периштелердин алдында Ысрайылды ыйыктады, алар Аны менен жана Анын ыйык периштелери менен бирге болушу үчүн.
28 Ысрайыл уулдарына буйрук бер, алар бул келишимдин белгисин укумдан-тукумга түбөлүккө сакташсын, ошондо алар жеринен тамыры менен жок болушпайт.
29 Анткени бул буйрук келишим катары берилген, ошондуктан алар аны бүт Ысрайыл уулдары арасында түбөлүккө сакташы керек.
30 Теңир Ысмайылды, анын уулдарын, бир туугандарын жана Эйсапты Өзүнө жакындаткан жок, аларды Ыбрайымдын балдары болгондуктан эмес, билгендиктен тандап алган, тескерисинче, Ысрайылды Өз эли кылып тандап алган.
31 Ал аны ыйыктап, бардык адам балдарынын арасынан чогултту, анткени көптөгөн элдер жана көптөгөн элдер бар, баары Аныкы, жана баарынын үстүнөн аларды Өзүнөн адаштыруу үчүн рухтарды бийликке койду.
32 Бирок Ысрайылга Ал эч кандай периштени же рухту дайындаган эмес, анткени алардын башкаруучусу жалгыз Өзү. Ал аларды коргойт, Өзүнүн периштелеринин, рухтарынын жана бардык күчтөрүнүн колунан талап кылат, ошондо Ал аларды коргойт жана бата берет, алар Аныкы болот, Ал түбөлүккө алардыкы болот.
33 Эми мен сага жарыялайм: Ысрайыл уулдары бул көрсөтмөнү аткарышпайт жана бул мыйзамдын баарын аткарышпайт, анткени алар сүннөткө отургузулгандан кийин уулдарынын сүннөткө отургузулушун алып салышат, жана алардын баары, Белиардын уулдары, уулдарын төрөлгөндөй сүннөткө отургузулбаган бойдон калтырышат.
34 Ысрайыл уулдарына Теңирдин катуу каары түшөт, анткени алар Анын келишимин таштап, Анын сөзүнөн баш тартып, бул мыйзамдын буйругун сактабай, Аны каардантышты жана тилдеди, анткени алар өз мүчөлөрүнө бутпарастардай мамиле кылышты, ошондуктан алар жерден алынып салынып, тамыры менен жок кылынышы керек. Бул түбөлүк катанын бардык күнөөлөрү үчүн аларга кечирим да, кечирим да болбойт.

16-БӨЛҮМ

1 Төртүнчү айдын жаңырган айында биз Мамредеги эмендин жанынан Ыбрайымга көрүнүп, аны менен сүйлөштүк. Ага аялы Саарадан уул төрөп берерин айттык.
2 Сара күлдү, анткени биз Ыбрайым менен ушул сөздөрдү сүйлөшкөнүбүздү угуп, аны тыйганбыз. Ал коркуп кетип, сөздөрүнөн улам күлгөнүн танып койду.
3 Биз ага уулунун атын айттык, анткени анын аты асмандагы такталарда жазылган жана жазылган (б.а., Ыскак).
4. Биз ага белгиленген убакта кайтып келгенде, ал уулдуу болот.
5 Ушул айда Теңир Содомго, Гоморрага, Себоимге жана Иордандын бардык аймагына өкүмүн ишке ашырды. Ал аларды от жана күкүрт менен өрттөп, бүгүнкү күнгө чейин жок кылып келет. Мына, Мен сага алардын бардык иштерин, алардын абдан жаман жана күнөөкөр экенин, өздөрүн булгап, денелери менен бузуктук кылып, жер бетинде ыпылас иштерди кылып жатканын айттым.
6 Ошо сыяктуу эле, Кудай Содомдуктардын ыпылас иштери боюнча алардын кылган жерлерин, Содомду соттогондой эле, жазалайт.
7 Бирок биз Лотту куткарып калдык, анткени Кудай Ыбрайымды эстеп, аны кыйроонун арасынан чыгарды.
8 Ал жана анын кыздары жер бетинде Адамдын күндөрүнөн тартып анын убагына чейин болбогон күнөөлөрдү кылышты, анткени ал кыздары менен жатты.
9 Мына, анын бардык тукуму жөнүндө асмандагы лоокторго мындай буйрук берилип, чегилип жазылган: аларды алып салып, тамыры менен жулуп, Содомго өкүм чыгаргандай эле, аларга да өкүм чыгаруу, сот күнү жер бетинде адамдын бир да тукумун калтырбоо.
10 Ошол айда Ыбрайым Хеброндон чыгып, Кадеш менен Шурдун ортосундагы Герар тоолорунда жашап калды.
11 Ал бешинчи айдын ортосунда ал жерден көчүп кетип, Ант кудугуна отурукташты.
12 Алтынчы айдын ортосунда Теңир Саарага назарын салып, айтканындай кылды, ошондо ал кош бойлуу болду.
13 Ал үчүнчү айда уул төрөдү. Теңир Ыбрайымга айткан айдын ортосунда, түшүмдүн биринчи түшүмү майрамында, Ыскак төрөлдү.
14 Ыбрайым уулун сегизинчи күнү сүннөткө отургузду. Ал түбөлүккө берилген келишим боюнча сүннөткө отургузулган биринчи бала болду.
15 Төртүнчү жуманын алтынчы жылында биз Ыбрайымга, Ант кудугуна келдик жана ага көрүндүк [Сарага кайра барышыбыз керектигин айтканыбызда, ал уулдуу болмок].
16 Жетинчи айда кайтып келип, Сааранын алдыбызда кош бойлуу экенин көрдүк. Биз ага батасын берип, ага байланыштуу жазылгандардын баарын жарыяладык: ал дагы алты уулдуу болмоюнча жана өлөр алдында аларды көрмөйүнчө өлбөйт; бирок анын аты Ыскактан тарайт.
17 Анын уулдарынын баары бутпарастар болуп, бутпарастар менен бирге эсептелиши керек, ал эми

Ыскактын уулдарынан ыйык тукум чыгып, бутпарастар менен бирге эсептелбеши керек.
18 Анткени ал Эң Жогоркунун үлүшү болмок, анын бардык тукуму Кудайдын энчисине түшмөк, ошондо ал Теңирге таандык эл, бардык элдердин ичинен Анын энчиси болмок, ал падышачылык, дин кызматчылар жана ыйык эл болмок.
19 Биз жолго чыгып, Саарага айткандарыбыздын баарын айтып бердик. Экөө тең абдан кубанышты.
20 Ал аны куткарып, жер кезип жүргөн жеринде кубанткан Теңирге арнап, ошол айда жети күн бою Ант кудугуна курган курмандык чалынуучу жайынын жанында кубанычтуу майрам өткөрдү.
21 Ал бул майрамда өзү жана кулдары үчүн алачыктарды курду, жер бетинде чатырлар майрамын биринчи болуп белгиледи.
22 Ал жети күн бою күн сайын курмандык чалынуучу жайга Теңирге арнап бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалып, өзүн жана тукумдарын күнөөдөн арылтуу үчүн эки өгүз, эки кочкор, жети кой, бир теке чалып турду.
23 Ал ыраазычылык курмандыгы катары жети кочкор, жети теке, жети кой, жети эчки жана алардын жемиш курмандыгы менен куюлуучу курмандыктарын чалды. Алардын бардык майын Теңирге жагымдуу жыт катары курмандык чалынуучу жайда өрттөдү.
24 Ал эртең менен жана кечинде жыпар жыттуу заттарды: ладан, галбан, стекла, нард, мирра, жыпар жыттуу заттар жана костюмду өрттөдү; бул жетиөөнү тең өлчөмдө майдаланып, аралаштырып, таза кылып курмандыкка чалды.
25 Ал бул майрамды жети күн бою бүт жүрөгү, бүт жаны менен майрамдады. Анын жанында эч ким жок болчу, сүннөткө отургузулбагандар да жок болчу.
26 Ал аны өз тукумунда жараткан Жаратканына алкыш айтты, анткени Ал аны Өзүнүн каалоосу боюнча жараткан, анткени Ал андан түбөлүккө адилеттиктин өсүмдүгү, андан ыйык тукум чыгарын билген жана түшүнгөн, ошондо ал баарын жараткан Кудайга окшош болот.
27 Ал батасын берип, кубанды, бул майрамды Теңирдин майрамы деп атады, бул Эң Жогорку Кудайга жагымдуу кубаныч.
28 Биз ага жана андан кийинки бардык тукумдарына түбөлүккө бата бердик, анткени ал бул майрамды асмандагы лооктордогу күбөлүккө ылайык, өз убагында белгиледи.
29 Ошондуктан асмандагы лоокте Ысрайыл жөнүндө мындай деп жазылган: жетинчи айда жети күн кубаныч менен чатырлар майрамын белгилешсин, бул Теңирге жагат. Бул алардын укум-тукумуна, жыл сайын түбөлүккө сакталуучу көрсөтмө.
30 Мунун күндөрү чеги жок, анткени Ысрайылга түбөлүккө белгиленгендей, алар аны майрамдашсын, алачыктарда жашашсын, баштарына гүлчамбарларды коюшсун, жалбырактуу бутактарды жана өзөндөн талдарды теришсин.
31 Ыбрайым пальма дарактарынын бутактарын жана жакшы дарактардын мөмөлөрүн алып, күн сайын эртең менен бутактары менен курмандык чалынуучу жайды жети жолу айланып, кубаныч менен бардык нерсеси үчүн Кудайын даңктап, ыраазычылык билдирчү.

17-БӨЛҮМ

1 Бешинчи жуманын биринчи жылында, ушул юбилейлик майрамда, Ыскак эмчектен чыгарылды, ал эми үчүнчү айда, уулу Ыскак эмчектен чыгарылган күнү, Ыбрайым чоң той берди.
2 Мисирлик Ажардын уулу Ысмайыл атасы Ыбрайымдын алдында, анын ордуна турган. Ыбрайым уулдарын көрүп, баласыз өлгөн жок, ошондуктан кубанып, Кудайды даңктады.
3 Ал Лот андан бөлүнүп кеткен күнү айткан сөздөрүн эстеп, Теңир ага жерди мураска калтыруу үчүн жер бетине урук бергенине кубанды, ал бардык нерсенин Жаратуучусун бүт оозу менен даңктады.
4 Саара Ысмайылдын ойноп-бийлеп жатканын, Ыбрайымдын болсо абдан кубанып жатканын көрүп, ага көрө албастык кылып: «Бул күңдү уулу менен кошо кууп чык, анткени бул күңдүн уулу менин уулум Ыскак менен бирге мураскор болбойт»,— деди.
5 Бул Ыбрайымга өзүнүн күңү менен уулунун айынан оор тийди, анткени ал аларды андан кууп чыкты.
6 Кудай Ыбрайымга мындай деди: «Бала менен күң үчүн кайгырба, Сааранын айткандарынын баарын аткар, анткени сенин атың менен тукумуң Ыскактан тарайт».
7 Бирок бул күңдүн уулуна келсек, Мен аны улуу эл кылам, анткени ал сенин тукумуңдан", – деди.
8 Ыбрайым эртең менен эрте туруп, нан менен бир чанач суу алып, Ажар менен баланын ийнине артып, аны коё берди.
9 Ал кетип, Беир-Шеба чөлүндө адашып жүрдү. Чанадагы суу түгөнүп, бала суусады, баса албай, жыгылып калды.
10 Энеси аны алып, зайтун дарагынын түбүнө таштап, жаа атып түшүрө тургандай аралыкта, анын жанына отургузду. Ал: «Баламдын өлүмүн көрбөйүн», – деп, отуруп алып ыйлады.
11 Ошондо Кудайдын периштеси, ыйыктардын бири, ага: «Ажар, эмнеге ыйлап жатасың? Тур, баланы алып, колуңа ал, анткени Кудай сенин үнүңдү укту жана баланы көрдү», – деди.
12 Ал көзүн ачып, суусу бар кудукту көрдү. Ал барып, чаначын сууга толтурду, баласына суу ичирди. Ал ордунан туруп, Паран чөлүнө жөнөдү.
13 Бала чоңоюп, жаачы болду. Кудай аны менен болду. Энеси ага Мисир кыздарынын арасынан аял алып берди.
14 Ал ага уул төрөп берди, ал: «Теңирди чакырганда, ал мага жакын болчу», – деп, анын атын Небайот койду.
15 Жетинчи жумада, анын биринчи жылынын биринчи айында, [2003 AM], ушул юбилейдин биринчи айында, ушул айдын он экинчисинде, асмандан Ыбрайым жөнүндө үндөр угулду, ал Кудайдын айткандарынын баарына ишенимдүү болгон, Теңирди сүйгөн, ар бир кыйынчылыкта да ишенимдүү болгон.
16 Ошондо ханзаада Мастема келип, Кудайдын алдына мындай деди: «Ыбрайым уулу Ыскакты жакшы көрөт, ал баарынан мурда аны жакшы көрөт; ага курмандык чалынуучу жайда аны бүтүндөй өрттөлүүчү курмандыкка чалууну буйру, ошондо ал бул буйрукту

аткарабы же жокпу, көрөсүң, жана Сен аны сынап көргөн нерселердин баарында ал ишенимдүүбү же жокпу, билесиң».
17 Теңир Ыбрайымдын бардык кыйынчылыктарында ишенимдүү экенин билди; анткени Ал аны жеринде, ачарчылыкта сынаган, падышалардын байлыгы менен сынаган, аялы айрылып калганда жана сүннөткө отургузулганда кайрадан сынаган; жана аларды коё бергенде, Ысмайыл менен анын кызматчысы Ажар аркылуу сынаган.
18 Ал аны эмнеге сынаса да, бардык нерседе ишенимдүү болуп чыкты, жаны чыдамсыз болгон жок, ал шашкан жок, анткени ал ишенимдүү жана Теңирди сүйгөн адам болчу.

18-БӨЛҮМ

1 Кудай ага: «Ыбрайым, Ыбрайым!» – деди. Ал: «Мен мына», – деди.
2 Ал мындай деди: «Сүйүктүү уулуң Ыскакты алып, бийик жерге бар. Мен сага көрсөтө турган тоолордун биринде аны курмандыкка чал».
3 Ал эртең менен эрте туруп, эшегин токуп, эки жигитин жана уулу Ыскакты ээрчитип, бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык үчүн отун жарды. Үчүнчү күнү ал жерге барып, ал жерди алыстан көрдү.
4 Ал суулуу кудукка келип, жаш жигиттерине: «Силер бул жерде эшек менен калгыла, мен жана балам тигил жакка барабыз, сыйынгандан кийин силерге кайтып келебиз», – деди.
5 Ал бүтүндөй өрттөлүүчү курмандыкка арналган отунду алып, уулу Ыскактын үстүнө койду, колуна от менен бычак алып, экөө тең ошол жерге жөнөштү.
6 Ыскак атасына: «Ата»,— деди. Ал: «Мен мына, уулум»,— деди. Ал ага: «От, бычак жана отун карачы, ал эми бүтүндөй өрттөлүүчү курмандыкка чалына турган кой кайда, ата?» — деди.
7 Анан ал: «Уулум, Кудай Өзүнө бүтүндөй өрттөлүүчү курмандыкка кой берет», – деди. Анан ал Кудайдын тоосунун жанына жакындады.
8 Ал курмандык чалынуучу жай куруп, отунду курмандык чалынуучу жайга коюп, уулу Ыскакты байлап, курмандык чалынуучу жайдын үстүндөгү отундун үстүнө койду да, уулу Ыскакты мууздоо үчүн бычакты алып, колун сунду.
9 Мен анын алдында, ханзаада Мастеманын алдында турдум, ошондо Теңир: «Ага балага кол салууну жана ага эч нерсе кылбоону буйрук кылба, анткени Мен анын Теңирден коркорун көрсөттүм», – деди.
10 Мен ага асмандан: “Ыбрайым, Ыбрайым!” – деп кыйкырдым. Ал коркуп кетип: “Мен мына”, – деди.
11 Мен ага: «Балага кол көтөрбө, ага эч нерсе кылба, анткени мен сенин Теңирден коркоруңду жана тун уулуңду менден аябаганыңды көрсөттүм», – дедим.
12 Ханзаада Мастема уятка калды; Ыбрайым башын көтөрүп караса, мүйүзүнөн бир кочкор илинип калыптыр... Ыбрайым барып, кочкорду алып, уулунун ордуна бүтүндөй өрттөлүүчү курмандыкка чалды.
13 Ыбрайым ал жерди «Теңир көрдү» деп атаган, ошондуктан тоодо «Теңир көрдү» деп айтылат.
14 Теңир бизге Теңирдин атынан сүйлөөгө мүмкүнчүлүк берип, асмандан Ыбрайымга экинчи жолу анын атын айтты.
15 Ал мындай деди: «Өзүм менен ант берем,— дейт Теңир,— сен ушул ишти кылганың үчүн, сүйүктүү уулуңду Менден аябаганың үчүн, Мен сага батамды берем, тукумуңду асмандагы жылдыздардай, деңиз жээгиндеги кумдай көбөйтөм. Сенин тукумуң душмандарынын шаарларын мураска алат.
16 Сенин тукумуң аркылуу жер жүзүндөгү бардык элдер бата алышат, анткени сен Менин үнүмдү уктуң, Мен сага: "Тынчтык менен бара бер", - дегенимдин баарында сенин Мага берилгендигиңди баарына көрсөттүм.
17 Ыбрайым кулдарына барып, алар ордунан туруп, Беер-Шебага жөнөштү, ал эми Ыбрайым [2010 AM] Ант кудугунун жанында жашады.
18 Ал бул майрамды жыл сайын жети күн кубаныч менен белгилечү жана тынчтык менен кайтып келген жети күнгө ылайык, аны Теңирдин майрамы деп атачу.
19 Ошого жараша асмандагы лоокторго Ысрайыл жана анын тукуму жөнүндө бул майрамды жети күн майрамдык кубаныч менен белгилөө буйрулуп, жазылып коюлган.

19-БӨЛҮМ

1 Кырк экинчи юбилейдин биринчи жумасынын биринчи жылында, Ыбрайым кайтып келип, Хеброндун, башкача айтканда, Кирийат-Арбанын, тушунда эки жумадай жашап калды.
2 Ошол юбилейдин үчүнчү жумасынын биринчи жылында Сааранын өмүр күндөрү бүтүп, ал Хеброндо көз жумду.
3 Ыбрайым аны жоктоп, көмүүгө кетти, биз анын руху чыдамдуубу, оозунан чыккан сөздөрүнө ачууланбайбы деп сынап көрдүк; ал буга чыдамдуу болуп чыкты, бирок тынчсызданган жок.
4 Анткени ал чыдамкайлык менен Хет уулдары менен сүйлөшүп, алардын маркумду көмүү үчүн орун беришин өтүндү.
5 Теңир аны көргөндөрдүн баарына ырайым кылды. Ал Хет уулдарынан жумшактык менен суранды. Алар ага Мамренин тушундагы кош үңкүрдүн жерин, башкача айтканда, Хебронду, төрт жүз күмүш тыйынга беришти.
6 Алар андан: «Биз аны сага бекер беребиз», – деп жалбарышты, бирок ал жердин баасын, акчасын толугу менен берип, алардын алдында эки жолу таазим кылып, андан кийин өлүгүн кош үңкүргө көмдү.
7 Сааранын өмүр сүргөн күндөрү жүз жыйырма жети жыл, башкача айтканда, эки юбилей, төрт жума жана бир жыл болду. Бул күндөрү Сааранын өмүр сүргөн күндөрү болду.
8 Бул Ыбрайымдын онунчу сыноосу болду, ал эми ал ишенимдүү жана чыдамкай экени аныкталды.
9 Ал жерде Кудай ага жана анын тукумуна жер берерин айткан деген ушак жөнүндө бир да сөз айткан жок, ал өлгөн адамын көмүү үчүн ал жерден жер сурады, анткени ал ишенимдүү деп табылып, асмандагы лоокторго Кудайдын досу катары жазылган.

10 Төртүнчү жылында ал уулу Ыскакка аял алып берди, анын аты Ребекка [2020 AM] [Ыбрайымдын бир тууганы Нахордун уулу Бетуелдин кызы], ал Лабандын эжеси жана Бетуелдин кызы болгон; ал эми Бетуел Ыбрайымдын бир тууганы Нахордун аялы Мелканын уулу болгон.
11 Ыбрайым өзүнө үчүнчү аял алды. Анын аты Кетура эле, ал үй кызматчыларынын кыздарынын бири болчу, анткени Ажар Сарадан мурун каза болгон. Ал ага эки жуманын ичинде алты уул төрөп берди: Зимрам, Жокшан, Медан, Мидиан, Ишбак жана Шуах.
12 Ал эми алтынчы жумада, экинчи жылы, Ребека Ыскакка Жакып менен Эйсап деген эки уул төрөп берди.
13 [20:46 AM] Жакып жылмакай жана түз киши болчу, ал эми Эйсап каардуу, талаа адамы жана түктүү болчу, ал эми Жакып чатырларда жашачу.
14 Балдар чоңоюшту, Жакып жазганды үйрөндү, бирок Эйсап үйрөнгөн жок, анткени ал талаа адамы жана мергенчи болчу, согушту үйрөнгөн, анын бардык иштери катаал болчу.
15 Ыбрайым Жакыпты, ал эми Ыскак Эйсапты жакшы көрчү.
16 Ыбрайым Эйсаптын иштерин көрүп, Жакыптан анын аты жана тукуму аталарын билди; ал Ребеканы чакырып, Жакып жөнүндө осуят берди, анткени ал Ребеканын да Жакыпты Эйсаптан көбүрөөк жакшы көрөрүн билчү.
17 Анан ал ага мындай деди: «Кызым, уулум Жакыпка кам көр, анткени ал жер бетинде менин ордума келет, адам баласынын арасында бата болот, Шемдин бүт тукумунун даңкы болот».
18 Анткени мен билем, Теңир аны жер бетиндеги бардык элдердин арасынан Өзүнө таандык эл кылып тандап алат.
19 Уулум Ыскак Жакыпка караганда Эйсапты көбүрөөк жакшы көрөт, бирок мен сенин Жакыпты чындап жакшы көрөрүңдү көрүп турам.
20 Ага болгон мээримиңди дагы да арттыр, көзүңдү ага төк, анткени ал бизге жер жүзүндө мындан ары жер жүзүндөгү бардык муундарга бата болот.
21 Колуң бекем болсун, жүрөгүң уулуң Жакып менен кубансын, анткени мен аны бардык уулдарымдан алда канча жакшы көрөм. Ал түбөлүккө бата алат, анын тукуму бүт жер жүзүн толтурат.
22 Эгерде кимдир бирөө жер бетиндеги кумду санай алса, анда анын тукуму да саналат.
23 Теңир мага жана менин тукумума берген бардык баталар түбөлүккө Жакыпка жана анын тукумуна таандык болот.
24 Анын тукумунда менин атым, ошондой эле ата-бабаларымдын: Шемдин, Ноаптын, Энохтун, Махалалелдин, Эноштун, Шеттин жана Адамдын аттары баталанат.
25 Булар асмандын пайдубалын түптөөгө, жерди бекемдөөгө, асман мейкиндигиндеги бардык чырактарды жаңыртууга кызмат кылат.
26 Анан ал энеси Ребеканын көзүнчө Жакыпты чакырып, аны өөп, батасын берип, мындай деди:
27 «Жакып, менин сүйүктүү уулум, жаным сүйгөн уулум, Кудай сага асмандан батасын берсин, Адамга, Энохко, Нухка жана Шемге берген бардык батасын берсин; Ал мага айткандардын баарын жана мага убада кылган нерселердин баарын, асман жер үстүндөгү күндөрдөй, сага жана сенин тукумуңа түбөлүккө жабышсын.
28 Мастеманын рухтары сага да, тукумуңа да бийлик жүргүзбөйт, сени түбөлүккө Кудайың болгон Теңирден алыстата албайт.
29 Кудай-Теңир сага да, тун уулыңа да, элге да түбөлүккө Ата болсун.
30 Тынчтык менен бар, уулум!» – деди. Ошентип, экөө Ыбрайымдын жанынан кетишти.
31 Ребека Жакыпты бүт жүрөгү, бүт жаны менен Эйсапка караганда көбүрөөк сүйчү; ал эми Ыскак Эйсапты Жакыпка караганда көбүрөөк сүйчү.

20-БӨЛҮМ

1 Кырк экинчи юбилейде, жетинчи жуманын биринчи жылында, Ыбрайым Ысмайылды [2052 (2045?) AM] жана анын он эки уулун, Ыскакты жана анын эки уулун, Кетуранын алты уулун жана алардын уулдарын чакырды.
2 Ал аларга Теңирдин жолун сактоону, адилдикти сактоону, ар бир адам өз жакынын сүйүүнү жана бардык адамдар арасында ушундай кылууну, жер бетинде акыйкаттык жана адилдик менен иш кылууну буйрук кылды.
3 Алар уулдарын Теңир алар менен түзгөн келишимге ылайык сүннөткө отургузушу керек, Теңир бизге буйруган жолдордун баарынан оңго да, солго да бурулбашы керек, ошондой эле ар кандай бузуктуктан жана ыпыластыктан алыс болушубуз керек.
4 Эгерде араңарда кимдир бирөө бузуктук кылса, аны отко өрттөп жибергиле, алар аны менен көзү менен, жүрөгү менен бузуктук кылышпасын, ошондой эле Канаан кыздарынан аял алышпасын, анткени Канаан тукуму бул жерден жок кылынат.
5 Ал аларга алптардын жана содомдуктардын соту жөнүндө, алардын кандайча жаман иштери үчүн соттолгонун, бузуктук, арамдык жана бузуктук аркылуу өз ара бузулуу үчүн өлгөнүн айтып берди.
6 Ар кандай бузуктуктан, ыпыластыктан, күнөөнүн бардык булганычынан сактангыла, антпесе биздин атыбызды каргышка, бүт өмүрүңөрдү ышкырыкка айландырасыңар, бардык уулдарыңар кылычтан кырылып, Содом сыяктуу каргышка калбайсыңар, калганыңар Гоморранын уулдарындай каргышка калбайсыңар.
7 Уулдарым, силерден суранам, асман Кудайын сүйгүлө, Анын бардык осуяттарын аткаргыла, алардын буркандарынын артынан ээрчибегиле, алардын ыпылас иштеринин артынан ээрчибегиле.
8 Өзүңөргө куйма же оюп жасалган кудайларды жасабагыла, анткени алар курулай убаракерчилик, аларда рух жок, анткени алар адамдын колунан жаралган, аларга таянгандардын баары эч нерсеге ишенишпейт.
9 Аларга кызмат кылбагыла, аларга сыйынбагыла, тескерисинче, Эң Жогорку Кудайга кызмат кылгыла, Ага дайыма сыйынгыла: Ар дайым Анын жүзүн

күткүлө, Анын алдында адилеттүүлүк жана адилдик менен иш кылгыла, ошондо Ал силерден ырайым таап, силерге ырайымын төгөт, эртең менен жана кечинде жамгыр жаадырсын, жер бетинде кылган бардык иштериңерге батасын берсин, наныңарга жана сууңарга батасын берсин, курсагыңардан чыккан түшүмүңөргө жана жериңердин түшүмүнө, бодо малыңарга жана койлоруңарга батасын берсин.
10 Ошондо силер жер жүзүндө бата болосуңар, жер жүзүндөгү бардык элдер сени эңсейт, уулдарыңа менин атымдан бата беришет, ошондо алар да мендей бата алышат.
11 Ал Ысмайылга, анын уулдарына жана Кетуранын уулдарына белектерди берип, уулу Ыскактан жөнөтүп жиберди, ал эми баарын уулу Ыскакка берди.
12 Ысмайыл жана анын уулдары, Кетуранын уулдары жана алардын уулдары Парандан Бабылдын кире беришине чейинки чөлдүн чыгышындагы бардык жерде чогуу жашап калышты.
13 Булар бири-бири менен аралашып, алардын аттары арабдар жана ысмайылдыктар деп аталып калган.

21-БӨЛҮМ

1 Бул юбилейдин жетинчи жумасынын алтынчы жылында Ыбрайым уулу Ыскакты чакырып, ага мындай деп буйрук берди: «Мен карып калдым, өлөр күнүм белгисиз, өмүрүм өтүп жатат».
2 Мына, мен жүз жетимиш беш жаштамын, өмүрүмдүн бардык күндөрүндө Теңирди эстеп, Анын эркин аткарууга жана Анын бардык жолдорунда түз жүрүүгө бүт жүрөгүм менен умтулуп келем.
3 Менин жаным буркандарды жек көрөт, аларга кызмат кылгандарды жек көрөм, жүрөгүмдү жана рухумду мени жаратканды эркин аткарууга арнайм.
4 Анткени Ал тирүү Кудай, Ал ыйык жана ишенимдүү, Ал баарынан жогору турат, Ал адамдардын жекечесин кабыл албайт, белектерди кабыл албайт, анткени Кудай адил, Ал Анын осуяттарын бузгандардын жана Анын келишимин жек көргөндөрдүн баарын соттойт.
5 Уулум, сен Анын осуяттарын, көрсөтмөлөрүн жана өкүмдөрүн аткар, жийиркеничтүү нерселердин, оюп жасалган буркандардын жана куюлган буркандардын артынан ээрчибе.
6 Жаныбарлардын, бодо малдын же асманда учкан канаттуулардын канын жебегиле.
7 Эгерде тынчтык курмандыгын сойсоң, аны союп, канын курмандык чалынуучу жайга төк. Курмандыктын бардык майын эң жакшы ун менен, нан курмандыгы менен зайтун майы аралаштырылган куюлуучу курмандык менен кошо курмандык чалынуучу жайга алып кел. Алардын баарын Теңирдин алдында жагымдуу жыт менен бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалынуучу жайга алып кел.
8 Ал эми ыраазычылык курмандыгынын майын курмандык чалынуучу жайдагы отко өрттө, курсак майын, карын майын, эки бөйрөгүн, алардын үстүндөгү, бел майын жана боорун бөйрөктөрү менен кошо алып сал.
9 Мунун баарын Теңирге жагымдуу жыт катары, нан курмандыгы жана куюлуучу курмандык менен кошо, Теңирге жагымдуу нан курмандыгы катары алып келгиле.
10 Анын этин ошол күнү жана экинчи күнү жегиле, экинчи күнү күн батып, жегенге чейин жебегиле, үчүнчү күнгө эч нерсе калтырбагыла, анткени ал кабыл алынбайт [анткени ал жактырылбайт], мындан ары жебегиле, ошондо аны жеген ар бир адам күнөөгө батат, анткени мен муну ата-бабаларымдын китептеринде, Энохтун жана Нухтун сөздөрүндө ушундай жазылганын көрдүм.
11 Теңирдин алдындагы келишимге ылайык алып келген бардык тартууларыңа туз чач.
12 Курмандыктын жыгачына келсек, курмандык чалынуучу жайга булардан тышкары башка жыгачтарды алып келүүдөн сак болгула: кипарис, лавр, бадам, карагай, кедр, шавин, анжир, зайтун, мирра, лавр, аспалат.
13 Курмандык чалынуучу жайдын үстүндөгү курмандык чалынуучу жайдын үстүндөгү жыгачтардын сырткы көрүнүшү текшерилген, бирок ага жарака кеткен же кара жыгачтарды эмес, катуу жана таза, кемчиликсиз, бекем жана жаңы өсүп чыккан жыгачтарды коюшат; ошондой эле эски жыгачтарды да коюшпайт, анткени анын жыты жоголуп кеткен.
14 Курмандык чалынуучу жайга ушул жыгачтардан башка эч нерсе койбо, анткени анын жыпар жыты тарап кетет, жыты асманга көтөрүлбөйт.
15 Уулум, бардык иштериңде туура болушуң үчүн, ушул осуятты сактап, аткар.
16 Ар дайым денеңиз таза болсун, курмандык чалынуучу жайга жакындаардан мурун суу менен жуунуңуз, курмандык чалынуучу жайга жакындаардан мурун колдоруңузду жана буттарыңызды жууңуз; курмандык чалып бүткөндөн кийин, колдоруңузду жана буттарыңызды кайрадан жууңуз.
17 Үстүңдө да, кийимиңде да кан көрүнбөсүн; уулум, кандан сак бол, абдан сак бол, аны топурак менен жаап кой.
18 Канды жебегиле, анткени ал – жан; эч кандай кан жебегиле.
19 Адамдын каны үчүн белек албагыла, болбосо ал жазасыз, сотсуз төгүлөт, анткени төгүлгөн кан жерди күнөөгө батырат, жер адамдын канынан аны төккөн адамдын каны менен гана тазаланат.
20 Адамдын каны үчүн белек же белек албагыла, кан үчүн кан алгыла, ошондо сен Эң Жогорку Кудай Теңирдин алдында кабыл болосуң, анткени Ал – жакшылыктын коргоочусу, сени бардык жамандыктан сактап, Ал сени ар кандай өлүмдөн сактайт.
21 Уулум, мен көрүп турам, адам баласынын бардык иштери – күнөө жана мыйзамсыздык, алардын бардык иштери – ыпыластык, жийиркеничтүү жана булганыч, аларда адилдик жок.
22 Сак бол, алардын жолдору менен жүрбө, алардын жолдору менен басып кетпе, Эң Жогорку Кудайдын алдында өлүмгө алып баруучу күнөө кылба. Болбосо Ал сенден жүзүн жашырып, сени кылмыштарыңдын колуна кайра салып берет, сени жерден, тукумуңду асман астынан жок кылат, ошондо сенин атың да, тукумуң да бүт жер жүзүнөн жок болот.

23 Алардын бардык иштеринен жана бардык ыпыластыктарынан баш тарткыла, Эң Жогорку Кудайдын мыйзамдарын сактагыла, Анын эркин аткаргыла жана бардык нерседе адилеттүү болгула.
24 Ал сенин бардык иштериңе батасын берет, бүт жер жүзүнө, жер жүзүндөгү бардык муундарга адилдиктин өсүмдүкүн өстүрөт, ошондо менин да, сенин да ысымың асман астында түбөлүккө унутулбайт.
25 Уулум, тынчтык менен бар. Эң Жогорку Кудай, менин Кудайым жана сенин Кудайың, Өзүнүн эркин аткарууга сени бекемдесин, Ал сенин бардык тукумуңа жана тукумуңдун калгандарына түбөлүккө бардык адил баталар менен батасын берсин, ошондо сен бүт жер жүзүндө бата болосуң”.
26 Ал анын жанынан кубаныч менен чыгып кетти.

22-БӨЛҮМ

1 Кырк төртүнчү юбилейдин биринчи жумасында, экинчи жылы, башкача айтканда, Ыбрайым каза болгон жылы, Ыскак менен Ысмайыл Ант кудугунан түшүмдүн биринчи түшүмүн майрамдоо үчүн атасы Ыбрайымга келишти. Ыбрайым эки уулунун келгенине кубанды.
2 Ыскактын Беир-Шебада көп мүлкү бар эле. Ыскак өзүнүн мүлкүн көрүп, атасына кайтып кетчү.
3 Ошол күндөрү Ысмайыл атасын көргөнү келди. Экөө чогулушту. Ыскак атасы Хеброндо жасаган курмандык чалынуучу жайда бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалып, аны чалды.
4 Ал ыраазычылык билдирип, бир тууганы Ысмайылдын алдында кубанычтуу той өткөрдү. Ребекка жаңы дандан жаңы нан бышырып, уулу Жакыпка берди. Ал жердин алгачкы түшүмүнөн атасы Ыбрайымга алып барсын. Ал өлөр алдында бардык нерсенин Жаратканына алкыш айтып, жесин.
5 Ыскак да Жакып аркылуу Ыбрайымга эң жакшы ыраазычылык курмандыгын жиберди, ал жеп-ичсин деп.
6 Ал жеп-ичти, асман менен жерди жараткан, жер жүзүндөгү бардык майлуу нерселерди жараткан, аларды адам балдарына берген, алар жеп-ичип, Жаратканын алкасын деп, Эң Жогорку Кудайды даңктады.
7 Эми Сага ыраазычылык билдирем, Кудайым, мага ушул күндү көрсөттүң: мен жүз отуз беш жаштамын, карып калдым жана өмүргө толуп калдым, бардык күндөрүм мага тынчтык алып келди.
8 Сен мага жана балдарыма өмүр бою, ушул күнгө чейин берген нерселериңдин баарында душмандын кылычы мени жеңе алган жок.
9 Кудайым, Сенин ырайымың жана тынчтыгың кулуңа жана анын уулдарынын тукумуна болсун, ошондо алар Сенин тандалган элиң жана жер жүзүндөгү бардык элдердин арасынан мураска калышат, мындан ары жер жүзүндөгү бардык муундардын күндөрүнө, кылымдар бою”.
10 Ал Жакыпты чакырып алып: «Уулум Жакып, баарынын Кудайы сага батасын берсин, адилдикти жана Анын алдындагы эркин аткарууга күч берсин, ал сени жана сенин тукумуңду тандап алсын, ошондо силер Анын эркине ылайык түбөлүккө Анын мурасы болгон эл болосуңар», – деди.
11 Сен болсо, уулум Жакып, жакын келип, мени өпчү. Ал жакын келип, аны өптү да: «Уулум Жакыпка жана Эң Жогорку Кудайдын бардык уулдарына түбөлүккө бата! Кудай сага адилдиктин уругун берсин; Уулдарыңдын айрымдарын бүт жер жүзүндө ыйыктасын; Улуттар сага кызмат кылышсын, Бардык улуттар сенин тукумуңдун алдында таазим кылышсын», – деди.
12 Адамдардын алдында бекем бол, Шеттин бардык тукумуна бийлик жүргүз, ошондо сенин жана уулдарыңдын жолдору акталат, ошондо алар ыйык эл болушат.
13 Эң Жогорку Кудай мага берген бардык батасын, Нух менен Адамга берген батасын сага берсин; алар укумдан-тукумга түбөлүккө сенин тукумуңдун ыйык башында болсун.
14 Ал сени бардык адилетсиздиктен жана ыпыластыктан тазаласын, ошондо сен билбестиктен жасаган бардык күнөөлөрүң кечирилет, ал сени бекемдеп, батасын берсин, бүт жер жүзүн мураска алсын.
15 Ал сени менен түзгөн келишимин жаңыртсын, ошондо сен түбөлүккө Анын мурасы болосуң, Ал сага жана сенин тукумуңа жер жүзүндөгү бардык күндөрдө чындык жана адилеттүүлүк менен Кудай болот.
16 Уулум Жакып, менин сөздөрүмдү эсте, атаң Ыбрайымдын осуяттарын аткар: элдерден бөлүн, алар менен бирге тамактанба, алардын иштерине окшошпо, аларга шерик болбо, анткени алардын иштери ыплас, алардын бардык жолдору булганыч, жийиркеничтүү жана ыпылас.
17 Алар өлгөндөргө курмандык чалышат, жиндерге сыйынышат, мүрзөлөрдүн үстүндө тамактанышат, алардын бардык иштери курулай убаракерчилик жана эч нерсеге арзыбайт.
18 Алардын түшүнө турган жүрөгү жок, көздөрү өздөрүнүн иштерин көрбөйт, жыгачка: «Сен менин Кудайымсың», ташка: «Сен менин Теңиримсиң, Сен менин куткаруучумсуң», – деп жаңылышат. [Алардын жүрөгү жок.]
19 Ал эми сага келсек, уулум Жакып, Эң Жогорку Кудай сага жардам берсин, асман Кудайы сага батасын берсин, сени алардын ыпылас иштеринен жана бардык күнөөлөрүнөн арылсын.
20 Уулум Жакып, Канаан кыздарынын кайсы бир тукумунан аял алуудан сак бол, анткени анын бардык тукуму жерден жок кылынат.
21 Анткени Хамдын күнөөсүнөн улам Канаан адашкан, анын бардык тукуму жер бетинен жана анын калгандарынын баарынан жок кылынат, андан чыккандардын бири да сот күнү куткарылбайт.
22 Ал эми буркандарга сыйынгандардын жана ыйык эмес кудайлардын баарына
(а) Тирүүлөрдүн жеринде алар үчүн эч кандай үмүт болбойт;
(б) Жер бетинде аларды эскерүү болбойт;
(в) Анткени алар тозокко түшөт,
(г) Алар соттоло турган жерге барышат,

Содомдун балдары жер бетинен жок кылынгандай эле, буркандарга сыйынгандардын баары жок кылынат.
23 Коркпо, уулум Жакып, үрөйүңдү учурба, Ыбрайымдын уулу! Эң Жогорку Кудай сени кыйроодон сактасын, бардык адашуу жолдорунан куткарсын.
24 Мен бул үйдү Өзүмдүн атымды жерге коюу үчүн курдум. Ал сага жана сенин тукумуңа түбөлүккө берилет. Ал Ыбрайымдын үйү деп аталат. Ал сага жана сенин тукумуңа түбөлүккө берилет, анткени сен Менин үйүмдү куруп, Менин атымды Кудайдын алдында түбөлүккө даңазалайсың. Сенин тукумуң жана сенин атың жердин бардык муундарына калат".
25 Ал ага буйрук берүүнү, бата берүүнү токтотту.
26 Экөө бир төшөктө жатышты. Жакып атасынын атасы Ыбрайымдын кучагында уктады. Ыбрайым аны жети жолу өптү. Анын сүйүүсү жана жүрөгү ага кубанды.
27 Ал аны бүт жүрөгү менен баталап, мындай деди: «Эң Жогорку Кудай, баарынын Кудайы жана баарынын Жаратуучусу, мени Халдейлердин Ур шаарынан алып чыгып, мага бул жерди түбөлүккө мураска бериш үчүн, ыйык тукум бериш үчүн, Эң Жогорку Кудай түбөлүккө баталуу болсун».
28 Ал Жакыпка батасын берип, мындай деди: «Уулум, мен аны бүт жүрөгүм жана сүйүүм менен кубанам, Сенин ырайымың жана ырайымың ага жана анын тукумуна түбөлүккө төгүлсүн.
29 Аны таштаба, түбөлүккө калтырба. Сен аны жана анын тукумун коргоп, батаңды берип, Өзүңдүн мурасыңа эл кылып ыйыкташың үчүн, ага жана анын тукумуна көзүңдү бур.
30 Жана аны мындан ары түбөлүккө бардык баталарың менен батаңды бер, жана Өзүңдүн жакшы каалооң боюнча аны жана анын тукуму менен келишимиңди жана ырайымыңды жер жүзүндөгү бардык муундарга жаңырт".

23-БӨЛҮМ

1 Ал Жакыптын эки манжасын көзүнө коюп, кудайлардын Кудайын даңктады, бетин жаап, буттарын сунуп, түбөлүк уйкуга кетти, ата-бабаларына кошулду.
2 Ошого карабастан, Жакып анын койнунда жатып, атасынын атасы Ыбрайымдын өлгөнүн билген жок.
3 Жакып уйкусунан ойгонуп, Ыбрайым муздай үшүп калганын көрдү. Ал: «Ата, ата»,— деди, бирок эч ким сүйлөгөн жок, ошондуктан ал өзүнүн өлгөнүн билди.
4 Ал кучагынан туруп, чуркап барып, апасы Ребеккага айтты. Ребекка түн ичинде Ыскакка барып, ага айтып берди. Алар чогуу жөнөштү, Жакып да алар менен бирге, колунда чырагы бар эле. Алар ичкери киришкенде, Ыбрайымдын өлүк жатканын көрүштү.
5 Ошондо Ыскак атасынын жүзтөмөндөп жыгылып, ыйлап, аны өптү.
6 Ыбрайымдын үйүндө үндөр угулду. Анын уулу Ысмайыл ордунан туруп, атасы Ыбрайымга барып, атасы Ыбрайымга, ал жана анын бүт үй-бүлөсүнө ыйлады. Алар катуу ыйлашты.
7 Уулдары Ыскак менен Ысмайыл аны аялы Сааранын жанындагы кош үңкүргө коюшту. Анын үйүндөгү эркектердин баары, Ыскак менен Ысмайыл, алардын бардык уулдары жана Кетуранын бардык уулдары анын ордунда кырк күн ыйлашты. Ошентип, Ыбрайым үчүн аза күтүү күндөрү бүттү.
8 Ал үч юбилейлик жыл, төрт жума жашады, жүз жетимиш беш жыл. Ал өмүрүнүн күндөрүн толуктап, карып, көп жашады.
9 Анткени ата-бабаларынын өмүрүндө он тогуз юбилей болгон; ал эми Топон суудан кийин алар он тогуз юбилейге жетпей, юбилейлери азайып, тез картайып, көп кыйынчылыктардан жана жаман иштеринен улам өмүрлөрүн өткөрө башташкан, Ыбрайымдан башкасы.
10 Анткени Ыбрайым Теңирдин алдында бардык иштеринде кемчиликсиз болгон жана өмүрүнүн акырына чейин адилдикке ыраазы болгон; бирок ал жаман иштеринин айынан карып, өмүрүнө тойгондо, төрт жылдык юбилейин да өткөргөн эмес.
11 Ушул учурдан тартып улуу сот күнүнө чейин тириле турган бардык муундар эки юбилейлик жашын толуктаганга чейин тез эле картайышат жана карылыктын айынан билимдерин жоготушат, жер алардын бардык билими жок болот.
12 Ошол күндөрү, эгерде бир адам юбилейлик бир жарым жыл жашаса, анда ал жөнүндө: "Ал көп жашады, анын өмүрүнүн көбү азап-кайгы менен коштолот, тынчтык жок", – деп айтышат.
13 Анткени кырсык артынан кырсык, жараат артынан жараат, кыйынчылык артынан кыйынчылык, жаман кабар артынан жаман кабар, оору артынан оору, жана ушул сыяктуу бардык жаман өкүмдөр, бири-бири менен кошо оору жана кулатуу, кар, үшүк жана муз, ысытма, суук тийүү, уйкусуздук, ачарчылык, өлүм, кылыч, туткундук жана ар кандай кырсыктар жана азаптар келет".
14 Мунун баары жер үстүндө мыйзамсыздык кылган жаман муунга түшөт: алардын иштери – ыпыластык, бузуктук, булганыч жана жийиркеничтүү иштер.
15 Ошондо алар: «Ата-бабаларыбыздын күндөрү көп, миң жылга чейин, жакшы болгон; бирок биздин өмүрүбүз, эгер адам көп жашаса, отуз жыл он жыл, ал эми күчтүү болсо, кырк жыл, ал эми жаман, бул жаман муундун күндөрүндө тынчтык жок», – дешет.
16 Ошол муунда уулдары аталарын жана аксакалдарын күнөөлөрү жана адилетсиздиктери үчүн, оозунан чыккан сөздөрү жана жасаган чоң жаман иштери үчүн, ошондой эле Теңир алар менен түзгөн келишимди бузгандыгы үчүн ашкерелешет, алар Анын бардык осуяттарын, көрсөтмөлөрүн жана бардык мыйзамдарын сактап, аткарышсын, оңго да, солго да бурулбасын.
17 Анткени баары жамандык кылышты, ар бир оозу жамандыкты сүйлөйт, алардын бардык иштери – ыпластык жана жийиркеничтүү, ал эми алардын бардык жолдору – булганыч, ыпластык жана кыйроо.
18 Мына, жер алардын бардык иштеринин айынан кыйратылат, жүзүм сабагынын данеги да, майы да калбайт, анткени алардын иштери таптакыр ишенимсиз, баары бирге кырылат, жаныбарлар да, малдар да, канаттуулар да, деңиздеги балыктар да, адам баласынын айынан.

19 Алар мыйзам жана келишим үчүн бири-бири менен, жаштар карылар менен, карылар жаштар менен, кедейлер байлар менен, карапайымдар чоңдор менен, кайырчы төрө менен талашып-тартышышат, анткени алар осуяттарды, келишимдерди, майрамдарды, айларды, ишембилерди, юбилейлерди жана бардык өкүмдөрдү унутуп коюшту.
20 Аларды кайра жолго буруу үчүн жаа, кылыч жана согуш менен турушат, бирок жер бетинде биринин артынан бири көп кан төгүлмөйүнчө, алар кайтып келишпейт.
21 Аман калгандар өздөрүнүн жаман иштеринен кайтып, адилдик жолуна түшүшпөйт, тескерисинче, баары алдамчылыкка жана байлыкка умтулушат, ар бири жакынынын баарын алып, улуу ысымды аташат, бирок чындык менен да, адилдик менен да эмес, алар ыйык жайды өздөрүнүн ыпластыгы жана булганычтыгы менен булгашат.
22 Бул муундун иштерине Теңирден катуу жаза келет, Ал аларды кылычка, сотко, туткунга, талоонго жана жок кылууга берет.
23 Ал аларга каршы башка элдердин күнөөкөрлөрүн ойготот, алар ырайымсыз, боорукер эмес, карыларды да, жаштарды да, эч кимди сыйлабайт, анткени алар бардык адам балдарынан да жаман жана жамандык кылууга күчтүү. Алар Ысрайылга каршы зордук-зомбулук көрсөтүшөт, Жакыпка каршы чыккынчылык кылышат, жер бетинде көп кан төгүлөт, эч ким чогултпайт жана эч ким көмбөйт.
24 Ошол күндөрү алар катуу кыйкырышат, күнөөкөрлөрдүн, бутпарастардын колунан куткарылуу үчүн жалынышат, бирок эч кимиси куткарылбайт.
25 Балдардын баштары агарып, чачтары агарат, үч жумалык бала жүз жаштагы адамдай кары көрүнөт, алардын бою кайгы менен эзүүдөн кыйрайт.
26 Ошол күндөрү балдар мыйзамдарды изилдей башташат, осуяттарды издешет, адилеттик жолуна түшүшөт.
27 Ал күндөр көбөйүп, адамдардын арасында көбөйө баштайт, алардын өмүрү миң жылга жакындайт, ал эми күндөрдүн саны мурункуга караганда алда канча көп болот.
28 Карыя да, өмүрүнө канааттанбаган да болбойт, анткени баары баладай жана жаштай болушат.
29 Алар өмүрүнүн аягына чейин тынчтыкта, кубанычта жашашат, Шайтан да, жаман кыйратуучу да болбойт, анткени алардын бардык күндөрү бата жана айыгуу күндөрү болот.
30 Ошол учурда Теңир Өз кулдарын айыктырат, ошондо алар ордунан туруп, улуу тынчтыкты көрүшөт, душмандарын кууп чыгышат. Адил адамдар көрүп, ыраазычылык билдиришет, түбөлүккө кубанычка бөлөнүшөт, алардын бардык өкүмдөрүн жана душмандарына каргыштарын көрүшөт.
31 Алардын сөөктөрү жерге түшөт, рухтары кубанычка бөлөнөт, алар сот жүргүзгөн Теңир экенин, жүздөгөн, миңдеген жана Аны сүйгөндөрдүн баарына ырайым кылганын билишет.
32 Муса, бул сөздөрдү жазып ал, анткени алар ушундай жазылган жана муундан муунга, түбөлүккө күбөлүк катары асмандагы лоокторго жазылып коюлган.

24-БӨЛҮМ

1 Ыбрайым каза болгондон кийин, Теңир анын уулу Ыскакка батасын берди. Ал Хеброндон чыгып, ушул юбилейдин үчүнчү жумасынын биринчи жылында (2073-жыл), жети жыл бою Аян кудугуна барып жашады.
2 Төртүнчү жуманын биринчи жылында, [20:80] Ыбрайымдын убагында болгон биринчи ачарчылыктан тышкары, өлкөдө ачарчылык башталды.
3 Жакып жасмыктан жасалган шорподон суу ичти, ал эми Эйсап талаадан ачка келди. Ал бир тууганы Жакыпка: «Мага бул кызыл шорподон берчи»,— деди. Жакып ага: «Мага тунгучтугунду сат, мен сага нан жана жасмыктан жасалган шорподон берем»,— деди.
4 Эйсап ичинен: «Мен өлөм, бул тунгучтуктун мага эмне пайдасы бар?» – деди.
5 Ал Жакыпка: «Мен аны сага берем»,— деди. Жакып: «Бүгүн мага ант бер»,— деди. Ал ага ант берди.
6 Жакып бир тууганы Эйсапка нан менен шорпо берди, ал тойгончо жеди, бирок Эйсап өзүнүн тунгучтук укугун баалабай койду, ошондуктан Эйсаптын аты Эдом деп аталып калган, анткени Жакып ага тунгучтук укугу катары берген кызыл шорподон улам ал Эдом деп аталган.
7 Жакып улуу бала болду, ал эми Эйсап кадыр-баркынан ажыратылды.
8 Жер жүзүндө ачарчылык күчөп, Ыскак ушул жуманын экинчи жылында Мисирге жөнөп кетти. Ал Герардагы пелиштиликтердин падышасына, Абымелекке, барды.
9 Ошондо Теңир ага көрүнүп, мындай деди: «Мисирге барба, Мен сага айта турган жерде жаша, бул жерде жаша, Мен сени менен болуп, сага батамды берем».
10 Анткени Мен бул жердин баарын сага жана сенин тукумуңа берем, атаң Ыбрайымга берген антымды аткарам, сенин тукумуңду асмандагы жылдыздардай көбөйтөм, бул жердин баарын сенин тукумуңа берем.
11 Сенин тукумуң аркылуу жер жүзүндөгү бардык элдер бата алышат, анткени атаң Менин үнүмдү угуп, Менин буйруктарымды, осуяттарымды, мыйзамдарымды, көрсөтмөлөрүмдү жана келишимимди сактады; эми Менин үнүмдү угуп, бул жерде жаша».
12 Ал Геларда үч жума жашады.
13 Абымелек ага жана анын бардык нерсесине: «Ага же анын бир нерсесине тийген ар бир адам өлөт»,— деп буйрук берди.
14 Ыскак пелиштиликтердин арасында күчтүү болуп, көп мал-мүлккө, бодо малга, койлорго, төөлөргө, эшектерге жана көп үй-бүлөгө ээ болду.
15 Ал пелиштиликтердин жерине эгин сээп, жүз эсе түшүм берди. Ыскак абдан бай болду, пелиштиликтер ага көз артышты.
16 Ыбрайымдын кулдары анын көзү тирүү кезинде казган кудуктардын баарын пелиштиликтер анын көзү өткөндөн кийин тыгып, топурак менен толтурушкан.

17 Абымелек Ыскакка: «Бизден кет, анткени сен бизден алда канча күчтүүсүң», – деди. Ыскак жетинчи жуманын биринчи жылында ал жерден кетип, Герар өрөөнүндө жашап калды.
18 Алар атасы Ыбрайымдын кулдары казып, атасы Ыбрайым өлгөндөн кийин пелиштиликтер жаап салган кудуктарды кайрадан казышты. Ал аларды атасы Ыбрайым койгон ат менен атады.
19 Ыскактын кулдары өрөөндөн кудук казып, тирүү суу табышты. Герардын койчулары Ыскактын койчулары менен талашып-тартышып: «Суу биздики», – дешти. Ыскак ал кудукту «Бузуу» деп атады, анткени алар бизге каршы чыгышкан.
20 Алар экинчи кудук казышты, ал үчүн да күрөшүштү, ал аны «Душмандык» деп атады. Ал ошол жерден туруп, дагы бир кудук казышты, бирок алар талашышкан жок, ал аны «Бөлмө» деп атады. Ыскак: «Эми Теңир бизге кеңдик берди, биз бул жерде көбөйдүк», – деди.
21 Ал жерден ал биринчи жуманын биринчи жылында, кырк төртүнчү юбилейде, Ант кудугуна көтөрүлдү.
22 Ошол түнү, биринчи айдын жаңырышында, Теңир ага көрүнүп: «Мен сенин атаң Ыбрайымдын Кудайымын. Коркпо, анткени Мен сени мененмин, кулум Ыбрайым үчүн сага батамды берип, тукумуңду жердин кумундай көбөйтөм», – деди.
23 Ал атасы Ыбрайым курган курмандык чалынуучу жай куруп, Теңирдин атын чакырды, атасы Ыбрайымдын Кудайына курмандык чалды.
24 Алар кудук казып, тирүү суу табышты.
25 Ыскактын кулдары дагы бир кудук казышты, бирок суу таппай коюшту. Алар барып, Ыскакка суу таппай калганын айтышты. Ыскак: «Мен бүгүн пелиштиликтерге ант бердим, бул бизге жарыяланды», – деди.
26 Ал ал жерди Ант кудугу деп атады, анткени ал жерде ал Абымелекке, анын досу Ахузатка жана анын аскер башчысы Пиколго ант берген болчу.
27 Ыскак ошол күнү аларга элдешүүгө ант бергенин түшүндү.
28 Ошол күнү Ыскак пелиштиликтерди каргап: «Бардык элдердин арасынан каар төгүлгөн күнгө чейин пелиштиликтерге каргыш тийсин! Кудай аларды күнөөкөр бутпарастардын жана киттердин колунда шылдыңга, каргышка, каарга жана ачууга айландырсын», – деди.
29 Ким душмандын жана киттимдердин кылычынан кутулган болсо, адил эл асман астынан сотто тамыры менен жок кылынсын, анткени алар менин балдарымдын душмандары жана душмандары болот, алардын муундары жер үстүндө.
30 Алардан эч ким калбайт, сот күнү эч ким куткарылбайт, анткени пелиштиликтердин бүт тукуму жок кылынып, тамыры менен жок кылынып, жер бетинен куулуп чыгарылат, жана бул капторимдиктердин жер бетинде аты да, тукуму да калбайт.
31 Анткени ал асманга көтөрүлсө да, ал жерден түшүрүлөт, жер үстүндө күчтүү болсо да, ал жерден сүйрөлөт, ал элдердин арасына жашынса да, ал жерден тамыры менен жок кылынат, ал эми өлгөндөр жаткан жайга түшсө да, ал жерде анын жазасы чоң болот, ал жерде да ага тынчтык болбойт.
32 Эгерде ал туткунга түшүп калса, аны өлтүргүсү келгендердин колу менен жолдо өлтүрүшөт, бүт жер жүзүндө анын аты да, тукуму да калбайт, анткени ал түбөлүк каргышка калат”.
33 Ал жөнүндө асмандагы лоокторго ушундай жазылып, чегилип жазылган, ошондо ал сот күнү жер бетинен жок кылынат.

25-БӨЛҮМ

1 Ушул жуманын экинчи жылында, ушул юбилейде Ребекка уулу Жакыпты чакырып алып, ага мындай деди: «Уулум, сен Канаан кыздарынан эки аял алган бир тууганың Эйсаптан башка Канаан кыздарынан аял алба. Алар өздөрүнүн бардык ыпылас иштери менен менин жанымды капа кылышты. Анткени алардын бардык иштери – бузукулук жана кумар, аларда адилдик жок, анткени алардын иштери жаман».
2 Мен, уулум, сени абдан жакшы көрөм, жүрөгүм жана мээримим сени күндүн ар бир саатында жана түнкү күзөттө баталайт.
3 Эми, уулум, менин үнүмдү ук, энеңдин эркин аткар, бул жердин кыздарынан эмес, атамдын үйүнөн жана атамдын туугандарынан гана аял ал. Сен атамдын үйүнөн аял аласың, ошондо Эң Жогорку Кудай сага батасын берет, сенин балдарың адил муун жана ыйык тукум болот».
4 Анан Жакып апасы Ребекка: «Апа, мен тогуз жумалыкмын, эч кимди билбейм, эч кимге тийген эмесмин, эч ким менен кудалашкан эмесмин, мага Канаан кыздарынан аял алууну ойлогон да эмесмин», – деди.
5 Анткени, апа, мен атабыз Ыбрайымдын сөздөрүн эстейм. Ал мага Канаан кыздарынан эмес, атамдын тукумунан жана туугандарымдан аял алууну осуят кылган.
6 Мен сенин бир тууганың Лабандын кыздары төрөлгөнүн мурун уккам, ошондуктан алардын арасынан аял алууну чечтим.
7 Ошондуктан мен өмүр бою күнөө кылуудан же бардык жолдорумда бузулуудан рухум менен сактандым, анткени атам Ыбрайым мага кумарлануу жана бузуктук жөнүндө көп осуяттарды берген.
8 Ал мага эмнени буйрук кылса да, жыйырма эки жылдан бери агам мени менен талашып-тартышып, мага көп жолу: “Бир тууганым, менин эки аялымдын бир карындашын ал”, – деп айтып келет, бирок мен анын кылганын кылуудан баш тартам.
9 Оо, эне, сенин алдыңа ант берем, мен өмүрүмдүн аягына чейин Канаан тукумунун кыздарынан аял албайм, агамдай жаман иш кылбайм.
10 Коркпо, эне, мен сенин эркиңди аткарып, түз жол менен жүрөм, жолдорумду түбөлүккө бузбайм деп ишен.
11 Ошондо ал жүзүн асманга көтөрүп, манжаларын сунуп, оозун ачып, асман менен жерди жараткан Эң Жогорку Кудайды даңктап, Ага ыраазычылык билдирип, даңазалады.

12 Ал мындай деди: «Мага Жакыпты таза уул жана ыйык тукум катары берген Кудай-Теңир даңкталсын, Анын ыйык ысымы түбөлүккө даңкталсын, анткени ал Сеники, анын тукуму түбөлүккө, муундан муунга Сеники болот».
13 Оо, Теңир, ага бата бер, оозума адилдик батасын сал, ошондо мен аны баталайын".
14 Ошол учурда, адилдик руху анын оозуна түшкөндө, ал эки колун Жакыптын башына коюп, мындай деди:
15 Оо, адилдиктин Теңири жана түбөлүктүү Кудай, сен баталуусуң, Ал сени бардык муундардан да көп батасын берсин. Уулум, сага адилдик жолун берсин, тукумуңа адилдикти ачып берсин.
16 Ал сенин өмүрүңдө уулдарыңды көбөйтсүн, Алар жылдын айларынын санына жараша өссүн, Алардын уулдары асмандагы жылдыздардан да көп жана улуу болсун, Алардын саны деңиз кумунан да көп болсун.
17 Ал аларга бул кооз жерди берсин — Ал аны Ыбрайымга жана анын тукумуна түбөлүккө берем деп убада кылгандай — жана алар аны түбөлүккө ээлик кылышсын.
18 Уулум, өмүрүмдө сенин балдарыңдын бактылуу болушун каалайм, бардык тукумуң куттуу жана ыйык болсун.
19 Сен энеңдин тирүү кезинде анын рухун сергиткендей, сени төрөгөн эненин курсагы сага батасын берет, менин мээримим, төшүм сени баталайт, оозум менен тилим сени мактайт.
20 Көбөйүп, жер бетине тарагыла, ошондо сенин тукумуң асман менен жердин кубанычында түбөлүккө кемчиликсиз болсун; Сенин тукумуң кубансын, тынчтыктын улуу күнүндө тынчтык болсун.
21 Сенин ысымың жана тукумуң түбөлүккө сакталсын, Эң Жогорку Кудай алардын Кудайы болсун, адилеттиктин Кудайы алар менен жашасын, Анын ыйык жайы түбөлүккө ошолор аркылуу курулсун.
22 Сага бата берген адамга бата тийсин, сага жалган каргагандардын баарына каргыш тийсин".
23 Ал аны өөп, мындай деди: «Дүйнөнүн Теңири сени энеңдин жүрөгү жана мээрими сени сүйгөндөй сүйүп, сага батасын берсин». Ал батасын берүүнү токтотту.

26-БӨЛҮМ

1 Ушул жуманын жетинчи жылында Ыскак тун уулу Эйсапты чакырып алып: «Уулум, мен карып калдым, көзүм начарлап, качан өлөрүмдү билбейм», – деди.
2 Эми аңчылык куралдарыңды, саадагыңды жана жааңды алып, талаага чык, уулум, мага аңчылык кылып, кармап кел, жаным жакшы көргөн даамдуу тамак жасап, мага алып кел, жейин, өлөрдөн мурун жаным сага батасын берсин».
3 Ребека Ыскактын Эйсап менен сүйлөшүп жатканын укту.
4 Эйсап эртең менен аңчылык кылып, бир нерсе кармап, атасына алып келүү үчүн талаага жөнөдү.
5 Ребекка уулу Жакыпты чакырып алып: «Атаң Ыскактын бир тууганың Эйсапка: "Мени издеп барып, даамдуу тамак жасап, алып кел", – деп айтканын уктум.
6 Мен өлөрдөн мурун Теңирдин алдында сага бата берейин». Эми, уулум, мен сага эмнени буйрусам, ошону ук: койлоруңа барып, эки жакшы улак алып кел, мен алардан атаң жакшы көргөн даамдуу тамак жасап берейин. Сен аны атаңа алып бар, ал жеп, өлөрдөн мурун Теңирдин алдында сага бата берсин, ошондо сен бата аласың».
7 Жакып энеси Ребеккага: «Апа, атам жеп, ага жаккан эч нерседен баш тартпайм. Бирок апам, ал менин үнүмдү таанып, мага тийгиси келип калат деп корком», – деди.
8 Сен менин териси жылмакай экенимди, ал эми бир тууганым Эйсаптын түктүү экенин билесиң. Мен анын көз алдында кылмышкер болуп көрүнүп, ал мага буйрук кылбаган ишти кылам, ал мага каарданат, мен өзүмө бата эмес, каргыш алып келем".
9 Анан энеси Ребекка ага: «Уулум, каргышың мага тийсин, менин үнүмдү гана ук»,— деди.
10 Жакып апасы Ребеканын тилин алып, эки жакшы жана семиз улак алып келип, энесине алып келди. Энеси алардан өзү жакшы көргөн даамдуу эт жасады.
11 Ребекка үйдө жүргөн улуу уулу Эйсаптын жакшы жамгырынан алып, кичүү уулу Жакыпка кийинтип, улактардын терисин анын колдоруна жана мойнунун ачык жерлерине ороп койду.
12 Анан өзү жасаган эт менен нанды уулу Жакыптын колуна берди.
13 Жакып атасына кирип: «Мен сенин уулуңмун. Айтканыңды аткардым. Тур, отуруп, кармаган тамагымдан же, ата, мага батаңды бер»,— деди.
14 Ыскак уулуна: «Кантип мынчалык тез таап келдиң, уулум?» – деди.
15 Жакып: «Анткени Кудай-Теңириң мени тапты», – деди.
16 Ошондо Ыскак ага: «Жакын келчи, уулум, сен менин уулум Эйсапсыңбы же жокпу, сыйпалап көрөйүн»,— деди.
17 Жакып атасы Ыскакка жакын барды. Ал аны сыйпалап көрүп: «Үн Жакыптын үнү, ал эми колдору Эйсаптын колу», – деди.
18 Бирок ал аны тааныган жок, анткени бул анын аң-сезим жөндөмүн жок кылуу үчүн асмандан келген буйрук болчу. Ыскак түшүнгөн жок, анткени анын колдору бир тууганы Эйсаптыкындай түктүү болчу, ошондуктан ал ага батасын берди.
19 Ал: «Сен менин уулум Эйсапсыңбы?» – деп сурады. Ал: «Мен сенин уулуңмун», – деди. Анан ал: «Мага жакын алып кел, уулум, кармаганыңды жейин, жаным сага бата берсин», – деди.
20 Ал аны жанына алып келди, ал жеди, ал шарап алып келди, ал ичти.
21 Анан атасы Ыскак ага: «Уулум, жакын келип, мени өпчү»,— деди.
22 Ал жакын келип, аны өптү. Ал анын кийиминин жытын сезип, ага батасын берип: «Мына, менин уулумдун жыты Теңир батасын берген талаанын жытындай», – деди.
23 Теңир сага асман шүүдүрүмүн, жердин шүүдүрүмүн, мол дан менен май берсин. Элдер сага кызмат кылышсын, элдер сага таазим кылышсын.
24 Бир туугандарыңдын үстүнөн мырза бол, энеңдин уулдары сага таазим кылышсын. Теңир мага батасын берип, атам Ыбрайымга батасын берген бардык

баталар сага жана сенин тукумуңа түбөлүккө берилсин. Сени каргаган адамга каргыш тийсин, сага батасын берген адамга батасын берсин».
25 Ыскак уулу Жакыпка батасын берип бүткөндөн кийин, Жакып атасы Ыскактан бөлүнүп чыгып, жашынып калды. Ал эми агасы Эйсап аңчылыктан кайтып келди.
26 Ал даамдуу тамак жасап, атасына алып келип: «Ата, тур, менин бугу этимден же, мага батаңды бер», – деди.
27 Атасы Ыскак андан: «Сен кимсиң?» – деп сурады. Ал ага: «Мен сенин тун уулуңмун, сенин уулуң Эйсапмын. Сен мага буйругандай кылдым», – деди.
28 Ыскак абдан таң калып: «Аңчылык кылып, кармап, мага алып келген ким? Сен келгенге чейин баарын жеп, ага батамды берип келгем. Ал жана анын бардык тукуму түбөлүккө бата алышат», – деди.
29 Эйсап атасы Ыскактын сөздөрүн укканда, катуу боздоп жиберди. Ал атасына: «Мага да батаңызды бериңиз, ата!» – деди.
30 Ал ага: «Бир тууганың куулук менен келип, сенин батаңды алып кетти», – деди. Ал: «Эми мен анын эмне үчүн Жакып деп аталганын түшүндүм. Ал мени эки жолу алмаштырды: ал менин туңгучтугумду тартып алды, эми болсо батамды тартып алды», – деди.
31 Ошондо ал: «Ата, мага батаңды калтырган жок белең?» – деди. Ыскак Эйсапка: «Мен аны сенин мырзаң кылдым, бардык бир туугандарын ага кул кылдым, аны дан, шарап жана май менен бекемдедим. Эми сага эмне кылам, уулум?» – деди.
32 Анан Эйсап атасы Ыскакка: «Ата, сенин бир эле батаң барбы? Мага да батаңды бер, ата, мага да:
33 Эйсап үнүн көтөрүп ыйлады. Ыскак ага мындай деп жооп берди: «Сенин турагың жердин шүүдүрүмүнөн алыс, асмандын шүүдүрүмүнөн алыс болот».
34 Кылычың менен жашайсың, бир тууганыңа кызмат кыласың. Сен улуу болуп, мойнуңдан анын моюнтуругун алып салганда, өлүмгө алып бара турган толук күнөө кыласың, тукумуң асмандан жок кылынат”.
35 Эйсап атасы берген бата үчүн Жакыпты коркута берди. Ал ичинен: «Атамды жоктоп ыйлай турган күндөр келсе экен, бир тууганым Жакыпты өлтүрөйүн», – деди.

27-БӨЛҮМ

1 Улуу уулу Эйсаптын сөздөрү Ребекага түшүндө айтылды. Ребека киши жиберип, кичүү уулу Жакыпты чакыртты.
2 ага: «Мына, бир тууганың Эйсап сени өлтүрүү үчүн өч алат.
3 Эми, уулум, менин сөзүмө кулак сал, ордуңдан туруп, Харандагы бир тууганым Лабанга кач. Агаңдын ачуусу тарап, ачуусун басканга чейин жана кылган иштериңдин баарын унутканга чейин, аны менен бир нече күн кал. Анан мен киши жиберип, сени ал жерден алып келем».
4 Жакып: «Коркпойм, эгер ал мени өлтүргүсү келсе, мен аны өлтүрөм»,— деди.
5 Бирок ал ага: «Бир күндө эки уулумдан тең айрылбайын»,— деди.
6 Жакып энеси Ребеккага: «Атамдын карып калганын, көзү көрбөй калганын билесиң. Эгер мен аны таштап кетсем, ал жамандык көрөт. Анткени мен аны таштап, сенден кетип калам, ошондо атам ачууланып, мени каргайт. Мен барбайм. Ал мени жибергенде, мен гана барам», – деди.
7 Ребекка Жакыпка: «Мен барып, аны менен сүйлөшөйүн, ал сени коё берет»,— деди.
8 Ребека Ыскакка кирип: «Эйсап аялдыкка алган Хеттин эки кызы үчүн мен жашоомдон жийиркенип жатам. Эгерде Жакып ушул жердин кыздарынан аял алса, анда мен мындан ары эмне кылам, анткени Канаандын кыздары жаман»,— деди.
9 Ыскак Жакыпты чакырып, ага батасын берип, мындай деп эскертти: «Канаан кыздарынан аял алба.
10 Тур да, Месопотамияга, апаңдын атасы Бетуелдин үйүнө бар, ал жерден өзүңө апаңдын бир тууганы Лабандын кыздарынан аял ал.
11 Кудуреттүү Кудай сага батасын берсин, сени көбөйтүп, көбөйтсүн, ошондо сен көптөгөн элдерди жаратасын. Атам Ыбрайымдын батасын сага жана сенин тукумуңа берсин, ошондо сен келгин болуп жашаган жерди жана Кудай Ыбрайымга берген бардык жерди мураска аласың. Уулум, тынчтык менен бара бер».
12 Ошентип, Ыскак Жакыпты коё берди. Ал Месопотамияга, Жакыптын энеси Ребеканын бир тууганы, сириялык Бетуелдин уулу Лабандыкына жөнөдү.
13 Жакып Месопотамияга жөнөп кеткенден кийин, Ребеканын жүрөгү кайгырып, ыйлады.
14 Ыскак Ребекага: «Карындашым, уулум Жакып үчүн ыйлаба, анткени ал тынчтык менен кетет, тынчтык менен кайтып келет», – деди.
15 Эң Жогорку Кудай аны бардык жамандыктан сактайт, аны менен болот, анткени Ал аны өмүрүнүн аягына чейин таштабайт.
16 Анткени мен анын жолдору кайда барбасын, бардык жагынан ийгиликке жетерин билем, ал бизге тынчтык менен кайтып келгенге чейин, биз аны тынчтыкта көргөнгө чейин.
17 Карындашым, андан коркпо, анткени ал түз жолдо жана кемчиликсиз адам, ал ишенимдүү жана өлбөйт. Ыйлаба».
18 Ыскак Ребеканы уулу Жакып үчүн сооротуп, ага батасын берди.
19 Жакып ант кудугунан чыгып, экинчи жуманын биринчи жылында, кырк төртүнчү юбилейдин биринчи жылында Харанга жөнөдү. Ал жуманын биринчи айынын жаңы айында, саат 21:15те, тоолордогу Лузга, башкача айтканда, Бейтелге келди. Ал кечинде ошол жерге келип, ошол түнү жолдун батыш тарабындагы жолдон бурулуп, күн батып калгандыктан, ошол жерде түнөдү.
20 Ал ошол жердин таштарынын бирин алып, дарактын түбүнө коюп, жалгыз жол жүрүп, уктап калды.
21 Ал ошол түнү түш көрдү. Тепкич жерде туруптур, анын башы асманга тийип туруптур. Теңирдин периштелери анын үстүнө чыгып-түшүп жатышкан экен. Теңир анын үстүндө туруптур.

22 Ал Жакыпка мындай деди: «Мен сенин атаң Ыбрайымдын жана Ыскактын Кудайымын, Теңирмин. Сен жаткан жерди сага жана сенин тукумуңа берем».
23 Сенин тукумуң жердин топурегиндей көп болот, сен батышка да, чыгышка да, түндүккө да, түштүккө да көбөйөсүң, сенден жана сенин тукумуңдан бардык элдердин уруулары бата алышат.
24 Мен сени менен болом, кайда барбагын, сени коргойм жана сени бул жерге тынчтык менен кайтарып келем, анткени айтканымдын баарын аткармайынча, сени таштабайм».
25 Жакып ойгонуп: «Чын эле, бул жер Теңирдин үйү, мен аны билген эмесмин», – деди. Ал коркуп: «Бул жер коркунучтуу экен, ал Кудайдын үйүнөн башка эч ким эмес, бул асман дарбазасы», – деди.
26 Жакып эртең менен эрте туруп, башына койгон ташты алып, аны эстелик катары эстелик кылып койду, үстүнө май куюп, ал жерди Бейтел деп атады, бирок ал жердин аты мурда Луз болчу.
27 Жакып Теңирге мындай деп ант берди: «Эгер Теңир мени менен болсо, мени ушул жолдо сактап, жегенге нан, кийгенге кийим берсе, ошондо мен атамдын үйүнө тынчтык менен кайтып келсем, анда Теңир менин Кудайым болот, мен бул жерге эстелик катары койгон бул таш Теңирдин үйү болот, мага берген бардык нерсеңдин ондон бир бөлүгүн Сага берем, Кудайым».

28-БӨЛҮМ

1 Ал сапарын улантып, чыгыш тараптагы жерге, Ребеканын бир тууганы Лабандыкына келди. Ал аны менен бирге болуп, кызы Рахелге бир жума кызмат кылды.
2 Үчүнчү жуманын биринчи жылында [21:22] ал ага: «Мага аялымды бер, мен сага жети жыл кызмат кылдым»,— деди. Лабан Жакыпка: «Мен сага аялыңды берем»,— деди.
3 Лабан той берип, улуу кызы Лияны Жакыпка аялдыкка берди, ал эми күңү Зилпаны ага кызматчы кылып берди; бирок Жакып аны Рахил деп ойлогондуктан билген жок.
4 Ал ага жакындаганда, ал Лея экен. Жакып Лабанга ачууланып: «Эмнеге мага мындай кылдың? Мен сага Лея үчүн эмес, Рахил үчүн кызмат кылган жокмунбу? Эмнеге мага жамандык кылдың?» – деди.
5 Кызыңды ал, мен кетейин, анткени сен мага жамандык кылдың", - деди. Анткени Жакып Лияга караганда Рахилди көбүрөөк жакшы көрчү, анткени Лиянын көзү алсыз болчу, бирок келбети абдан сулуу болчу; ал эми Рахилдин көзү сулуу, келбети абдан сулуу болчу.
6 Лабан Жакыпка: «Биздин жерде улуусунан мурун кичүүсүн берүү туура эмес»,— деди. Бирок андай кылуу туура эмес, анткени асмандагы лооктордо мындай деп жазылган: «Эч ким кичүүсүн улуусунан мурун бербеши керек». Бирок улуусунан мурун кичүүсүн беришет. Муну кылган эркек ага асманда күнөө коёт, бирок муну кылган эч ким адил эмес, анткени бул иш Теңирдин алдында жаман».
7 Ысрайыл уулдарына мындай кылбоону буйрук кыл, улуусун бермейинче кичүүсүн албасын жана бербесин, анткени бул абдан жаман иш.
8 Лабан Жакыпка: «Бул жети күндүк той өтүп кетсе, мен сага Рахилди берем, сен мага дагы жети жыл кызмат кыласың, мурунку жумадагыдай эле койлорумду жайып жүрөсүң», – деди.
9 Леянын жети күнү той өткөн күнү Лабан Рахилди Жакыпка берди. Ал ага дагы жети жыл кызмат кылуу үчүн, ал эми Зилпанын карындашы Биланы Рахилге күң кылып берди.
10 Ал Рахил үчүн дагы жети жыл кызмат кылды, анткени Леяны ага бекер беришкен.
11 Теңир Леянын жатынын ачты. Ал боюна бүтүп, Жакыпка уул төрөдү. Ал анын атын үчүнчү жуманын биринчи жылынын тогузунчу айынын он төртүнчү күнү Рубейин койду. [21:22 AM]
12 Бирок Рахилдин жатыны жабылган болчу, анткени Теңир Леянын жек көрүндү экенин, ал эми Рахилдин аны сүйөрүн көрдү.
13 Жакып Леяга кайрадан жакындады. Ал боюна бүтүп, Жакыпка экинчи уул төрөдү. Ал анын атын Шымон койду. Онунчу айдын жыйырма биринчисинде, ушул жуманын үчүнчү жылында. [21:24 AM]
14 Жакып Леяга кайрадан жакындады. Ал боюна бүтүп, үчүнчү уул төрөдү. Ал ага ушул жуманын алтынчы жылынын биринчи айынын жаңырышында Леби деген ат койду. [21:27 AM]
15 Жакып ага кайрадан жакындады. Аялынын боюна бүтүп, төртүнчү уул төрөдү. Ал анын атын үчүнчү айдын он бешинчи күнүндө, төртүнчү жуманын биринчи жылынын аягында Жүйүт койду. [21:29 AM]
16 Ушунун баарынан улам Рахил Леяга көз артып, ал төрөбөй калгандыктан, Жакыпка: «Мага бала бер»,— деди. Жакып: «Мен сенден курсагыңдан чыккан балаңды аядымбы? Мен сени таштап койдумбу?» — деди.
17 Рахил Леянын Жакыпка төрт уул төрөп бергенин көрүп, ага: «Күңүм Билхага жакында, ал кош бойлуу болуп, мага уул төрөп берет», – деди. (Ошондо ал күңү Билханы ага аялдыкка берди).
18 Ал ага жакындады. Аялдын боюна бүтүп, уул төрөдү. Ал анын атын үчүнчү жуманын алтынчы жылы, алтынчы айдын тогузунчу күнү Дан койду. [21:27 AM]
19 Жакып Билага экинчи жолу жакындады. Ал кош бойлуу болуп, Жакыпка дагы бир уул төрөдү. Рахил анын атын Наптали койду. Бул төртүнчү жуманын экинчи жылы, жетинчи айдын бешинчи күнү болду. [21:30 AM]
20 Лея өзүнүн төрөбөй калганын көрүп, Рахилге көз артып, кызматчысы Зилпаны Жакыпка аялдыкка берди. Ал кош бойлуу болуп, уул төрөдү. Лея анын атын төртүнчү жуманын үчүнчү жылы, сегизинчи айдын он экинчисинде Гат койду. [21:31 AM]
21 Ал ага кайрадан жакындады. Аялдын боюна бүтүп, экинчи уул төрөдү. Лея анын атын төртүнчү жуманын бешинчи жылы, он биринчи айдын экинчисинде Ашыр койду. [21:33 AM]
22 Жакып Леяга жакындады. Ал боюна бүтүп, уул төрөдү. Ал анын атын Исахар койду. Ал төртүнчү

жуманын төртүнчү жылы, бешинчи айдын төртүнчүсүндө, аны бакма аялга берди.
23 Жакып ага кайрадан жакындады. Ал кош бойлуу болуп, эки бала: бир уул, бир кыз төрөдү. Төртүнчү жуманын алтынчы жылында, жетинчи айдын жетинчи күнүндө уулунун атын Забулун, ал эми кызынын атын Дина койду. [21:34 AM]
24 Теңир Рахилге ырайым кылып, анын боюна бүтүп, уул төрөдү. Ал төртүнчү жуманын алтынчы жылдын төртүнчү айынын жаңырган күнүндө, атын Жусуп койду. [21:34 AM]
25 Жусуп төрөлгөн күндөрдө Жакып Лабанга: «Мага аялдарым менен уулдарымды бер, мени атам Ыскакка коё бер, өзүмө үй салып берейин, анткени мен сенин эки кызың үчүн сага кызмат кылган жылдарымды аяктап, атамдын үйүнө барам»,— деди.
26 Лабан Жакыпка: «Акчаңды алуу үчүн мени менен кал, кайра менин койлорумду жайып, акыңды ал»,— деди.
27 Алар бири-бири менен макулдашып, ага акы катары кара, тагы бар жана ак козулар менен улактарды беришти, булар анын акысы болушу керек деп макулдашты.
28 Ошондо койлордун баары темгили бар, темгили бар жана кара, ар кандай белгилери бар козуларды төрөдү. Алар да өздөрүнө окшош козуларды тууду. Темгили барларынын баары Жакыптыкы, темгили жоктору Лабандыкы болду.
29 Жакыптын мүлкү абдан көбөйдү: анын өгүздөрү, койлору, эшектери, төөлөрү, кулдары жана күңдөрү көп болду.
30 Лабан жана анын уулдары Жакыпка көрө албастык кылышты, ошондуктан Лабан анын койлорун тартып алды, ал эми Жакып аны жаман ой менен карап турду.

29-БӨЛҮМ

1 Рахил Жусупту төрөгөндөн кийин, Лабан койлорун кыркканы кетти, анткени алар андан үч күндүк жол жүрүшчү.
2 Жакып Лабандын койлорун кыркканы жатканын көрүп, Лия менен Рахилди чакырып, аларга Канаан жерине кошуп барууну жылуу сөзүн айтты.
3 Анткени ал аларга түшүндө баарын көргөнүн, атасынын үйүнө кайтышы керектиги жөнүндө айткандарынын баарын айтып берди. Алар: «Сен кайда барба, биз сени менен барабыз», – дешти.
4 Жакып атасы Ыскактын жана атасынын атасы Ыбрайымдын Кудайына алкыш айтты. Ал ордунан туруп, аялдары менен балдарына минип, бардык мал-мүлкүн алып, дарыядан өтүп, Гилат жерине келди. Жакып болсо ниетин Лабандан жашырып, ага айткан жок.
5 Төртүнчү жуманын жетинчи жылы, Жакып биринчи айда, жыйырма биринчи күнү, Гилатка бурулду. [21:35] Лабан анын артынан кууп жетип, үчүнчү айда, он үчүнчү күнү, Гилат тоосунда Жакыпка жетти.
6 Бирок Теңир анын Жакыпка зыян келтирүүсүнө жол берген жок, анткени ал түнкүсүн түшүндө ага көрүндү. Лабан Жакып менен сүйлөштү.
7 Ошол он бешинчи күнү Жакып Лабанга жана аны менен келгендердин баарына той берди. Жакып ошол күнү Лабанга, Лабан да Жакыпка Гилат тоосунан экинчисине жаман ниет менен өтпөөгө ант берди.
8 Ал ал жерге күбө үчүн үймөк жасады, ошондуктан ал жер ушул үймөктүн атынан «Күбө үймөгү» деп аталып калган.
9 Бирок мурун Гилат жерин репаимдердин жери деп аташчу, анткени ал репаимдердин жери болчу, ал жерде репаимдер төрөлгөн, алардын бою он, тогуз, сегиз жана жети чыканак болгон алптар болгон.
10 Алардын жашаган жерлери Аммон уулдарынын жеринен Хермон тоосуна чейин болгон, ал эми алардын падышачылыгынын борборлору Карнаим, Аштарот, Эдрей, Мисур жана Беон болгон.
11 Теңир аларды жаман иштери үчүн кырып салды, анткени алар абдан каардуу болушкан, алардын ордуна аморлуктар жашашкан, алар мыйзамсыз жана күнөөкөр болушкан, жана бүгүнкү күндө бир дагы эл өзүнүн бардык күнөөлөрүн толук кылган жок, алардын жер бетинде өмүрү өткөнчө калган.
12 Жакып Лабанды коё берди, ал чыгыш жери Месопотамияга жөнөп кетти, ал эми Жакып Гилат жерине кайтып келди.
13 Ал тогузунчу айда, он биринчи күнү Жабок дарыясынан өттү. Ошол күнү анын бир тууганы Эйсап ага келип, аны менен элдешип, Сеир жерине кетти. Жакып болсо чатырларда жашады.
14 Бешинчи жуманын биринчи жылында, ушул юбилейлик жылда (21:36) ал Иордандан өтүп, Иордандын аркы өйүзүндө жашап, койлорун үймөк деңизинен Бет-Шанга, Дотанга жана Акрабим токоюна чейин кайтарды.
15 Ал атасы Ыскакка бардык мал-мүлкүн, кийим-кечесин, тамак-ашын, этин, суусундугун, сүтүн, майын, сырын жана өрөөндүн курмаларын жөнөттү.
16 Ал эми энеси Ребеккага жылына төрт жолу, айлардын ортосунда, жер айдоо менен оруунун ортосунда, күз менен жамгырдын (сезондун) ортосунда жана кыш менен жаз ортосунда, Ыбрайымдын мунарасына чейин баруу.
17 Ыскак Ант кудугунан кайтып келип, атасы Ыбрайымдын мунарасына чыгып, уулу Эйсаптан бөлүнүп, ошол жерде жашады.
18 Жакып Месопотамияга барган күндөрү Эйсап Ысмайылдын кызы Махалатты аялдыкка алып, атасынын жана аялдарынын бардык койлорун чогултуп, Сеир тоосуна барып отурукташты. Ал эми атасы Ыскакты Ант кудугунун жанында жалгыз калтырды.
19 Ыскак Ант кудугунан чыгып, атасы Ыбрайымдын Хеброн тоолорундагы мунарасына отурукташты.
20 Жакып атасы менен энесине жөнөткөн нерселеринин баарын, алардын муктаждыктарын ошол жакка жөнөтүп турду. Алар Жакыпка чын жүрөктөн, жан-дилден батасын беришти.

30-БӨЛҮМ

1 Алтынчы жуманын биринчи жылында [саат 21:43] ал төртүнчү айда тынчтык менен Шекемдин чыгышындагы Салемге жөнөдү.

2 Алар Жакыптын кызы Динаны ал жердин төрөсү хибилик Хамордун уулу Шекемдин үйүнө алып барышты. Шекем аны менен жатып, зордуктап койду. Ал он эки жашар кичинекей кыз эле.
3 Ал атасы менен бир туугандарынан кызды ага аялдыкка берүүнү өтүндү. Жакып менен анын уулдары Шекемдин тургундарына ачууланышты, анткени алар карындашы Динаны булгап, аларга жаман ой менен сүйлөп, алдап, азгырышкан.
4 Шымон менен Леби күтүүсүздөн Шекемге келип, Шекемдин бардык тургундарына өкүм чыгарышты. Ал жерден жолуккандардын баарын өлтүрүп, бирин да тирүү калтырышкан жок. Алар карындашы Динанын абийирин булгагандыгы үчүн баарын кыйнап өлтүрүштү.
5 Мындан ары Ысрайыл кызынын булгаланышы кайталанбасын, анткени аларга асманда өкүм чыгарылды, алар Ысрайылда уят иш кылган Шекемдин бардык эркектерин кылыч менен кырышсын».
6 Теңир аларды Жакыптын уулдарынын колуна салып берди, алар аларды кылыч менен кырып, жазалашсын, Ысрайылда мындай кылынбасын, Ысрайылдын кызы булганбасын деп.
7 Эгерде Ысрайылда кимдир бирөө кызын же карындашын башка элден чыккан адамга бергиси келсе, ал өлүм жазасына тартылсын, аны таш баранга алышсын, анткени ал Ысрайылда уят иш кылды. Аял атасынын үйүнүн атын булгагандыктан, аны отко өрттөшсүн, ошондо ал Ысрайылдан жок кылынсын.
8 Ысрайылда ойноштук кылган аял жана ыпыластык болбосун, анткени Ысрайыл Теңирдин ыйык эли, аны булгаган ар бир адам өлөт. Аны таш баранга алышсын.
9 Анткени асмандагы лоокторго Ысрайылдын бүт тукуму жөнүндө мындай деп жазылып, жазылган: аны булгаган адам сөзсүз өлөт, таш баранга алынат.
10 Бул мыйзамда күндөрдүн чеги жок, күнөөлөрүнүн кечирилиши да, күнөөдөн арылуу да жок. Бирок кызын булгаган адам бүткүл Ысрайылдын арасынан жок кылынат, анткени ал өз тукумун Молохко берип, аны булгаганга чейин мыйзамсыз иш кылган.
11 Муса, сен Ысрайыл уулдарына буйрук берип, аларга кыздарын башка элдерге бербеши керектигин, уулдарына башка элдердин кыздарын албашын эскерт. Бул Теңирдин алдында жийиркеничтүү.
12 Ошондуктан мен сага Шекемдин уулдарынын Динага каршы жасаган бардык иштерин жана Жакыптын уулдарынын: "Биз кызыбызды сүннөткө отургузулбаган кишиге бербейбиз, анткени бул биз үчүн уят иш болду", – деп айтканын Мыйзамда жазып койдум.
13 Бул Ысрайыл үчүн да, тирүү калгандар үчүн да, башка элдердин кыздарын алгандар үчүн да маскарачылык, анткени бул Ысрайыл үчүн арам жана жийиркеничтүү.
14 Эгерде Ысрайыл элинин аялы башка элдердин кыздарынан болсо же кыздарынын бирин башка элдердин бирине берсе, ал бул ыпыластыктан арыла албайт.
15 Анткени жаза үстүнө жаза, каргыш үстүнө каргыш болот, ар кандай сот, жаза жана каргыш ага келет. Эгерде ал ушундай кылса же ыпылас иштерди кылгандардан, Теңирдин ыйык жайын булгагандардан, Анын ыйык ысымын булгагандардан көзүн жашырса, анда бүт эл бул адамдын бардык ыпылас иштери жана ыпылас иштери үчүн соттолот.
16 Ал жерде эч кимге бет карамалык кылынбайт, анын колунан жемиштерди, курмандыктарды, бүтүндөй өрттөлүүчү курмандыктарды жана майларды, ошондой эле жыпар жыттуу заттарды кабыл алышпайт, ошондуктан алар аны кабыл алышпайт. Ысрайылда ыйык жайды булгаган ар бир эркек же аял ушундай болот.
17 Ошондуктан Мен сага мындай деп буйрук берем: Ысрайылга бул күбөлүктү көрсөт: Шекемдин уулдарынын жана алардын уулдарынын кандай абалда экенин көр: алар Жакыптын эки уулунун колуна салынып берилип, аларды кыйнап өлтүрүшкөн, бул аларга адилдик катары эсептелген жана бул аларга адилдик катары жазылган.
18 Лебинин тукуму дин кызматчылыкка жана лебилер болууга тандалып алынган, алар биз сыяктуу эле Теңирдин алдында дайыма кызмат кылышы үчүн, ошондой эле Леби менен анын уулдары түбөлүккө бата алышы үчүн, анткени ал Ысрайылга каршы чыккандардын баарынан адилдикти, сотту жана өч алууну каалаган.
19 Ошентип, алар асмандагы лоокторго Анын ырайымы жөнүндө күбөлүк катары баардык Кудайдын алдында бата жана адилдик жазып коюшат:
20 Ал адамдын өмүрүндө, жылдын бардык мезгилинде аткарган адилдигин биз эстейбиз; алар аны миң муунга чейин жазып турушат, ал ага жана андан кийинки урпактарына келет, ал асмандагы лоокторго дос жана адил адам катары жазылып коюлган.
21 Мен бул окуялардын баарын сага жазып, Ысрайыл уулдарына: "Алар күнөө кылышпасын, мыйзамдарды бузушпасын, алар үчүн белгиленген келишимди бузушпасын, тескерисинче, аны аткарышсын жана дос катары жазылышсын", – деп айтууну буйрук кылдым.
22 Эгерде алар мыйзам бузууга барып, ар кандай ыпылас иштерди жасашса, анда алар асмандагы лоокторго душман катары жазылышат, өмүр китебинен жок кылынат, жок кылына тургандардын китебине жана жерден тамыры менен жок кылына тургандардын китебине жазылышат.
23 Жакыптын уулдары Шекемди өлтүргөн күнү асманда алардын пайдасына адилдикти, чынчылдыкты көрсөтүп, күнөөкөрлөрдөн өч алышканы жазылып, бата катары жазылып калган.
24 Алар карындашы Динаны Шекемдин үйүнөн алып чыгып, Шекемдегинин баарын: койлорун, өгүздөрүн, эшектерин, бардык байлыгын жана короо-жайын туткундап, атасы Жакыпка алып келишти.
25 Ал шаарды кылыч менен кырып салышканы үчүн аларды жемеледи, анткени ал жерде жашаган канаандыктар менен периздиктерден коркчу.
26 Шекемдин тегерегиндеги бардык шаарлар Теңирден коркуп, Жакыптын уулдарынын артынан кууганга ордуларынан тура алышкан жок, анткени аларды коркунуч каптаган эле.

31-БӨЛҮМ

1 Ай жаңырган күнү Жакып үйүндөгүлөрдүн баарына мындай деди: «Тазаланып, кийиминерди алмаштыргыла. Ордуңардан туруп, Бейтелге баралы. Мен агам Эйсаптан качып барган күнү Ага ант бергем, анткени ал мени менен бирге болуп, мени бул жерге тынчтык менен алып келди. Араңарда жүргөн бөтөн кудайларды жок кылгыла».
2 Алар бөтөн кудайларды, кулактарындагы жана моюнундагы нерселерди, ошондой эле Рахил атасы Лабандан уурдап алып, Жакыпка толугу менен берген бурскандарды таштаашты. Ал аларды өрттөп, талкалап, жок кылып, Шекем жериндеги эмендин түбүнө жашырды.
3 Ал жетинчи айдын жаңырган айында Бейтелге жөнөдү. Ал өзү уктаган жерге курмандык чалынуучу жай куруп, ошол жерге эстелик тургузду. Ал атасы Ыскакка жана энеси Ребекага курмандыкка чалууга келүүсүн айтты.
4 Ыскак: «Уулум Жакыпты алып келчи, өлөрдөн мурун аны көрүп алайын»,— деди.
5 Жакып атасы Ыскак менен энеси Ребекага, атасы Ыбрайымдын үйүнө барды. Ал өзү менен кошо эки уулун, Леби менен Жүйүттү, алып, атасы Ыскак менен энеси Ребекага келди.
6 Ребекка Жакыпты өөп, кучактап алуу үчүн мунарадан чыгып, анын алдына келди, анткени ал: «Мына, уулуң Жакып келди», – деп укканда жанданып, аны өптү.
7 Ал анын эки уулун көрүп, таанып: «Уулум, булар сенин уулдарыңбы?» – деп сурады. Анан аларды кучактап, өөп, батасын берип: «Ыбрайымдын тукуму силерден даңктуу болот, силер жер бетинде бата болосуңар», – деди.
8 Жакып атасы Ыскактын жаткан бөлмөсүнө кирди. Анын жанында эки уулу да бар эле. Ыскак атасынын колунан кармап, эңкейип, аны өптү. Ыскак уулу Жакыптын мойнунан кучактап, ыйлады.
9 Ыскактын көзү караңгылап, ал Жакыптын эки уулун, Леби менен Жүйүттү көрүп: «Уулум, булар сенин уулдарыңбы? Анткени алар сага окшош», – деди.
10 Ал ага алардын чын эле өзүнүн уулдары экенин айтты: «Сен чындап эле алардын менин уулдарым экенин көрдүң».
11 Алар ага жакын келишти. Ал бурулуп, аларды өптү да, экөөнү тең кучактап алды.
12 Ошондо пайгамбарчылык руху анын оозуна түшүп, Лебини оң колунан, Жүйүттү сол колунан кармады.
13 Ал биринчи болуп Лебиге бурулуп, ага биринчи батасын берип, мындай деди: «Бардык кылымдарды камтыган Кудай, бардык доорлордун Теңири, сага жана сенин балдарыңа түбөлүккө батасын берсин».
14 Теңир сага жана сенин тукумуңа улуулукту жана улуу даңкты берсин, сени жана сенин тукумуңду бардык адамдардын арасынан Өзүнө жакындатып, Анын ыйык жайында периштелер жана ыйыктар катары кызмат кылууга мажбурласын. (Ошондой эле) сенин уулдарыңдын тукуму даңкка, улуулукка жана ыйыктыкка ээ болсун жана аларды түбөлүккө улуу кылсын.
15 Алар Жакыптын уулдарынын бардык тукумунун соттору, төрөлөрү жана башчылары болушат; Алар Теңирдин сөзүн адилдик менен айтышат, Анын бардык өкүмдөрүн адилеттик менен соттошот. Алар Менин жолдорумду Жакыпка, Менин жолдорумду Ысрайылга жарыялашат. Алардын оозунан Теңирдин батасы берилет, анткени сүйүктүүлөрдүн бардык тукумуна бата берилет.
16 Энең сенин атыңды Леви деп атаган, ал сенин атыңды туура атаган: сен Теңирге кошуласың, Жакыптын бардык уулдары менен дос болосуң, Анын дасторкону сеники болсун, сен жана сенин уулдарың андан жегиле, дасторконуң муундан муунга толо болсун, тамагың түбөлүккө түгөнүп калбасын.
17 Сени жек көргөндөрдүн баары сенин алдыңда жыгылып, душмандарыңдын баары жок болуп кетишсин, сени баталаганга бата тийсин, сени каргаган ар бир элге каргыш тийсин".
18 Ал Жүйүткө мындай деди: «Теңир сага күч-кубат жана күч берсин, сен жек көргөндөрдүн баарын тебелеп-тепсегиле. Сен жана сенин уулдарыңдын бири Жакыптын уулдарынын үстүнөн төрө болосуңар. Сенин атың жана уулдарыңдын атың бардык жерге жана аймакка тарасын. Ошондо элдер сенин алдыңда коркуп, бардык элдер титирешет».
19 Сенден Жакыптын жардамы келет, Сенден Ысрайылдын куткарылуусу табылат.
20 Сен өзүңдүн адилдигиңдин даңктуу тактысына отурганда, сүйүктүү уулдарыңдын бардык тукуму үчүн зор тынчтык болот; Сага батасын бергенге батасын берсин, сени жек көргөндөрдүн, сени кыйнагандардын жана каргагандардын баары тамыры менен жок кылынып, жер бетинен жок кылынып, каргышка калат".
21 Ал бурулуп, аны дагы өөп, кучактап, абдан кубанды, анткени ал уулу Жакыптын уулдарын чындап көргөн эле.
22 Ал ордунан туруп, чөк түшүп, ага таазим кылды. Аларга батасын берип, ошол түнү атасы Ыскактын жанында жатты. Алар кубаныч менен ичип-жешти.
23 Ал Жакыптын эки уулун уктатып койду, бири оң жагына, бири сол жагына, бул ага адилдик катары эсептелди.
24 Жакып түнү бою атасына баарын айтып берди, Теңир ага кандайча улуу ырайым көрсөткөнүн, кандайча бардык жолдорунда ийгиликке жеткиргенин жана аны бардык жамандыктан кантип коргогонун.
25 Ыскак атасы Ыбрайымдын Кудайына алкыш айтты, анткени Ал кулу Ыскактын уулдарынан ырайымын жана адилдигин аябаптыр.
26 Эртең менен Жакып атасы Ыскакка Теңирге берген антын, көргөн аянын, курмандык чалынуучу жай курганын, Теңир берген убадасы боюнча, Теңирдин алдында курмандык чалуу үчүн баары даяр экенин жана аны эшекке мингизгени келгенин айтып берди.
27 Ыскак уулу Жакыпка: «Мен сени менен бара албайм, анткени мен карып калдым, жол жүрө албайм. Уулум, тынчтык менен бар, анткени мен бүгүн жүз алтымыш беш жаштамын, эми жол жүрө албайм. Энеңди эшекке мингизип, аны сени менен кошо жибер», – деди.
28 Уулум, мен сенин менин атымдан келгениңди билем, мени тирүү көргөнүң үчүн бүгүн батасын берсин, мен да сени көрдүм, уулум.

29 Ийгиликке жетип, берген антыңды аткар; антыңды кийинкиге калтырба, анткени антың үчүн жоопко тартыласың; эми аны аткарууга шашыл, ошондо баарын жараткан, сен ант берген Кудайга ыраазы болсун".
30 Анан ал Ребекага: «Уулуң Жакып менен бара бер»,— деди. Ребека уулу Жакып менен кошо жөнөдү, Дебора да аны менен кошо Бейтелге келишти.
31 Жакып атасы ага жана эки уулуна, Леби менен Жүйүткө, бата бергенде айткан тиленүүсүн эстеп, ата-бабалары Ыбрайым менен Ыскактын Кудайына кубанып, алкыш айтты.
32 Ал мындай деди: «Эми мен өзүмдүн да, уулдарымдын да баарынын Кудайынын алдында түбөлүктүү үмүтүм бар экенин билем»; жана бул экөөнө карата ушундай деп жазылган; жана алар муну асмандагы лоокторго Ыскактын аларга кандай батасын бергени жөнүндө түбөлүк күбөлүк катары жазышат.

32-БӨЛҮМ

1 Ал ошол түнү Бейтелде түнөдү, ал эми Леби түшүндө алар аны жана анын уулдарын түбөлүккө Эң Жогорку Кудайдын ыйык кызмат кылуучусу кылып дайындап, дайындашкандыгын көрдү; ал уйкусунан ойгонуп, Теңирди даңктады.
2 Жакып ушул айдын он төртүнчү күнү эртең менен эрте туруп, өзү менен келген адамдардын жана малдын, алтындын, ар бир идиш-аяктын жана кийимдин ондон бир бөлүгүн берди.
3 Ошол күндөрү Рахил уулу Бенжеминди төрөп, боюна бүттү. Жакып уулдарын андан баштап санап чыкты, Леби Теңирдин үлүшүнө ээ болду, атасы ага дин кызматчынын кийимин кийгизип, колун тойгузду.
4 Ушул айдын он бешинчи күнү ал курмандык чалынуучу жайга бодо малдан он төрт өгүздү, жыйырма сегиз кочкорду, кырк тогуз койду, жети козуну жана жыйырма бир текени курмандык чалынуучу жайда бүтүндөй өрттөлүүчү курмандыкка чалды. Бул курмандыктар Кудайдын алдында жагымдуу жыттанып, курмандык чалынуучу жайда чалынды.
5 Бул анын жемиш курмандыктары жана куюлуучу курмандыктары менен кошо ондон бир бөлүгүн берем деп ант бергенине байланыштуу алып келген курмандыгы болду.
6 От жалмап кеткенден кийин, ал оттун үстүндөгү отко жыпар жыттуу зат түтөттү, ыраазычылык курмандыгы катары эки өгүз, төрт кочкор, төрт кой, төрт эчки, эки бир жылдык кой жана эки улак чалып, жети күн бою күн сайын ошентти.
7 Ал, анын бардык уулдары жана кишилери, жети күн бою ал жерде кубаныч менен жеп, аны бардык кыйынчылыктарынан куткарып, убадасын берген Теңирге алкыш айтып, ыраазычылык билдиришти.
8 Ал бардык таза малдын ондон бир бөлүгүн алып, бүтүндөй өрттөлүүчү курмандык чалды, ал эми таза эмес малды уулу Лебиге берген жок, ага бардык адамдардын жанын берди.
9 Леби он бир тууганынын ордуна атасы Жакыптын алдында Бейтелде дин кызматчылык кызматын аткарды. Ал жерде дин кызматчы болуп кызмат кылган. Жакып ант бергенден кийин, ондуктарын Теңирге кайра берип, ыйыктады, ошондо ал Ага ыйык болуп калды.
10 Ошондуктан асмандагы лоокторго ондук берүү мыйзамы катары жазылган, ал ондуктар Теңирдин алдында жыл сайын, Анын ысымы үчүн тандалган жерде желиши керек. Бул мыйзамдын түбөлүккө чеги жок.
11 Бул буйрук жыл сайын экинчи ондуктун Теңирдин алдында тандалган жеринде желип турушу үчүн жазылган жана андан быйылкы жылдан кийинки жылга чейин эч нерсе артып калбашы керек.
12 Анткени үрөн ошол жылы жылдын үрөнү жыйналганга чейин, шарап болсо шарап бышканга чейин, ал эми май болсо өз мезгили бүткөнгө чейин желет.
13 Андан калган жана эскиргендин баары булганган деп эсептелсин, отко өрттөлсүн, анткени ал таза эмес.
14 Ошентип, алар аны ыйык жайда чогуу жешсин, анын эскирип калышына жол беришпесин.
15 Бодо мал менен койлордун ондон бир бөлүгү Теңирге ыйык болот жана Анын дин кызматчыларына таандык болот, алар аны жыл сайын Анын алдында жешет, анткени ондук асмандагы лоокторго ушундайча жазылып, жазылган.
16 Кийинки түнү, ушул айдын жыйырма экинчи күнү, Жакып ал жерди куруп, короону дубал менен курчап, аны өзү жана андан кийинки балдары үчүн түбөлүккө ыйыктап, ыйык кылууну чечти.
17 Теңир ага түн ичинде көрүнүп, батасын берип, мындай деди: «Сенин атың Жакып эмес, Ысрайыл болот».
18 Ал ага дагы мындай деди: «Мен асман менен жерди жараткан Теңирмин, сени көбөйтүп, абдан көбөйтөм. Сенден падышалар чыгат, алар адам уулдарынын буту баскан бардык жерди соттошот».
19 Мен сенин тукумуңа асман астындагы бүт жерди берем, алар бардык элдерди өз каалоолору боюнча соттошот, ошондон кийин алар бүт жер жүзүн ээлеп, аны түбөлүккө мурасташат".
20 Ал аны менен сүйлөшүп бүтүп, жогору көтөрүлдү. Жакып асманга көтөрүлүп кеткенге чейин карады.
21 Ал түнкү аянда асмандан жети лоок кармап түшкөн периштени көрдү. Жакып аларды окуп чыгып, анын жана анын уулдарынын башынан өткөн окуялардын баарын билди.
22 Ал ага лоокторго жазылгандын баарын көрсөтүп: «Бул жерди курба, түбөлүк ыйык жайга айландырба, бул жерде жашаба, анткени бул жер андай эмес. Атаң Ыбрайымдын үйүнө барып, атаң каза болгон күнгө чейин атаң Ыскак менен чогуу жаша», – деди.
23 Анткени сен Мисирде тынчтыкта өлөсүң, бул жерде ата-бабаларыңдын мүрзөсүнө, Ыбрайым менен Ыскактын жанына, урмат-сый менен коюласың.
24 Коркпо, анткени сен кандай көрсөң жана окусаң, баары ошондой болот; жана сен кандай көрсөң жана окусаң, ошондой жазып ал».
25 Жакып: «Теңир, мен окуган жана көргөн нерселердин баарын кантип эстей алам?» – деди. Ал ага: «Мен баарын сенин эсиңе салам», – деди.

26 Ал анын жанынан туруп, уйкусунан ойгонуп, окуган жана көргөн нерселеринин баарын эстеп, окуган жана көргөн сөздөрүнүн баарын жазып алды.
27 Ал ошол жерде дагы бир күндү майрамдады. Ал мурунку күндөрү чалган курмандыктарынын баарын ошол жерде чалып, аны «Кошумча» деп атады, анткени бул күн кошулуп, мурунку күндөрүн «Майрам» деп атады.
28 Ошентип, ал болушу керек экени ачыкка чыкты, ал асмандагы лоокторго жазылып турат: ошондуктан ага аны майрамдоо жана аны жети күнгө кошуу керектиги аян берилди.
29 Ал жылдын күндөрүнүн санына жараша майрам күндөрүнүн арасында жазылып калгандыктан, анын аты «Кошумча» деп аталган.
30 Ошол айдын жыйырма үчүнчүсүндө, түнкүсүн, Ребеканын эмчек энеси Дебора каза болду. Аны шаардын түбүндөгү дарыянын жээгиндеги эмендин түбүнө коюшту. Ал бул жерди «Дебоpанын дарыясы», ал эми эменди «Дебоpанын аза күткөн эмени» деп атады.
31 Анан Ребека үйүнө, атасы Ыскакка кайтып келди. Жакып анын колунан кочкорлорду, койлорду, эчкилерди жиберип, атасынын каалаганын жасап берди.
32 Ал энесинин артынан Кабратан жерине чейин барып, ошол жерде жашап калды.
33 Рахил түнү уул төрөп, атын «Менин кайгымдын уулу» деп койду, анткени ал төрөп жатып азап чекти. Бирок атасы анын атын сегизинчи айдын он биринчисинде, алтынчы жуманын биринчисинде, Бенжемин койду. [21:43 AM]
34 Рахил ошол жерде каза болуп, Эфрата жерине, башкача айтканда, Бетлехемге коюлду. Жакып Рахилдин мүрзөсүнүн үстүндөгү жолдун боюна, анын мүрзөсүнө эстелик тургузду.

33-БӨЛҮМ

1 Жакып Магдаладрефтин түштүгүнө барып отурукташты. Ал онунчу айдын жаңырган айында аялы Лея менен атасы Ыскакка барды.
2 Рубейин атасынын токолу, Рахилдин кызматчысы Биланы жашыруун жерде сууга түшүп жатканын көрүп, ага ашык болуп калды.
3 Ал түнкүсүн жашынып, Биланын үйүнө кирди. Ал Биланы үйүндөгү төшөктө жалгыз уктап жатканын көрдү.
4 Ал аял менен жатты. Ал ойгонуп, Рубейин төшөктө аны менен жатканын көрдү. Ал жамынчысынын четин ачып, аны кучактап, кыйкырып жиберди. Ал Рубейин экенин билди.
5 Ал андан уялып, колун коё берди, ал качып кетти.
6 Ал бул окуяга абдан кайгырып, эч кимге айткан жок.
7 Жакып кайтып келип, аны издегенде, ал ага: «Мен сенин алдыңда таза эмесмин, анткени мен сенин алдыңда булгандым. Рубейин мени булгап, түнкүсүн мени менен жатты, мен уктап жатып, ал менин этегимди ачып, мени менен жатканга чейин эч нерсе билген жокмун», – деди.
8 Жакып Рубейинге абдан ачууланды, анткени ал атасынын этегин ачкан эле.
9 Жакып Рубейин аны булгап койгондуктан, ага экинчи жакындаган жок. Ал эми атасынын этегин ачкан адам өтө жаман иш кылат, анткени ал Теңирдин алдында жийиркеничтүү.
10 Ошондуктан асмандагы лооктордо эркек атасынын аялы менен жатпашы керек, атасынын этегин ачпашы керек деп жазылып, буйрук кылынган, анткени бул арам. Алар жер бетинде арам иштерди кылышкандыктан, атасынын аялы менен жаткан эркек да, аял да чогуу өлүшөт.
11 Кудайыбыз Өзүнө энчи кылып тандап алган элде анын алдында эч кандай таза эмес нерсе болбойт.
12 Экинчи жолу дагы мындай деп жазылган: «Атасынын аялы менен жаткан адамга каргыш тийсин, анткени ал атасынын уятын ачты»; ошондо Теңирдин бардык ыйыктары: «Ошентип болсун, ошондой болсун!» – дешти.
13 Муса, Ысрайыл уулдарына бул сөздү аткарууну буйрук кыл, анткени ал өлүм жазасына алып келет; ал таза эмес жана муну кылган адамды түбөлүккө кун төлөөгө болбойт, ал өлүм жазасына тартылып, таш бараңга алынып, Кудайыбыздын элинин арасынан жок кылынсын.
14 Анткени Ысрайылда мындай кылган бир да адамга жер бетинде бир күн да жашоого уруксат берилбейт, анткени ал жийиркеничтүү жана таза эмес.
15 Алар: «Рубейин атасынын токолу менен жаткандан кийин өмүргө ээ болуп, күнөөлөрү кечирилди», – деп айтышпасын. Рубейиндин күйөөсү болгонуна карабастан, атасы Жакып тирүү эле.
16 Анткени ал убакка чейин бардык адамдар үчүн толук көрсөтмө, сот жана мыйзам ачылган эмес, бирок сенин күндөрүңдө ал мезгилдердин жана күндөрдүн мыйзамы жана түбөлүк муундар үчүн түбөлүк мыйзам катары ачылган.
17 Бул мыйзам боюнча күндөрдүн аягы жок, күнөөдөн арылуу жок, экөө тең элдин арасынан жок кылынышы керек: алар аны жасаган күнү өлтүрүлүш керек.
18 Муса, сен муну Ысрайылга жазып кой, алар бул сөздөрдү аткарышсын, өлүмгө алып баруучу күнөө кылышпасын, анткени биздин Кудай-Теңирибиз – Сот, Ал адамдарды сыйлабайт жана белектерди кабыл албайт.
19 Аларга келишимдин ушул сөздөрүн айт, ошондо алар угуп, аткарып, сак болушат, жок болуп кетпейт, жер бетинен тамырлап кетпейт, анткени Кудайыбыздын алдында жер бетинде ушундай кылгандардын баары – ыпыластык, жийиркеничтүүлүк, булганыч жана булгоо.
20 Алардын жер бетинде жасаган бузуктугунан өткөн чоң күнөө жок, анткени Ысрайыл – өзүнүн Кудай-Теңиринин ыйык эли, мураска калган эли, дин кызматчы жана падыша эли жана Анын менчиги; жана мындай ыпыластык ыйык элдин арасында пайда болбойт.
21 Алтынчы жуманын үчүнчү жылында [саат 21:45] Жакып жана анын бардык уулдары Ыбрайымдын үйүнө барып, атасы Ыскак менен энеси Ребеканын жанына жашашты.
22 Жакыптын уулдарынын аттары: тун уулу Рубейин, Шымон, Леби, Жүйүт, Исахар, Забулун (Лиянын

уулдары), Рахилдин уулдары Жусуп менен Бенжемин (Балханын уулдары), Дан менен Напталынын уулдары (Зилпанын уулдары), Гат менен Ашыр (Жакыптын жалгыз кызы) Дина.
23 Алар келип, Ыскак менен Ребекага таазим кылышты. Аларды көргөндө Жакыпка жана анын бардык уулдарына батасын беришти. Ыскак кичүү уулу Жакыптын уулдарын көрүп, абдан кубанды.

34-БӨЛҮМ

1 Кырк төртүнчү юбилейдин алтынчы жылында (21:48) Жакып уулдарын койлорун кайтарууга, кулдарын болсо Шекемдин жайыттарына жиберди.
2 Аморлуктардын жети падышасы аларга каршы чогулуп, аларды өлтүрүп, дарактардын түбүнө жашынып, малын олжо кылышты.
3 Жакып, Леби, Жүйүт жана Жусуп атасы Ыскак менен үйдө болушкан, анткени анын жаны кайгырып, аны таштап кете алышкан эмес. Бенжемин эң кичүүсү болгондуктан, атасы менен калды.
4 Анан Тапу падышасы, Ареса падышасы, Сераган падышасы, Село падышасы, Гаас падышасы, Бет-Торон падышасы, Маанисакир падышасы жана ушул тоолордо жана Канаан жериндеги токойлордо жашагандардын баары келишти.
5 Алар Жакыпка муну айтып беришти: «Аморлуктардын падышалары сенин уулдарыңды курчоого алып, алардын малын талап-тоноп алышты».
6 Ал үч уулу, атасынын бардык кулдары жана өзүнүн кулдары менен үйүнөн чыгып, кылыч көтөргөн алты миң адам менен аларга каршы жөнөдү.
7 Ал аларды Шекемдин жайыттарында өлтүрдү, качып кеткендерин кууп жетип, кылыч менен өлтүрдү, Аресаны, Тапуну, Сареганды, Селону, Аманисакирди жана Гагаасты өлтүрүп, өгүздөрүн кайтарып алды.
8 Ал аларды жеңип, аларга салык салып, жеринен беш түшүм алып, Робел менен Тамнатаресте курду.
9 Ал тынчтык менен кайтып келип, алар менен тынчтык келишимин түздү. Алар анын кулдары болуп калышты, ал уулдары менен Мисирге барган күнгө чейин.
10 Ушул жуманын жетинчи жылында [саат 21:49] Жусупту бир туугандарынын абалын билип келүү үчүн үйүнөн Шекем жерине жөнөттү. Ал аларды Дотан жеринен тапты.
11 Алар ага чыккынчылык кылып, аны өлтүрүү үчүн кутум уюштурушту, бирок оюн өзгөртүп, аны Ысмайыл тукумундагы соодагерлерге сатып жиберишти. Алар аны Мисирге алып барышты. Анан аны фараондун эбнуху, ашпозчулардын башчысы, Элев шаарынын дин кызматчысы Потипарга сатып жиберишти.
12 Жакыптын уулдары бир улакты союп, Жусуптун кийимин канга малып, жетинчи айдын онунчу күнү аталары Жакыпка жөнөтүштү.
13 Ал ошол түнү бою кайгырды, анткени алар аны кечинде алып келишкен эле. Ал өлгөнүнө кайгырып, ысытмалап: «Жусупту бир жаман жырткыч жеп кетиптир»,— деди. Анын үйүндөгүлөрүнүн баары ошол күнү аны менен кошо кайгырып, кошо кайгырышты.
14 Уулдары менен кызы аны сооротуу үчүн ордунан турушту, бирок ал уулу үчүн сооронгусу келген жок.
15 Ошол күнү Билха Жусуптун өлгөнүн угуп, аны жоктоп өлдү. Ал Кафратефте жашап жаткан, ал эми Жусуп өлгөндөн кийин анын кызы Дина да каза болду.
16 Бир айдын ичинде Ысрайылда үч жолу аза күтүү болду. Биланы жана кызы Динаны Рахилдин мүрзөсүнүн жанына коюшту.
17 Ал Жусупту бир жыл жоктоп, токтогон жок, анткени ал: «Уулум үчүн кайгырып, көргө түшөйүн», – деди.
18 Ошондуктан Ысрайыл уулдарына жетинчи айдын онунчу күнүндө, башкача айтканда, Жусупту жоктоп ыйлаткан кабар атасы Жакыпка жеткен күнү өздөрүн азапка салышы керектиги, жыл сайын жетинчи айдын онунчу күнүндө жаш улак менен күнөөлөрү үчүн күнөөдөн арылуу үчүн чалынышы керектиги буйрук кылынган, анткени алар атасынын уулу Жусупка болгон сүйүүсүн капа кылышкан.
19 Бул күн алардын күнөөлөрү, бардык кылмыштары жана бардык каталары үчүн кайгырып, жылына бир жолу ошол күнү өздөрүн тазалашы үчүн белгиленди.
20 Жусуп өлгөндөн кийин, Жакыптын уулдары үйлөнүштү. Рубейиндин аялынын аты Ада, Шымондун аялынын аты Адлбаа, ал канаандык, ал эми Лебинин аялынын аты Мелка, ал Арам кыздарынан, Терахтын уулдарынан чыккан, Жүйүттүн аялынын аты Бетуел, ал канаандык, ал эми Исахардын аялынын аты Хезака, Забулундун аялынын аты Ниман, Дандын аялынын аты Эгла, Напталынын аялынын аты Месопотамиядан Расуу, Гаттын аялынын аты Мака, Ашырдын аялынын аты Иона, Жусуптун аялынын аты мисирлик Асенат, ал эми Бенжеминдин аялынын аты Ижасака.
21 Шымон өкүнүп, Месопотамиядан бир тууганына экинчи аял алды.

35-БӨЛҮМ

1 Кырк бешинчи юбилейдин биринчи жумасынын биринчи жылында [21:57] Ребекка уулу Жакыпты чакырып, ага атасы менен бир тууганы жөнүндө: «Аларды өмүр бою сыйлашы керек»,— деп осуят кылды.
2 Жакып мындай деди: «Сен мага буйругандын баарын аткарам, анткени бул мен үчүн даңк жана улуулук болот, Теңирдин алдында адилдик болот, ошондо мен аларды урматтайм».
3 Эне, сен да билесиң, мен төрөлгөндөн тартып бүгүнкү күнгө чейин, бардык иштерим менен жүрөгүмдөгү нерселердин баары, мен ар дайым баары жөнүндө жакшылык ойлоп келем.
4 Анан кантип сен мага буйруган нерсени аткарбай коёюн, атам менен агамды сыйлашым керек!
5 Айтчы мага, апа, менден кандай бузукулук көрдүң, мен андан баш тартам, ошондо мага ырайым болот».
6 Ал ага: «Уулум, мен сенден өмүр бою эч кандай бузукулук көргөн жокмун, болгону туура иштерди гана көрдүм. Бирок мен сага чындыкты айтып коёюн, уулум: мен быйыл өлөм, бул жылы өмүрүмдө жашай албайм,

анткени түшүмдө өлүм күнүн көрдүм, жүз элүү беш жылдан ашык жашабайм. Мына, мен өмүрүмдүн бардык күндөрүн аяктадым», – деди.
7 Жакып энесинин сөзүнө күлдү, анткени энеси ага өлүшүң керек деп айткан эле. Ал күч-кубатына ээ болуп, анын маңдайында отурган, бирок алсыраган эмес, анткени ал кирип-чыгып, көрүп жатты, тиштери бекем болчу, өмүрүнүн аягына чейин эч кандай ооруга чалдыккан эмес.
8 Жакып ага: «Эне, эгер менин күндөрүм сенин өмүрүңө жакындап калса, күчүм сенин күчүңдөй болсо, мен бактылуумун. Сен өлбөйсүң, анткени сен өлүмүң жөнүндө мени менен шылдыңдап жатасың», – деди.
9 Анан ал Ыскакка кирип: «Сага бир өтүнүч айтам: Эйсапка Жакыпка зыян келтирбейм, аны куугунтуктабайм деп ант бер, анткени сен Эйсаптын ойлору жаш кезинен бери бузуку экенин жана анда эч кандай жакшылык жок экенин билесиң, анткени ал сен өлгөндөн кийин аны өлтүргүсү келет», – деди.
10 Сен анын бир тууганы Жакып Харанга барган күндөн тартып бүгүнкү күнгө чейин эмне кылганын билесиң: ал бизди бүт жүрөгү менен таштап, бизге кандай жамандык кылды; ал сенин койлоруңду өзүнө алып, сенин бардык мүлкүңдү сенин алдыңдан тартып алды.
11 Биз Андан өзүбүзгө тиешелүү нерсени сурап жалынып-жалбарганыбызда, Ал бизге боорукердик менен мамиле кылды.
12 Ал сага ачууланып жатат, анткени сен өзүңдүн кемчиликсиз жана адил уулуң Жакыпка батаңды бергенсиң, анткени анда жамандык жок, жакшылык гана бар. Ал Харандан келген күндөн тартып бүгүнкү күнгө чейин бизден эч нерсесин тартып алган жок, анткени ал бизге баарын өз убагында берет жана биз анын колунан кармаганда жүрөгү менен кубанат, ал бизге батасын берет, Харандан келген күндөн тартып бүгүнкү күнгө чейин бизден ажыраган жок, ал ар дайым биз менен үйдө болуп, бизди урматтап турат".
13 Ыскак ага мындай деди: «Мен да биз менен бирге жүргөн Жакыптын иштерин билем жана көрүп турам, ал бизди бүт жүрөгү менен сыйлайт; бирок мен Эйсапты Жакыпка караганда мурда көбүрөөк жакшы көрчүмүн, анткени ал тун уулу болчу; бирок азыр мен Жакыпты Эйсапка караганда көбүрөөк жакшы көрөм, анткени ал көп жаман иштерди кылды, жана анда адилдик жок, анткени анын бардык жолдору адилетсиздик жана зордук-зомбулук [жана анын айланасында адилдик жок].
14 Эми анын бардык иштеринен улам жүрөгүм ооруп турат, ал да, анын тукуму да куткарылбайт, анткени алар жерден жок кылынат, асман астынан тамыры менен жок кылынат. Анткени ал Ыбрайымдын Кудайын таштап, анын аялдарынын артынан ээрчип, алардын ыпылас иштеринин артынан түшүп, өзү да, балдары да адашып кетти.
15 Сен мага ага бир тууганы Жакыпты өлтүрбөйм деп ант бердирүүнү буйрук кылып жатасың; ант берсе да, антын аткарбайт, жакшылык кылбайт, жамандык гана кылат.
16 Эгерде ал өзүнүн бир тууганы Жакыпты өлтүргүсү келсе, аны Жакыптын колуна салып беришет, ал анын колунан качып кутула албайт, анткени ал анын колуна түшөт.
17 Жакыптан коркпо, анткени Жакыптын камкорчусу улуу, күчтүү жана кадыр-барктуу, ал эми Эйсаптын камкорчусунан да мактоого татыктуу".
18 Ребекка киши жиберип, Эйсапты чакыртты. Эйсап ага келди. Эйсап ага: «Уулум, сага бир өтүнүчүм бар, сен аны аткарам деп убада бер», – деди.
19 Ал: «Мага айтканыңдын баарын аткарам, өтүнүчүңдү четке какпайм»,— деди.
20 Ал ага мындай деди: «Мен сенден суранам, мен өлгөн күнү мени үйүңө алып барып, атаңдын энеси Саранын жанына кой. Жакып экөөң бири-бириңерди сүйүп, бири-бириңерге жамандык каалабай, өз ара сүйүү гана болсун. Ошондо силер, уулдарым, ийгиликке жетип, жер жүзүндө кадыр-барктуу болосуңар, эч бир душман силерге кубанбайт, силерди сүйгөндөрдүн баарынын көз алдында бата жана ырайым болосуңар».
21 Ал мындай деди: «Мага айтканыңдын баарын аткарам, сен өлгөн күнү сени атамдын апасы Саранын жанына коём, анткени сен анын сөөктөрү сенин сөөгүңө жакын болушун каалаган элең».
22 Менин бир тууганым Жакыпты да бардык адамдардан артык сүйөм, анткени менин бүт жер жүзүндө андан башка бир тууганым жок. Эгер мен аны сүйсөм, бул мен үчүн чоң пайда эмес, анткени ал менин бир тууганым, биз сенин денеңе чогуу себилгенбиз, биз сенин курсагыңдан чогуу чыкканбыз, эгер мен бир тууганымды сүйбөсөм, кимди сүйөм?
23 Мен сенден Жакыпка мен жана менин уулдарым жөнүндө акыл-насаат айтууңду суранам, анткени ал мага жана менин уулдарыма сөзсүз падыша болорун билем, анткени атам ага батасын берген күнү аны жогору, мени болсо төмөн койду.
24 Мен аны сүйөм деп ант берем, өмүр бою ага жамандык каалабайм, жакшылык гана каалайм".
25 Ал ушул иш боюнча ага ант берди. Анан ал Жакыпты Эйсаптын көзүнчө чакырып, ага Эйсапка айткан сөздөрү боюнча буйрук берди.
26 Ал: «Мен сенин каалаганыңды кылам. Мага ишен, менден да, уулдарымдан да Эйсапка эч кандай жамандык келбейт, мен эч нерседе биринчи болбойм, сүйүүдө гана биринчи болом», – деди.
27 Ал жана анын уулдары ошол түнү ичип-жешти. Ал үч жашка чыгып, бир жума бир жашка чыгып, ошол түнү каза болду. Анын эки уулу, Эйсап менен Жакып, аны атасынын энеси Саaранын жанындагы кош үңкүргө коюшту.

36-БӨЛҮМ

1 Ушул жуманын алтынчы жылында [21:62 AM] Ыскак эки уулу Эйсап менен Жакыпты чакырды, алар ага келишти. Ал аларга мындай деди: «Уулдарым, мен ата-бабаларымдын жолу менен, ата-бабаларым жашаган түбөлүк үйгө баратам».
2 Ошондуктан мени атам Ыбрайымдын жанына, хеттик Эпрондун талаасындагы кош үңкүргө койгула. Ыбрайым ошол жерге көмүү үчүн мүрзө сатып алган. Мен өзүм казган мүрзөгө мени да ошол жерге койгула.

3 Уулдарым, мен силерге жер үстүндө адилдик жана чынчылдык менен иш кылууну буйрук кылам, ошондо Теңир Ыбрайымга жана анын тукумуна эмне кылам деп айткан болсо, ошонун баарын силерге аткарат.
4 Уулдарым, бири-бириңерди өз жаныңарды сүйгөндөй сүйгүлө, ар кимиңер өз бир тууганыңарга пайда алып келе турган нерсени издегиле, жер жүзүндө чогуу иш-аракет кылгыла; бири-бирин өз жаныңарды сүйгөндөй сүйгүлө.
5 Ал эми буркандар маселесине келсек, мен силерге аларды четке кагууну, жек көрүүнү жана сүйбөөнү буйрук кылам жана эскертем, анткени алар аларга сыйынгандар жана аларга таазим кылгандар үчүн алдамчылыкка толгон.
6 Уулдарым, атаңар Ыбрайымдын Кудайы Теңирди эстегиле. Мен да Ага адилдик менен, кубаныч менен сыйынып, кызмат кылганымды эстегиле. Ал силерди көбөйтүп, тукумуңарды асмандагы жылдыздардай көбөйтсүн, силерди жер бетинде түбөлүккө тамыры менен союлбай турган адилдик өсүмдүгү катары отургузсун.
7 Эми мен силерге чоң ант берем — анткени асман менен жерди жана бардык нерсени жараткан даңктуу, урматтуу, улуу, даңазалуу, кереметтүү жана кудуреттүү ат менен андан өткөн чоң ант жок — силер Андан коркуп, Ага сыйынасыңар деп.
8 Ар кимиңер өз бир тууганыңарды сүйүү жана адилдик менен сүйгүлө, өмүрүңөрдүн акырына чейин бир тууганыңарга жамандык каалабагыла, ошондо силер бардык иштериңерде ийгиликке жетип, жок болбойсуңар.
9 Эгерде силердин кимиңер бир тууганына жамандык ойлосоңор, анда билип койгула, мындан ары бир тууганына жамандык ойлогон ар бир адам анын колуна түшөт, ал тирүүлөрдүн жеринен жок кылынат, ал эми анын тукуму асман астынан жок кылынат.
10 Бирок толкундоо, каргыш, каар жана каары төгүлгөн күнү, жалындаган жалындаган от менен Содомду өрттөгөндөй, анын жерин, шаарын жана ага таандык болгондун баарын өрттөйт. Ал адам балдарынын жаза китебинен өчүрүлөт, өмүр китебине эмес, жок болууга дайындалган китебине жазылат жана түбөлүккө каргышка калат, ошондо алардын соту жек көрүү, каргыш, каар, азап, каар, жугуштуу оорулар жана оорулар менен түбөлүккө жаңыланып турат.
11 Уулдарым, бир тууганына зыян келтиргиси келген адамга карата сот өкүмү чыгарылат деп айтып, силерге күбөлөндүрөм.
12 Ал ошол күнү бардык мүлкүн экөөнө бөлүштүрүп, чоңураак бөлүгүн тун уулуна, мунараны жана анын тегерегиндеги нерселердин баарын, ошондой эле Ыбрайымдын Ант кудугунун жанындагы бардык мүлкүн берди.
13 Ал: «Мынча көп үлүштү тун уулуна берем»,— деди.
14 Ошондо Эйсап: «Мен Жакыпка сатып, тұңгучтугумду Жакыпка бердим. Ал ага берилсин, бирок бул тууралуу айта турган бир да сөзүм жок, анткени бул анык», – деди.
15 Ошондо Ыскак мындай деди: «Уулдарым, бүгүн силерге жана силердин тукумуңарга батасын берсин, анткени силер мага тынчтык бердиңер, жүрөгүм тұңгучтук укугум үчүн кайгырган жок, ошондуктан силер жамандык кыласыңар».
16 Эң Жогорку Кудай адил иш кылган адамды жана анын тукумун түбөлүккө батасын берсин”.
17 Анан ал аларга буйрук берип, батасын берди. Алар анын алдында чогуу ичип-жешти. Ал алардын ортосунда бир ой болгонуна кубанды. Алар андан чыгып, ошол күнү эс алып, уктап калышты.
18 Ыскак ошол күнү төшөгүндө кубанып уктап, түбөлүк уйкуга кетти. Ал жүз сексен жашында көз жумду. Ал жыйырма беш жума жана беш жыл жашады. Анын эки уулу Эйсап менен Жакып аны жерге беришти.
19 Эйсап Эдом жерине, Сеир тоолоруна барып, ошол жерде жашап калды.
20 Жакып атасы Ыбрайым жашаган жердин мунарасында, Хеброн тоолорунда жашап, Теңирге бүт жүрөгү менен, Анын көрсөтмөлөрүнө ылайык, муундарынын күндөрүн бөлүштүргөндөй кызмат кылды.
21 Аялы Лея кырк бешинчи юбилейдин экинчи жумасынын төртүнчү жылында, [21:67] каза болду. Ал аны атасынын энеси Сааранын мүрзөсүнүн сол жагындагы энеси Ребекканын жанындагы кош үңкүргө койду.
22 Анын бардык уул-кыздары жана уулдары анын аялы Леяны жоктоп, сооротуу үчүн келишти. Анткени ал эжеси Рахил каза болгондон кийин аны абдан жакшы көрүп калгандыктан, Леяга кайгырып жаткан эле.
23 Анткени ал бардык иштеринде кемчиликсиз жана түз жүргөн, Жакыпты сыйлаган, аны менен жашаган күндөрүнүн баарында ал анын оозунан катуу сөз уккан эмес, анткени ал жумшак, тынчтыкты сүйгөн, чынчыл жана кадыр-барктуу болгон.
24 Ал анын өмүрүндө кылган бардык иштерин эстеп, ага катуу кайгырды, анткени ал аны бүт жүрөгү, бүт жаны менен сүйчү.

37-БӨЛҮМ

1 Жакып менен Эйсаптын атасы Ыскак каза болгон күнү, [2162 AM] Эйсаптын уулдары Ыскактын улуусунун үлүшүн кичүү уулу Жакыпка бергенин угуп, абдан ачууланышты.
2 Алар атасы менен талашып-тартышып: «Эмне үчүн атаң улуусуңду Жакыпка берип, сени таштап кетти? Сен улуусуң, Жакып кичүүсүң?» – дешти.
3 Ал аларга: «Мен тунгучтугумду Жакыпка бир аз жасмыкка саткам. Атам мени аңчылыкка, кармоого, ага жедирип, батасын берүүгө жиберген күнү ал куулук менен келип, атама тамак-аш жана суусундук алып келди. Атам ага батасын берип, мени колуна алды.
4 Эми атабыз бизди экөөбүзгө: "Бир тууганына жамандык ойлобойбуз, ар бирибиз өз бир тууганыбыз менен сүйүүдө, тынчтыкта болобуз, жолдорубузду бузбайбыз", - деп ант бердирди.
5 Алар ага: «Биз сенин аны менен элдешүүңдү укпайбыз, анткени биздин күчүбүз анын күчүнөн жогору, биз андан күчтүүбүз. Биз ага каршы чыгып, аны да, уулдарын да өлтүрөбүз. Эгер сен биз менен барбасаң, биз сага да жамандык кылабыз», – дешти.

6 Эми бизди уккула: келгиле, Сирияга, Пелиштиге, Маапка жана Аммонго киши жиберели. Келгиле, согушка даяр турган тандалган адамдарды тандап алалы. Ага каршы чыгып, аны менен согушалы. Ал күчүнө кире электе аны жер бетинен жок кылалы.
7 Атасы аларга: «Анын колуна түшүп калбашыңар үчүн, барбагыла, аны менен согушпагыла», – деди.
8 Алар ага: «Жаш кезиңден бүгүнкү күнгө чейин сенин кылган иш-аракетиң дал ушундай, сен болсо мойнуңду анын моюнтуругуна салып жатасың», – дешти.
9 Биз бул сөздөрдү укпайбыз», – деп, алар Сирияга, Адурамга атасынын досуна киши жөнөтүштү, алар менен кошо миң жоокерди, тандалган жоокерлерди жалдашты.
10 Аларга Маап менен Аммон уулдарынан жалданма миң тандалган жоокер, Пелиштиликтерден миң тандалган жоокер, Эдом менен Хорлуктардан миң тандалган жоокер жана Китмден күчтүү жоокерлер келишти.
11 Алар атасына: «Алар менен бар, аларды жетелеп бар, болбосо сени өлтүрөбүз», – дешти.
12 Ал уулдарынын аны бир тууганы Жакыпка каршы чыгууга мажбурлап жатышканын көрүп, ачууланып, каарданды.
13 Бирок кийин ал бир тууганы Жакыпка каршы жүрөгүндө жашырылган бардык жамандыкты эстеди, атасы менен энесине берген антын эстеген жок, анткени ал бир тууганы Жакыпка өмүр бою жамандык ойлобойт деп ант берген эле.
14 Ошого карабастан, Жакып алардын согушка келе жатканын билген жок. Ал аялы Леяны жоктоп, төрт миң жоокер жана тандалган жоокерлер менен мунарага абдан жакын келгенге чейин кайгырды.
15 Хеброндун тургундары ага: «Мына, бир тууганың сага каршы согушуу үчүн келди, ал төрт миң жоокер менен кылыч курчанып, калкан жана курал көтөрүп жүрөт», – деп айтышты. Анткени алар Жакыпты Эйсапка караганда көбүрөөк жакшы көрүшчү. Алар ага айтышты, анткени Жакып Эйсапка караганда берешен жана боорукер адам болчу.
16 Бирок Жакып алар мунарага жакындаганга чейин ишенген жок.
17 Анан ал мунаранын дарбазаларын жаап, дубалдын үстүнө чыгып, бир тууганы Эйсапка: «Аялым каза болгону үчүн мени сооротуу үчүн келгениң кандай сонун! Атаңа жана апаңа алар өлгөнгө чейин берген антың ушул беле? Сен антыңды буздуң, атаңа берген антың менен айыпталдың», – деди.
18 Ошондо Эйсап ага мындай деп жооп берди: «Адамдардын да, жаныбарлардын да түбөлүккө ант берген адилдик анты жок, алар күн сайын бири-бирине каршы жамандык ойлоп, ар бири өзүнүн душманын жана душманын өлтүрүүнү ойлошот».
19 Сен мени да, балдарымды да түбөлүккө жек көрөсүң, сени менен бир туугандык байланышты үзүү деген жок.
20 Мен сага айтып жаткан сөздөрдү ук: эгер каман терисин өзгөртүп, кылдарын жүндөй жумшак кылса, же бугунун же койдун мүйүзүндөй мүйүздөрдү башына чыгара алса, анда мен сени менен бир туугандык байланышты сактайм, эгерде эмчектер энесинен бөлүнсө, сен мага бир тууган болгон эмессиң.
21 Эгерде карышкырлар козуларды жеп-жутуудан же аларга зордук-зомбулук көрсөтүүдөн сактанып, алар менен тынчтык түзүшсө, жана алардын жүрөгү аларга жакшылык каалаa, анда менин жүрөгүмдө сага тынчтык болот.
22 Эгерде арстан өгүз менен дос болуп, аны менен тынчтык түзсө, эгер ал аны менен бир моюнтурукка байланып, аны менен бирге жер айдаса, анда Мен сени менен тынчтык түзөм.
23 Карга разадай агарганда, Мен сени сүйгөнүмдү жана сени менен тынчтык түзгөнүмдү бил, сен тамырың менен жок болосуң, уулдарың тамыры менен жок кылынат, ошондо сага тынчтык болбойт”.
24 Жакып өзүнүн жүрөгү менен, жаны менен ага каршы жаман ойдо экенин жана найза менен сайылып өлтүргөн жапайы камандай секирип келе жатканын, бирок андан качпай келе жатканын көргөндө,
25 Анан ал өзүнүн үйүндөгүлөрүнө жана кулдарына ага жана бардык жолдошторуна кол салууну буйрук кылды.

38-БӨЛҮМ

1 Ошондон кийин Жүйүт атасы Жакыпка мындай деди: «Ата, жааңды ийип, жебелериңди атып, душманды талкалап, душманды өлтүр, ошондо сенде күч болот, анткени биз сенин бир тууганыңды өлтүрбөйбүз, анткени ал сендей, ал сага окшош, ошондуктан ага урмат көрсөтөлү».
2 Анан Жакып жаасын ийип, жебени сунуп, бир тууганы Эйсаптын оң көкүрөгүнө уруп, аны өлтүрдү.
3 Ал кайрадан жебе жиберип, арамейлик Адорандын сол көкүрөгүнө урду да, аны артка түртүп өлтүрдү.
4 Анан Жакыптын уулдары, алар кулдары менен мунаранын төрт тарабына топторго бөлүнүп кетишти.
5 Жүйүт алдыга чыкты, аны менен Напталы менен Гат, аны менен бирге элүү кул мунаранын түштүк тарабында турушту. Алар алдынан жолуккандардын баарын өлтүрүштү, алардын бири да качып кутулган жок.
6 Леби, Дан жана Ашыр элүү киши менен мунаранын чыгыш тарабы менен жөнөштү да, маaптыктар менен аммондуктардын жоокерлерин өлтүрүштү.
7 Рубейин, Исахар жана Забулун уруулары мунаранын түндүк тарабы менен элүү киши менен жөнөштү да, пелиштиликтердин жоокерлерин өлтүрүштү.
8 Шымон, Бенжемин жана Рубейиндин уулу Энох мунаранын батыш тарабы менен элүү киши менен жөнөштү. Алар эдомдуктар менен хорлуктардын төрт жүз эр жүрөк жоокерин өлтүрүштү; алты жүз киши качып кетти, Эйсаптын төрт уулу алар менен кошо качып кетишти, ал эми атасын өлтүрүп, Адурамдагы дөңсөөдө кулап түштү.
9 Жакыптын уулдары аларды Сеир тоолоруна чейин кууп жөнөштү. Жакып бир тууганын Адурамдагы дөңсөөгө коюп, үйүнө кайтты.
10 Жакыптын уулдары Сеир тоолорунда Эйсаптын уулдарын кууп жөнөштү, моюндарын бүгүп, Жакыптын уулдарына кул болуп калышты.
11 Алар атасына элдешүү керекпи же өлтүрүү керекпи деп сураш үчүн киши жиберишти.

12 Жакып уулдарына элдешүүнү буйрук кылды, алар менен элдешип, аларга кулчулук моюнтуругун салышты, ошондуктан алар Жакыпка жана анын уулдарына дайыма салык төлөп турушчу.
13 Алар Жакып Мисирге барган күнгө чейин ага салык төлөп келишкен.
14 Жакыптын он эки уулу аларга салган кулчулук моюнтуругунан Эдом уулдары бүгүнкү күнгө чейин кутула элек.
15 Ысрайыл уулдарына падыша бийлик кылганга чейин, Эдом жеринде ушул күнгө чейин падышалар бийлик кылган.
16 Беордун уулу Балак Эдомдо падышачылык кылган, анын шаарынын аты Данаба болгон.
17 Балак көз жумуп, анын ордуна Босерден чыккан Зеранын уулу Жобап падышачылык кылды.
18 Жобап өлүп, анын ордуна Теман жеринен чыккан Асам падышачылык кылды.
19 Асам көз жумуп, анын ордуна Маап талаасында мидиандыктарды жеңген Бараттын уулу Адат падышачылык кылды, анын шаарынын аты Абыт болчу.
20 Адат көз жумуп, анын ордуна Амасактан чыккан Салман падышачылык кылды.
21 Салман көз жумуп, анын ордуна дарыянын жээгиндеги Работтон чыккан Шабул падышачылык кылды.
22 Шабул да өлүп, анын ордуна Акбардын уулу Баелунан падышачылык кылды.
23 Акбардын уулу Баелунан көз жумуп, анын ордуна Адат падышачылык кылды. Анын аялынын аты Метабетзааптын кызы Матараттын кызы Майтабит болчу.
24 Булар Эдом жеринде бийлик кылган падышалар.

39-БӨЛҮМ

1 Жакып атасы жашаган Канаан жеринде жашап калды. Жакыптын тукуму мындай.
2 Жусупту Мисир жерине алып барышканда, он жети жашта эле. Аны фараондун башкы ашпозчусу, эбнух Потипар сатып алган.
3 Ал Жусупту бүт үйүнө башчы кылып койду. Жусуп үчүн Теңирдин батасы мисирликтин үйүнө түштү, Теңир ага эмне кылса, ошонун баарында ийгилик берди.
4 Мисирлик баарын Жусуптун колуна тапшырды, анткени ал Теңирдин аны менен экенин жана Теңирдин ага эмне кылса да батасын берип жатканын көрдү.
5 Жусуптун келбети абдан сулуу эле. Мырзасынын аялы башын көтөрүп, Жусупту көрүп, аны сүйүп калып, өзү менен жатышын өтүндү.
6 Бирок ал өз жанын берген жок, Теңирди жана атасы Жакыптын Ыбрайымдын сөздөрүнөн окуган сөздөрүн эстеди: күйөөсү бар аял менен эч ким ойноштук кылбасын; анын өлүм жазасы асманда Эң Жогорку Кудайдын алдында белгиленген, ал эми күнөөсү түбөлүктүү китептерде Теңирдин алдында дайыма жазылып турат.
7 Жусуп бул сөздөрдү эстеп, аны менен жаткысы келбей койду.
8 Ал бир жыл бою андан суранып жатты, бирок ал баш тартып, уккан жок.
9 Бирок аял аны кучактап, үйдүн ичинде бекем кармап, өзү менен жатууга мажбурлады. Анан эшиктерди жаап, аны бекем кучактап алды. Бирок ал кийимин аялдын колунда калтырып, эшикти сындырып кирип, аялдын көзүнчө качып кетти.
10 Аял анын өзү менен жаткысы келбей турганын көрүп, мырзасынын алдында аны жамандап: «Сен сүйгөн эврей кулуң мени менен жатууга мажбурлаганы жатат. Мен үнүмдү катуу чыгарганда, ал качып кетти. Мен аны кармап турганда кийимин колума таштап, эшикти талкалап кирди», – деди.
11 Мисирлик Жусуптун кийимин жана сынган эшикти көрүп, аялынын сөздөрүн угуп, Жусупту падыша камап койгон туткундар отурган түрмөгө каматты.
12 Ал түрмөдө отурганда, Теңир Жусупка түрмө сакчыларынын башчысынын көз алдында ырайым кылды, ага боорукердик көрсөттү, анткени ал Теңирдин аны менен экенин жана Теңир анын кылган иштеринин баарын ийгиликтүү кылып жатканын көрдү.
13 Ал баарын анын колуна тапшырды, түрмө сакчыларынын башчысы анын колунда эмне бар экенин билген жок, анткени Жусуп баарын өзү жасаган, ал эми Теңир аны аягына чыгарган.
14 Ал жерде эки жыл болду. Ошол күндөрү Мисир падышасы фараон эки эбнухуна, башкы шарап сунуучуга жана башкы наабайчыга ачууланып, аларды башкы ашпозчунун үйүндөгү Жусуп камалган түрмөгө каматты.
15 Түрмө сакчыларынын башчысы Жусупту аларга кызмат кылууга дайындады, ал алардын алдында кызмат кылды.
16 Анан экөө тең, башкы шарап сунуучу менен башкы наабайчы, түш көрүп, аны Жусупка айтып беришти.
17 Ал аларга жоруп бергендей, фараон башкы шарап сунуучуну жана ал өлтүргөн наабайчыны Жусуп жоруп бергендей кылып, кайрадан кызматка койду.
18 Бирок башкы шарап сунуучу Жусупту түрмөдө унутуп койду, бирок ага эмне болорун айткан болчу. Жусуптун ага кантип айтканын фараонго айтууну унутуп койгондуктан, ал унутуп калган.

40-БӨЛҮМ

1 Ошол күндөрү фараон бир түндө бүткүл жерге ачарчылык болору жөнүндө эки түш көрдү. Ал уйкусунан ойгонуп, Мисирдеги бардык түш жоруучуларды жана сыйкырчыларды чакырып, аларга эки түшүн айтып берди, бирок алар чечмелей алышкан жок.
2 Анан башкы шарап сунуучу Жусупту эстеп, падышага ал жөнүндө айтып берди, падыша аны түрмөдөн алып чыгып, эки түшүн көрдү.
3 Ал фараонго эки түшү бир экенин айтты. Ал ага мындай деди: «Жети жыл бүткүл Мисир жеринде молчулук болот, андан кийин жети жылдык ачарчылык болот, бүткүл жерде болуп көрбөгөндөй ачарчылык болот».
4 Эми фараон бүткүл Мисир жерине көзөмөлчүлөрдү дайындасын, алар молчулук жылдарынын күндөрүндө

ар бир шаарда азык-түлүк камдасын, ошондо жети жылдык ачарчылыкка азык болот, жер ачарчылыктан кырылып калбайт, анткени ал абдан катуу болот”.
5 Теңир Жусупка фараондун көз алдында ырайым жана ырайым кылды. Фараон кулдарына: «Бул кишидей акылдуу жана акылдуу адамды таба албайбыз, анткени Теңирдин Руху аны менен», – деди.
6 Ал аны бүт падышачылыгында экинчи падыша кылып дайындап, бүткүл Мисирге бийлик берип, фараондун экинчи арабасына отургузду.
7 Ага жиптен жасалган кийимдерди кийгизип, мойнуна алтын чынжыр такты, жарчы анын алдында: «Эл 'Эл ва 'Абирер» деп жар салды, колуна шакек тагып, бүт үйүнө башчы кылып койду, аны даңазалап: «Мен сенден тактыда гана жогору болом», – деди.
8 Жусуп бүткүл Мисир жерин башкарып турду. Фараондун бардык төрөлөрү, анын бардык кулдары жана падышанын иштерин аткаргандардын баары аны жакшы көрүшчү, анткени ал текебердик жана менменсинүүчүлүктөн алыс болчу, адамдарды карачу эмес, белектерди кабыл алчу эмес, тескерисинче, жердин бардык элин калыс сотточу.
9 Жусуптун айынан Мисир жери фараондун алдында тынчтык өкүм сүрдү, анткени Теңир аны менен болду. Аны тааныгандардын жана ал жөнүндө уккандардын алдында ага бардык муундарына ырайым кылып, ырайым кылды. Фараондун падышачылыгы жакшы тартипте болчу, ал жерде шайтан да, жаман адам да жок болчу.
10 Падыша Жусупка Сефантифан деген ат койду жана ага Ониополдун дин кызматчысы, башкы ашпозчунун кызы Потипардын кызын аялдыкка берди.
11 Жусуп фараондун алдында турган күнү отуз жашта эле.
12 Ошол жылы Ыскак каза болду. Жусуп эки түшүн жоруп жатканда айткандай, бүткүл Мисир жеринде жети жыл мол түшүм болду, ал эми Мисир жери бир өлчөмгө (бир миң сегиз жүз өлчөмгө) мол түшүм берди.
13 Жусуп ар бир шаарга дан жыйнап, эл тойгончо дан жыйнап, анын көптүгүнө карап эсептеп, өлчөй албай калды.

41-БӨЛҮМ

1 Кырк бешинчи юбилейде, экинчи жумада, (жана) экинчи жылы, [21:65] Жүйүт тун уулу Эрге, Рам кыздарынан Тамар аттуу аялды алды.
2 Бирок ал аны жек көрүп, аны менен жаткан жок, анткени анын энеси Канаан кыздарынан болчу. Ал энесинин бир туугандарынан аял алгысы келди, бирок атасы Жүйүт ага уруксат берген жок.
3 Жүйүттүн тун уулу Эр жаман адам болгондуктан, Теңир аны өлтүрдү.
4 Ошондо Жүйүт бир тууганы Онанга: «Бир тууганыңдын аялына кирип, күйөөңдүн бир туугандык милдетин аткарып, бир тууганыңа тукум ула», – деди.
5 Онан тукум өзүнүкү эмес, бир тууганынкы гана болорун билгендиктен, бир тууганынын аялынын үйүнө кирип, үрөндү жерге төктү. Ал Теңирдин көз алдында жаман болгондуктан, Теңир аны өлтүрдү.
6 Жүйүт келини Тамарга: «Уулум Шелах чоңойгонго чейин атаңдын үйүндө жесир катары жаша, мен сени ага аялдыкка берем»,— деди.
7 Ал чоңоюп, Жүйүттүн аялы Бедсуэл уулу Шелахка турмушка чыгууга уруксат берген жок. Жүйүттүн аялы Бедсуэл ушул жуманын бешинчи жылында каза болду [21:68].
8 Алтынчы жылы Жүйүт койлорун кыркканы Тимнага жөнөдү. [2169 AM] Алар Тамарга: «Кайнатаң койлорун кыркканы Тимнага барат», – дешти.
9 Ал жесирдин кийимин чечип, жоолук жамынып, жасалгаланып, Тимнага баруучу жолдун жанындагы дарбазанын жанына отурду.
10 Жүйүт жолдо бара жатып, ага жолугуп, сойку деп ойлоп: «Мени сага жата кой», – деди. Аял ага: «Кир», – деди. Ал кирди.
11 Ал ага: «Айлыгымды бер», – деди. Ал ага: «Менин колумда манжама тагылган шакегимден, шурумдан жана колумдагы таягымдан башка эч нерсем жок», – деди.
12 Ал ага: «Айлыгымды бергенге чейин мага бер», – деди. Ал ага: «Мен сага бир улак жөнөтөм», – деди. Ал аларды аялга берди. Ал ага жакындады, ал андан боюна бүттү.
13 Жүйүт койлоруна кетти, ал эми кыз атасынын үйүнө кетти.
14 Жүйүт койчусу адуламдык аялга бир улак жөнөттү, бирок ал аялды таппай койду. Ал жердин элинен: «Бул жердеги сойку кайда?» – деп сурады. Алар ага: «Бул жерде биз менен эч кандай сойку жок», – дешти.
15 Ал кайтып келип, ага кабарлап, аны таппаганын айтты: «Мен ал жердин элинен сурадым, алар мага: “Бул жерде сойку жок”, – дешти».
16 Ал: «Ал аларды кармасын, болбосо биз шылдыңга калабыз», – деди. Ал үч ай өткөндөн кийин, боюнда бар экени билинди. Алар Жүйүткө: «Келиниң Тамар бузуктуктан боюна бүтүп калыптыр», – деп айтышты.
17 Жүйүт атасынын үйүнө барып, атасы менен бир туугандарына: «Аны алып чыгып, өрттөп жибергиле, анткени ал Ысрайылда жийиркеничтүү иш кылды», – деди.
18 Аны өрттөп жиберишкенде, ал кайын атасына шакекти, шуруну жана таякты жөнөтүп: «Булар кимдики экенин бил, анткени мен андан кош бойлуу болдум», – деди.
19 Жүйүт муну мойнуна алып: «Тамар менден адилирээк», – деди.
20 Ошондуктан аны өрттөбөсүн”, – деди. Ошондуктан ал Шелахка берилген жок, ал ага экинчи жакындаган жок.
21 Андан кийин ал ушул экинчи жуманын жетинчи жылында эки уул төрөдү: Перес [2170 AM] жана Зерак.
22 Ошентип, жети жылдык түшүмдүүлүк бүттү, Жусуп фараонго бул тууралуу айтты.
23 Жүйүт өзүнүн кылган ишин жаман деп мойнуна алды, анткени ал келини менен жатып, муну жийиркеничтүү деп эсептеди, уулунун этегин ачып, күнөө кылып, адашып кеткенин мойнуна алды, күнөөсү үчүн кайгырып, Теңирге жалынып-жалбарды.

24 Түшүбүздө биз ага кечирим берилгенин айттык, анткени ал жалынып-жалбарып, кайгырып, кайра кайталаган жок.
25 Ал күнөөсүнөн жана наадандыгынан кайтты, анткени ал биздин Кудайыбыздын алдында чоң күнөөгө батты; жана ушундай кылган ар бир адам, кайненеси менен жаткан ар бир адам аны отко өрттөсүн, анткени аларда ыпластык жана булганыч бар, аларды отко өрттөсүн.
26 Ысрайыл уулдарына алардын арасында эч кандай таза эместик болбошун буйрук кыл, анткени келини же кайненеси менен жаткан ар бир адам таза эместик кылган болот; аны менен жаткан эркекти да, аялды да отко өрттөшсүн, ошондо Ал Ысрайылдан каарды жана жазаны токтотот».
27 Ал эми биз Жүйүткө анын эки уулу аны менен жатпаганын, ошондуктан анын тукуму экинчи муунга бекемделип, тамыры менен жок кылынбай турганын айттык.
28 Анткени ал көзү бир болгондуктан, Ыбрайымдын уулдарына буйруган өкүмү боюнча жаза издеген. Жүйүт аны отко өрттөп жиберүүнү каалаган.

42-БӨЛҮМ

1 Кырк бешинчи юбилейдин үчүнчү жумасынын биринчи жылында [2171 AM] жерде ачарчылык башталды, жерге жамгыр жааган жок, анткени бир да жаан жааган жок.
2 Жер куурап калды, бирок Мисир жеринде азык-түлүк бар болчу, анткени Жусуп жети жылдык мол түшүмдүүлүктүн ичинде жердин үрөнүн жыйнап, сактап койгон.
3 Мисирликтер Жусупка азык-түлүк бериш үчүн келишти. Ал биринчи жылдын эгини сакталган кампаларды ачып, аны ал жердин элине алтынга сатты.
4 Канаан жеринде ачарчылык күчөп тургандыктан, Жакып Мисирде азык-түлүк бар экенин угуп, он уулун Мисирден азык-түлүк алып келүүгө жөнөттү, бирок Бенжеминди жиберген жок, ошондуктан алар менен кошо Мисирге да келишти.
5 Жусуп аларды тааныды, бирок алар аны таанышкан жок. Ал алар менен сүйлөшүп, сурашты. Анан аларга: «Силер чалгынчылар эмессиңерби, жердин жолдорун изилдөө үчүн келген жоксуңарбы?» – деп сурады. Анан аларды камакка алды.
6 Андан кийин ал аларды кайрадан коё берди, Шымонду жалгыз кармап, тогуз бир тууганын коё берди.
7 Ал алардын каптарын данга толтурду, алтындарын каптарына салды, алар билишкен жок.
8 Анан аларга кичүү инисин алып келүүнү буйруду, анткени алар ага атасы менен инисинин тирүү экенин айтышкан эле.
9 Алар Мисир жеринен чыгып, Канаан жерине келишти да, атасына эмне болгонун, ал жердин башчысы аларга катуу сүйлөп, Шымонду Бенжеминди алып келгенге чейин кармап алганын айтып беришти.
10 Жакып мындай деди: «Мени балдарымдан ажыраттыңар! Жусуп жок, Шымон да жок, эми Бенжеминди алып кетесиңер. Силердин кыянаттыгыңар мага тийди.
11 Ал: «Уулум силер менен барбайт, ооруп калбашы үчүн. Анткени алардын энеси эки уул төрөп, бири каза болуп калган, мунусун да менден тартып аласыңар. Эгер ал жолдо ысытма көтөрүп кеткен болсо, силер менин карылыгымды кайгы менен өлүмгө алып келесиңер», – деди.
12 Анткени ал каптагы ар бир кишиге акчасы кайтарылып берилгенин көрүп, аны жиберүүдөн коркту.
13 Канаан жеринде, Мисир жеринен башка бардык жерлерде ачарчылык күчөп, күчөдү, анткени Жусуп үрөн чогултуп, кампаларга салып, ачарчылык жылдарына сактап жүргөнүн көргөндөн бери мисирликтердин көптөгөн уулдары үрөндөрүн азык катары кампалап алышкан.
14 Мисир эли ачарчылыктын биринчи жылында ошолор менен азыктанган.
15 Ысрайыл жеринде ачарчылык күчөп, куткарылуу жок экенин көргөндө, уулдарына: «Кайра барып, өлүп калбашыбыз үчүн бизге азык-түлүк таап келгиле»,— деди.
16 Алар: «Биз барбайбыз. Эгерде кичүү инибиз биз менен барбаса, барбайбыз», – дешти.
17 Ысрайыл эли эгер ал аны алар менен кошо жибербесе, ачарчылыктан баары кырылып калаарын түшүндү.
18 Рубейин: «Аны менин колума бергиле, эгер мен аны сага кайра алып келбесем, анын жаны үчүн менин эки уулумду өлтүргүлө», – деди.
19 Ал ага: «Ал сени менен барбайт»,— деди. Ошондо Жүйүт келип: «Аны мени менен жибер, эгер мен аны сага кайра алып келбесем, өмүр бою сенин алдыңда күнөөлүү болоюн»,— деди.
20 Ал аны алар менен кошо ушул жуманын экинчи жылы, айдын биринчи күнү жөнөттү. Алар баргандардын баары менен бирге Мисир жерине келишти. Алардын колдорунда белектер: стакти, бадам, теребинт жаңгактары жана таза бал бар эле.
21 Алар барып, Жусуптун алдына келишти. Ал өзүнүн бир тууганы Бенжеминди көрүп, аны таанып: «Бул силердин кенже бир тууганыңарбы?» – деп сурады. Алар ага: «Ал өзү», – дешти. Жусуп: «Теңир сага ырайым кылсын, уулум!» – деди.
22 Ал аны үйүнө жиберип, Шымонду аларга алып келип, той өткөрдү. Алар колдору менен алып келген белектерин ага сунушту.
23 Алар анын алдында жешти, ал баарына бирден үлүш берди, бирок Бенжеминдин үлүшү алардыкынан жети эсе көп болду.
24 Алар ичип-жеп, ордунан туруп, эшектери менен калышты.
25 Жусуп алардын ортосунда тынчтык жөнүндө ойлор барбы же жокпу, билүү үчүн план түзүп, үй башчысына: «Алардын бардык каптарын тамак-ашка толтур, акчаларын идиштерине салып бер. Менин ичип жаткан күмүш чөйчөгүм кичүүсүнүн кабына салып, аларды кетирип жибер»,— деди.

43-БӨЛҮМ

1 Жусуп айткандай кылып, алардын бардык каптарын тамак-ашка толтурду, акчаларын каптарына салып, чөйчөктү Бенжеминдин капчыгына салды.
2 Эртең менен эрте алар жөнөп кетишти. Алар ал жерден кетишкенде, Жусуп үй башкаруучусуна: «Алардын артынан кууп барып, чуркап барып, кармап алып: "Жакшылыгым үчүн мага жамандык кылдыңар, мырзам ичкен күмүш чөйчөктү уурдап алдыңар", – деп айт», – деди. Анан алардын кенже бир тууганын мага алып келип, мен сот отургучума барганга чейин тезирээк алып келгиле».
3 Ал алардын артынан чуркап барып, ушул сөздөрдү айтты.
4 Алар ага: «Кулдарыңыз мындай иш кылышпасын, мырзаңыздын үйүнөн ар кандай идиш-аяктарды жана биринчи жолу каптарыбыздан табылган акчаны Канаан жеринен алып келген кулдарыңыздын акчасын уурдашпасын», – дешти.
5 Анда кантип идиш-аяк уурдайбыз? Мына, биз жана каптарыбызды тинтип жатабыз. Арабыздагы кимдин капчыгынан чөйчөктү тапсаң, ал өлтүрүлсүн, биз жана эшектерибиз сенин мырзаңа кызмат кылабыз", – деди.
6 Ал аларга: «Жок, мен кимди тапсам, ошону гана кызматчы кылып алам, ошондо силер үйүңөргө тынчтык менен кайтып келесиңер», – деди.
7 Ал алардын идиштерин улуусунан баштап кичүүсүнө чейин тинтип жатканда, ал Бенжеминдин кабынан табылды.
8 Алар кийимдерин айрып, эшектерине жүк артып, шаарга кайтып келип, Жусуптун үйүнө келишти да, баары анын алдында жерге чейин ийилип таазим кылышты.
9 Жусуп аларга: «Силер жаман иш кылдыңар»,— деди. Алар: «Эмне дейбиз, кантип өзүбүздү коргойбуз?» — дешти. Мырзабыз кулдарынын күнөөсүн ачып берди. Биз болсо мырзабыздын кулдарыбыз, эшектерибиз да.
10 Жусуп аларга: «Мен да Теңирден корком. Силер болсо өз үйлөрүңөргө баргыла, бир тууганыңарды мага кул кылгыла, анткени силер жаман иш кылдыңар. Силер бул чөйчөктөн мен сыяктуу эле адам өз чөйчөгүнөн ырахат аларын билбейсиңерби? Бирок силер аны менден уурдап алдыңар», – деди.
11 Ошондо Жүйүт мындай деди: «Оо, мырзам, кулуңузга мырзама бир сөз айтыңызчы, кулуңуздун апасы атабызга төрөгөн эки бир туугандын бири кетип, жоголуп, табылган жок, ал эми апасынан жалгыз калды, кулуңуз биздин атабыз аны жакшы көрөт, анын өмүрү да бул баланын өмүрү менен байланыштуу».
12 Эгерде биз кулуңузга, атабызга, барганыбызда, бала биз менен жок болсо, ал өлөт, ошондо биз атабызды кайгыга салып өлтүрөбүз».
13 Эми мен, кулуңуз, баланын ордуна мырзама кул болуп калайын, ал эми баланы бир туугандары менен кошо коё бериңиз, анткени мен сиздин кулуңуз, биздин атабыз, ага кепилдик бергем, эгер аны кайра алып келбесем, кулуңуз түбөлүккө атабыздын күнөөсүн угат", – деди.
14 Жусуп алардын баары бири-бири менен жакшы мамиледе экенин көрүп, өзүн кармай албай, өзүнүн Жусуп экенин айтты.
15 Ал алар менен эврей тилинде сүйлөшүп, мойнунан кучактап ыйлады.
16 Бирок алар аны тааныбай, ыйлай баштышты. Ошондо ал аларга: «Мени жоктоп ыйлабагыла, тезирээк атамды мага алып келгиле. Көрдүңөрбү, менин оозум сүйлөп жатат, бир тууганым Бенжеминдин көзү көрүп жатат», – деди.
17 Анткени мына, ачарчылыктын экинчи жылы, дагы беш жыл түшүм жок, бак-дарактардын жемиши жок, жер айдоо жок.
18 Ачарчылыктан өлүп калбашыңар үчүн, мал-мүлкүңөр үчүн кайгырбашыңар үчүн, үй-бүлөңөр менен тезирээк келгиле, анткени Теңир мени силерден мурун көп адамдардын өмүрүн сактоо үчүн жиберген.
19 Атама мен тирүү экенимди, Теңир мени фараонго ата, анын үйүнө жана бүткүл Мисир жерине башкаруучу кылып койгонун айтып койгула.
20 Атама менин бардык даңкымды, Теңир мага берген бардык байлык менен даңкты айтып бергиле", – деди.
21 Фараондун буйругу менен ал аларга арабаларды, жолго керектүү азык-түлүктөрдү, ошондой эле түстүү кийимдерди жана күмүш буюмдарды берди.
22 Ал алардын атасына кийим-кече, күмүш жана эгин жүктөгөн он эшек жөнөтүп, аларды жөнөттү.
23 Алар атасына барып, Жусуптун тирүү экенин, жер жүзүндөгү бардык элдерге эгин өлчөп берип жатканын жана ал бүткүл Мисир жерин башкарып жатканын айтышты.
24 Атасы ишенген жок, анткени ал жинденип калган эле. Бирок Жусуп жөнөткөн арабаларды көргөндө, жаны жанданып: «Жусуп тирүү болсо, мага жетиштүү. Мен өлөрдөн мурун барып, аны көрөйүн», – деди.

44-БӨЛҮМ

1 Ысрайыл үчүнчү айдын жаңырган айында Харандан чыгып, үйүнөн чыгып, Ант кудугуна барды. Ал ушул айдын жетинчи күнү атасы Ыскактын Кудайына курмандык чалды.
2 Жакып Бейтелде көргөн түшүн эстеп, Мисирге баруудан коркту.
3 Ал Жусупка кабар жиберип, ал жакка барбай турганын ойлоп, ошол жерде жети күн болду. Балким, ал жерде калышы керекпи же кетиши керекпи деген аян көрөр.
4 Ал биринчи түшүмдүн түшүмүн жыйнаган майрамды эски дан менен белгиледи, анткени бүт Канаан жеринде бир ууч үрөн калган жок, анткени ачарчылык бардык малды, бодо малды, канаттууларды, адамдарды да каптап турган.
5 Он алтынчы күнү Теңир ага көрүнүп: «Жакып, Жакып!» – деди. Ал: «Мен мына»,— деди. Ал ага: «Мен сенин ата-бабаларыңдын Кудайымын, Ыбрайым менен Ыскактын Кудайымын. Мисирге баруудан коркпо, анткени Мен сенден улуу эл жаратам. Мен сени менен кошо барам, сени кайра алып чыгам, сен ушул жерге коюласың, Жусуп колун көзүңө коёт.
6 Коркпо, Мисирге бар.
7 Анын уулдары жана неберелери ордуларынан туруп, атасын жана буюмдарын арабаларга жүктөштү.

8 Ошентип, Ысрайыл үчүнчү айдын он алтынчы күнү Ант кудугунан чыгып, Мисир жерине жөнөдү.
9 Ысрайыл Жүйүттү Гошен жерин көрүп келүүгө уулу Жусупка жиберди, анткени Жусуп бир туугандарына Гошенге жакын жерде жашаш үчүн ошол жерге келүүнү буйруган.
10 Бул жер Мисир жериндеги эң жакшы жер болчу жана баары үчүн да, мал үчүн да ага жакын эле.
11 Булар атасы Жакып менен бирге Мисирге барган Жакыптын уулдарынын аттары.
12 Ысрайылдын тун уулу Рубейин, анын уулдарынын аттары Энох, Паллу, Хесрон жана Карми.
13 Шымон жана анын уулдары, анын уулдарынын аттары: Жемуел, Жамин, Охад, Жахин, Зохар жана жети кишиден турган сепаттык аялдын уулу Шабул.
14 Леби жана анын уулдары, анын уулдарынын аттары: Гершон, Каат жана Мерари-төр.
15 Жүйүт жана анын уулдары, анын уулдарынын аттары: Шела, Перес жана Зерах.
16 Исахар жана анын уулдары, анын уулдарынын аттары: Тола, Пуа, Жашуп жана Шимрон – бешөө.
17 Забулун жана анын уулдары, анын уулдарынын аттары: Серед, Элон жана Жахлил – төртөө.
18 Булар Жакыптын жана Леянын Месопотамияда Жакыпка төрөп берген уулдары: алты, алардын бир карындашы Дина, ошондой эле Леянын бардык уулдары, атасы Жакып менен Мисирге барган уулдарынын саны жыйырма тогуз, атасы Жакып алар менен бирге болгондо, отуз жан эле.
19 Жакыптын аялы, Леянын күңү Зилпанын Жакыпка Гат менен Ашурду төрөп берген уулдары.
20 Аны менен кошо Мисирге барган уулдарынын аттары мындай: Гаттын уулдары: Зифион, Хаги, Шуни, Эзбон, Эри, Арели жана Ароди-сегиз.
21 Ашырдын уулдары: Имна, Ишва, Ишви, Берия жана Серах, алардын алты карындашы болгон.
22 Леянын жандарынын баары он төрт, ал эми Леяныкы кырк төрт жан эле.
23 Жакыптын аялы Рахилдин уулдары: Жусуп менен Бенжемин.
24 Жусуп атасы Мисирге келгенге чейин Мисирде ага Ониолдун дин кызматчысы Потипардын кызы Асенат Менаше менен Эпрайым деген үч уул төрөп берген.
25 Бенжеминдин уулдары: Бела, Бехер, Ашбел, Гера, Нааман, Эйхи, Рош, Мупим, Хупим жана Ард-он бир.
26 Рахилдин жандарынын жалпы саны он төрт эле.
27 Жакыптын аялы Рахилдин күңү Биланын Жакыпка төрөп берген уулдары: Дан менен Напталы.
28 Алар менен кошо Мисирге барган уулдарынын аттары мындай: Дандын уулдары: Хушим, Шамон, Асуди, Ижака жана Саломон – алты.
29 Алар Мисирге кирген жылы өлүштү. Ал жерде Дан Хушим гана калды.
30 Напталынын уулдарынын аттары: Жахсиел, Гуни, Жезер, Шалум жана Ив.
31 Ачарчылык жылдарынан кийин төрөлгөн Ив Мисирде көз жумду.
32 Рахилдин жандарынын жалпы саны жыйырма алты эле.
33 Жакыптын Мисирге баргандарынын баары жетимиш жан эле. Булар анын балдары жана неберелери, бардыгы жетимиш жан, бирок бешөө Жусуптан мурун Мисирде каза болуп, балдары болгон эмес.
34 Канаан жеринде Жүйүттүн эки уулу, Эр менен Онан, каза болушту, алардын балдары болгон эмес. Ысрайыл уулдары өлгөндөрдү көмүштү, алар жетимиш бутпарас элдердин катарына кошулушту.

45-БӨЛҮМ

1 Ысрайыл эли Мисир жерине, Гошен жерине, кырк бешинчи юбилейдин үчүнчү жумасынын экинчи жылынын төртүнчү айынын жаңырганда кирди.
2 Жусуп атасы Жакыпты тосуп алуу үчүн Гошен жерине барды. Ал атасынын мойнунан кучактап ыйлады.
3 Ошондо Ысрайыл Жусупка: «Сени көргөндөн бери өлөйүн. Ысрайылдын Кудайы Теңирге, Ыбрайымдын Кудайына жана Ыскактын Кудайына, Өзүнүн ырайымын жана ырайымын кулу Жакыптан аябаганына, батасын берсин», – деди.
4 Тирүү кезимде эле жүзүңдү көргөнүм мага жетиштүү, ооба, Бейтелде көргөн аяным чындык. Кудайым Теңир түбөлүккө даңкталсын, Анын ысымы даңкталсын”.
5 Жусуп жана анын бир туугандары атасынын алдында нан жеп, шарап ичишти. Жакып Жусуптун бир туугандары менен чогуу тамактанып, анын алдында ичип жатканын көрүп, абдан кубанды. Ал аны сактап калган жана ага он эки уулун сактап калган бардык нерсенин Жаратуучусун алкады.
6 Жусуп атасына жана бир туугандарына белек катары Гошен, Раамсес жана анын тегерегиндеги бардык жерлерде жашоо укугун берген, анткени ал жерлерди фараон башкарган. Ысрайыл жана анын уулдары Мисир жеринин эң жакшы жери болгон Гошен жеринде жашашкан, ал эми Ысрайыл Мисирге келгенде жүз отуз жашта эле.
7 Жусуп атасын, бир туугандарын жана алардын мүлкүн жети жылдык ачарчылыкка жете тургандай нан менен камсыз кылды.
8 Ачарчылыктын айынан Мисир жери кыйналды. Жусуп фараон үчүн азык-түлүккө бүткүл Мисир жерин сатып алды. Ал элди, алардын малын жана бардык нерсесин фараон үчүн ээлеп алды.
9 Ачарчылык жылдары бүттү. Жусуп сегизинчи жылы жер үстүндөгү элге үрөн, эгүү үчүн азык берди, анткени дарыя бүткүл Мисир жерин каптап кеткен эле.
10 Анткени жети жыл бою ачарчылык болгондо, ал (ташып) ташып, дарыянын жээгиндеги бир нече жерди гана сугарган эмес, бирок эми ал ташып, мисирликтер жер сээп, ал ошол жылы мол түшүм берди.
11 Бул кырк бешинчи юбилейдин төртүнчү жумасынын биринчи жылы [2178 AM] болду.
12 Жусуп түшүмдүн бештен бир бөлүгүн падышага алып, төрт бөлүгүн аларга азык-түлүк жана үрөн катары калтырды. Жусуп муну Мисир жеринде бүгүнкү күнгө чейин мыйзам катары сактады.
13 Ысрайыл Мисир жеринде он жети жыл жашады, ал жашаган күндөр үч юбилей, жүз кырк жети жыл болду. Ал кырк бешинчи юбилейдин бешинчи жумасынын төртүнчү [2188] жылында көз жумду.

14 Ысрайыл өлөр алдында уулдарына батасын берип, Мисир жеринде эмне болорун айтып берди; жана акыркы күндөрдө эмне болорун айтып, аларга батасын берип, Жусупка жеринен эки үлүш берди.
15 Ал ата-бабаларына кошулду. Ал Канаан жериндеги кош үңкүргө, атасы Ыбрайымдын жанындагы, Хеброн жериндеги кош үңкүргө өзү үчүн казган мүрзөгө коюлду.
16 Ал өзүнүн жана ата-бабаларынын китептеринин баарын уулу Лебиге берди, ал аларды сактап, балдары үчүн ушул күнгө чейин жаңыртып турсун деп.

46-БӨЛҮМ

1 Жакып өлгөндөн кийин, Ысрайыл уулдары Мисир жеринде көбөйүп, улуу элге айланышты. Алардын жүрөгү бир болду. Бир тууган бир тууганын жакшы көрдү, ар бир адам бир тууганына жардам берди. Алар абдан көбөйүп, абдан көбөйүштү, он жума, Жусуптун өмүрүнүн бардык күндөрү.
2 Жусуп атасы Жакыптан кийин жашаган бардык күндөрүндө шайтан да, жамандык да болгон эмес, анткени Жусуптун өмүрү өткөнчө, бардык мисирликтер Ысрайыл уулдарын урматташкан.
3 Жусуп жүз он жашында көз жумду, он жети жыл Канаан жеринде жашап, он жыл кул болуп, үч жыл түрмөдө отуруп, сексен жыл падышанын кол астында болуп, бүткүл Мисир жерин башкарды.
4 Ал, анын бардык бир туугандары жана ошол муундун баары каза болушту.
5 Ал өлөр алдында Ысрайыл уулдарына Мисир жеринен чыгып баратканда анын сөөктөрүн өздөрү менен кошо ала жүрүүнү буйрук кылган.
6 Ал сөөктөрү үчүн аларга ант берди, анткени мисирликтер аны Канаан жерине алып келип, көмбөй турганын билчү, анткени Канаан падышасы Макамарон Ашур жеринде жашап жүргөндө өрөөндө Мисир падышасы менен согушуп, аны ошол жерде өлтүрүп, мисирликтерди Эрмон дарбазаларына чейин кууп барган.
7 Бирок ал кире алган жок, анткени Мисирге башка бир жаңы падыша падыша болуп калган, ал андан күчтүү болгондуктан, ал Канаан жерине кайтып келген, ошондо Мисирдин дарбазалары жабылган, эч ким чыккан жок, эч ким Мисирге кирген жок.
8 Жусуп экинчи жылдын алтынчы жумасында, кырк алтынчы юбилейде көз жумду. Аны Мисир жерине коюшту, андан кийин анын бардык бир туугандары каза болушту.
9 Мисир падышасы кырк жетинчи юбилейде, экинчи жылдын экинчи жумасында Канаан падышасы менен согушка чыкты. Ысрайыл уулдары Жусуптун сөөктөрүнөн башка Жакыптын уулдарынын бардык сөөктөрүн алып чыгып, тоодогу кош үңкүрдөгү талаага көмүштү.
10 Алардын көпчүлүгү Мисирге кайтып келишти, бирок бир азы гана Хеброн тоолорунда калды, ал эми атаң Амрам алар менен калды.
11 Канаан падышасы Мисир падышасын жеңип, Мисирдин дарбазаларын жаап салды.
12 Ал Ысрайыл уулдарына каршы жаман ой-пикир ойлоп таап, аларды кыйнап, Мисир элине мындай деди: «Карагылачы, Ысрайыл уулдары бизден да көбөйүп, көбөйүп кетишти».
13 Алар көбөйүп кете электе, акылдуулук менен иш кылалы, согуш башталганга чейин жана алар бизге каршы согуша электе, аларды кулчулукка салалы. Болбосо алар душмандарыбызга кошулуп, аларды биздин жерибизден кууп чыгышат, анткени алардын жүрөгү жана жүзү Канаан жерине бурулган".
14 Ал аларды кулга айландыруу үчүн алардын үстүнөн жумушчу башчыларды койду, алар фараонго, Питомго жана Раамсеске бекем шаарларды курушту, ошондой эле Мисир шаарларындагы кулаган дубалдарды жана чептерди кайра тургузушту.
15 Аларды катаал кызматка мажбурлашты, аларга канчалык көп жамандык кылышса, ошончолук көбөйүп, көбөйүштү.
16 Мисир эли Ысрайыл уулдарынан жийиркеничтүү болуп калды.

47-БӨЛҮМ

1 Жетинчи жумада, жетинчи жылдын кырк жетинчи юбилейинде, атаң Канаан жеринен чыгып кетти, сен төртүнчү жумада, алтынчы жылы, кырк сегизинчи юбилейинде төрөлгөнсүң; бул Ысрайыл уулдары үчүн кыйынчылык мезгили болчу.
2 Мисир падышасы фараон аларга төрөлгөн эркек балдарынын баарын дарыяга ыргытууну буйрук кылды.
3 Алар сен төрөлгөн күнгө чейин жети ай бою аларды камап коюшту.
4 Энең сени үч ай жашырып жүрдү, алар анын жөнүндө айтышты. Ал сага кеме жасап, аны чайыр жана асфальт менен каптап, дарыянын жээгиндеги асфальттардын арасына коюп, сени ошол жерге жети күн отургузду. Энең түнкүсүн келип, сени эмизди, күндүз эжең Мириям сени канаттуулардан коргоду.
5 Ошол күндөрү фараондун кызы Тармут дарыяга жуунганы келип, сенин ыйлаган үнүңдү угуп, күңдөрүнө сени алып чыгууну буйруду, алар сени ага алып келишти.
6 Ал сени кемеден алып чыгып, сага боору ооруду.
7 Эжең ага: «Барып, бул баланы эмизип, эмизип турушу үчүн еврей аялдарынын бирин чакырып келейинби?» – деди.
8 Ал ага: «Бар»,— деди. Ал барып, энең Жохебетти чакырды, ал өзүнүн эмгек акысын берип, сени эмизди.
9 Кийинчерээк, сен чоңойгондо, алар сени фараондун кызына алып келишти, сен анын уулу болдуң. Атаң Амрам сага жазууну үйрөттү, үч жумадан кийин алар сени падыша сарайына алып келишти.
10 Падыша сарайынан чыгып, Ысрайыл уулдарынан болгон досуңду бир мисирлик сабап жатканын көргөнгө чейин, сен аны өлтүрүп, кумга жашырганга чейин үч жума бою сарайда болдуң.
11 Экинчи күнү сен эки ысрайыл уулу менен мушташып жатып, жамандык кылган адамга: «Эмнеге бир тууганыңды өлтүрүп жатасың?» – дедиң.

12 Ал ачууланып, каарданып: «Сени бизге ким төрө жана сот кылып койду? Кечээ мисирликти өлтүргөндөй, мени да өлтүргүң келип жатабы?» – деди. Сен бул сөздөрдөн коркуп, качып кеттиң.

48-БӨЛҮМ

1 Кырк тогузунчу юбилейдин үчүнчү жумасынын алтынчы жылында сен чыгып, Мидиан жеринде беш жума жана бир жыл жашап калдың. Элүүнчү юбилейдин экинчи жылдын экинчи жумасында Мисирге кайтып келдиң.
2 Ал сага Синай тоосунда эмне дегенин жана Мисирге кайтып келе жатканда, жолдо аны менен конок үйүндө жолукканда, ханзаада Мастема сени менен эмне кылгысы келгенин билесиң.
3 Ал сенин мисирликтерден өч алуу үчүн жана аларды жазалоо үчүн жиберилгениңди көрүп, сени өлтүрүп, мисирликтерди колуңдан куткаруу үчүн болгон күчү менен аракет кылган жок беле?
4 Мен сени анын колунан куткардым, сен фараонго, анын бүт үйүнө, кулдарына жана элине Мисирде өзүң жиберген кереметтерди жана жышаандарды көрсөттүң.
5 Теңир Ысрайыл үчүн алардан катуу өч алды, аларды кан, бака, бит, чымын, курсактагы жаралар менен, малын өлүмгө дуушар кылды; ошондой эле мөндүр менен, ошентип, алар үчүн өскөндүн баарын жок кылды; мөндүр менен караңгылыктын калдыктарын жеген чегирткелер менен; адамдар менен жаныбарлардын тун балдарынын өлүмү менен жана алардын бардык жасалма кудайларынан Теңир өч алып, аларды отко өрттөп жиберди.
6 Мунун баарын сен аткара электе жарыялашың үчүн, сенин колуң аркылуу баары жөнөтүлгөн, сен Мисир падышасы менен анын бардык кулдарынын жана элинин алдында сүйлөшкөнсүң.
7 Баары Сенин сөздөрүң боюнча болду: Сен Ысрайыл үчүн өч алышың үчүн Мисир жерине он чоң жана коркунучтуу жаза жибердиң.
8 Теңир баарын Ысрайыл үчүн, Ыбрайым менен түзгөн келишимине ылайык, аларды күч менен кулчулукка алып келгендиктен, алардан өч алуу үчүн жасады.
9 Ошондо ханзаада Мастема сага каршы чыгып, сени фараондун колуна салып берүүнү көздөгөн, ал эми мисирлик сыйкырчыларга жардам берген.
10 Алар ордунан туруп, Сенин алдыңда жаман иштерди кылышты, биз аларга кылууга жол бердик, бирок алардын колу менен дарылоого жол берген жокпуз.
11 Теңир алардын денелерине коркунучтуу жараларды каптатып, алар тура албай калышты, анткени биз аларды жок кылдык, ошондуктан алар бир да керемет көрсөтө алышкан жок.
12 Ушул жышаандар менен кереметтерге карабастан, ханзаада Мастема уятка калган жок, анткени ал кайраттанып, мисирликтерге египеттиктердин бардык күчтөрү, майдан арабалары, аттары жана Мисир элинин бардык аскерлери менен силердин артыңардан кууп келгиле деп кыйкырды.
13 Мен мисирликтер менен ысрайылдыктардын ортосунда турдум, биз ысрайылдыктарды анын колунан жана элинин колунан куткардык, ал эми Теңир аларды деңиздин ортосунан кургак жерден өткөндөй алып өттү.
14 Ысрайылдыктардын артынан кууп барган бардык элдерди, Жахаба Кудайыбыз, деңиздин ортосуна, Ысрайыл уулдарынын астындагы түпсүз туңгуюкка ыргытты. Мисир эли өз балдарын дарыяга ыргыткандай эле, ал алардын 1 000 000инен өч алды, элиңдин бир эмчек баласын дарыяга ыргытып жибергени үчүн миң күчтүү, күчтүү адамы кырылды.
15 Он төртүнчү, он бешинчи, он алтынчы, он жетинчи жана он сегизинчи күнү ханзаада Мастема байланып, Ысрайыл уулдарын айыптабашы үчүн алардын артына камалды.
16 Он тогузунчу күнү биз аларды мисирликтерге жардам берип, Ысрайыл уулдарын кууп жетүү үчүн коё бердик.
17 Ал алардын жүрөктөрүн катуулантып, өжөрлөнттү. Мисирликтерди өлтүрүп, деңизге ыргытуу үчүн, Кудай-Теңирибиз бул амалды ойлоп тапты.
18 Он төртүнчү күнү биз аны байладык, анткени ал Ысрайыл уулдары мисирликтерден кийим-кече, күмүш, алтын жана жез идиштерди сураган күнү аларды күнөөлөбөшү үчүн, аларды кулчулукта кармап, тоноп кетиши үчүн, аларды тоноп кетпеши үчүн.
19 Биз Ысрайыл уулдарын Мисирден куру кол чыгарган жокпуз.

49-БӨЛҮМ

1 Теңир силерге Пасах майрамы жөнүндө осуят кылганын эстегиле: аны биринчи айдын он төртүнчү күнүндө өз убагында белгилегиле, кеч кире электе союгула, ал эми күн баткандан он бешинчи күндүн кечинде түнкүсүн жегиле.
2 Анткени ушул түнү – майрамдын жана кубанычтын башталышында – силер Мисирде Пасах тамагын жеп жатышкан, ошол кезде Мастеманын бардык күчтөрү Мисир жериндеги бардык тун балдарды, фараондун тун баласынан тартып тегирмендеги туткунда жүргөн күңдүн тун баласына чейин жана бодо малга чейин өлтүрүү үчүн коё берилген.
3 Теңир аларга мындай белги берген: алар бир жылдык козунун канын көргөн ар бир үйдүн босогосуна кирип, союшпасын, жанынан өтүп кетишсин. Ошондо үйдөгүлөрдүн баары аман калсын, анткени кандын белгиси анын босогосунда болчу.
4 Теңирдин күчтөрү баарын Теңир буйругандай кылып аткарышты, алар бүт Ысрайыл уулдарынын жанынан өтүп кетишти, бирок алардын арасынан малды да, адамды да, итти да кырып салган жок.
5 Мисирде жугуштуу оору абдан катуу болду, Мисирде өлгөн бир да үй болгон жок, ыйлап, боздоп ыйлаган жок.
6 Бүт Ысрайыл эли Пасах козусунун этин жеп, шарап ичип, ата-бабаларынын Кудай-Теңирин даңазалап, бата берип, ыраазычылык билдирип жатышты. Алар Мисирдин моюнтуругунан жана жаман кулчулуктан кутулууга даяр болушту.
7 Бул күндү өмүрүңдүн бардык күндөрүңдө эстеп жүр, аны жыл сайын, жыл сайын, ошол күнү, бардык

мыйзамдарына ылайык белгиле, аны күндөн күнгө, айдан айга калтырба.

8 Анткени бул түбөлүктүү көрсөтмө, ал асмандагы лоокторго чегилип жазылган, анда Ысрайылдын бардык уулдары аны жыл сайын, жыл сайын, укумдан-тукумга белгилеши керек; жана күндөрдүн чеги жок, анткени бул түбөлүккө белгиленген.

9 Эгерде таза эмес адам тазаланып, майрам күнү Теңирге жагымдуу курмандык алып келүү үчүн келбесе, майрам күнү Теңирдин алдында жеп-ичпесе, ал таза жана жакын адам жок кылынсын, анткени ал Теңирге белгиленген убакта курмандык чалбагандыктан, күнөөсүн өз мойнуна алат.

10 Ысрайыл уулдары келип, Пасах майрамын белгиленген күнү, биринчи айдын он төртүнчү күнүндө, кечки убакыттын ортосунда, күндүн үчүнчү бөлүгүнөн түндүн үчүнчү бөлүгүнө чейин белгилешсин, анткени күндүн эки бөлүгү жарыкка, үчтөн бир бөлүгү кечке чейин берилет.

11 Теңир сага муну кечинде аткарууну буйруган.

12 Аны жарык учурунда эмес, кеч кирген убакта союуга болот. Алар аны кечинде, түндүн үчүнчү бөлүгүнө чейин жешсин, ал эми түндүн үчүнчү бөлүгүнөн баштап этинен калганын отко өрттөшсүн.

13 Аны сууга бышырбасын, чийкисин жебесин, отко кууруп жебесин, башын, ичеги-карынын, буттарын отко кууруп жебесин, сөөктөрүн сындырбасын, анткени Ысрайыл уулдарынын бир да сөөгү сынбайт.

14 Ошондуктан Теңир Ысрайыл уулдарына Пасах майрамын белгиленген күнү белгилөөнү буйрук кылган, анын бир да сөөгүн сындырбагыла, анткени бул майрам күнү, буйрук кылынган күн, күндөн күнгө, айдан айга өтүүгө болбойт, аны майрам күнү белгилегиле.

15 Ысрайыл уулдарына Пасах майрамын жыл сайын, жылына бир жолу, белгиленген күнү майрамдоону буйрук кыл. Ал Теңирге жагымдуу эскерүү катары келет. Алар Пасах майрамын өз убагында майрамдаган жылы Анын буйругу боюнча эч кандай балээ же өлүмгө дуушар болбойт.

16 Алар аны Теңирдин ыйык жайынан тышкары, Теңирдин ыйык жайынын алдында жешпесин, Ысрайыл жамаатынын бүткүл эли аны белгиленген убакта белгилеши керек.

17 Ал күнү келген ар бир адам аны жыйырма жаштан жогорку курактагы Кудайыңдын ыйык жайында, Теңирдин алдында жесин, анткени аны Теңирдин ыйык жайында жеш керектиги жазылган жана буйрук кылынган.

18 Ысрайыл уулдары ээлей турган Канаан жерине келип, Теңирдин ыйык жайы курулганга чейин, өз урууларынын биринде Теңирдин чатырын орноткондо, алар келип, Теңирдин чатырынын ортосунда Пасах майрамын өткөрүшсүн жана аны Теңирдин алдында жыл сайын союшсун.

19 Алардын жеринде Теңирдин атынан үй курулган күндөрдө, алар ал жакка барып, Пасах курмандыгын кечинде, күн баткандан кийин, күндүн үчүнчү жарымында союшсун.

20 Алар анын канын курмандык чалынуучу жайдын босогосуна алып келип, майын курмандык чалынуучу жайдагы отко коюшсун, ал эми этин Теңирдин атынан ыйыкталган үйдүн короосунда отко кууруп жешсин.

21 Алар Пасах майрамын өз шаарларында, Теңирдин жыйын чатырынын алдында же Анын ысымы турган Анын үйүнүн алдында гана өткөрүшсүн, ошондо алар Теңирден четтешпейт.

22 Муса, Ысрайыл уулдарына Пасах майрамынын көрсөтмөлөрүн аткарууну буйрук кыл, анткени ал сага буйрулгандай эле, аларга жыл сайын, анын күндөрүн жана Ачыткысыз нан майрамын жарыяла, алар жети күн ачыткысыз нан жешсин, аны майрамдашсын, ошол жети күн бою күн сайын Кудайыңдын курмандык чалынуучу жайында Теңирдин алдында кубанычтуу курмандык чалышсын.

23 Анткени силер Мисирден чыгып, Шур чөлүнө киргенге чейин бул майрамды шашылыш түрдө белгилегенсиңер, анткени аны деңиздин жээгинде бүтүргөнсүңөр.

50-БӨЛҮМ

1 Ушул мыйзамдан кийин Мен сага Элим менен Синайдын ортосундагы Синай чөлүндөгү ишемби күндөрүн билдирдим.

2 Мен сага Синай тоосундагы жердин ишемби күндөрү жөнүндө, ошондой эле жылдардын ишемби күндөрүндөгү юбилей жылдары жөнүндө айттым, бирок ал жылды силер ээлей турган жерге киргенге чейин айткан жокмун.

3 Жер өзүндө жашап жатканда ишемби күндөрүн сактайт, алар юбилей жылын билишет.

4 Ошондуктан Мен сага жыл жумаларын, жылдарды жана юбилейлерди белгиледим: Адамдын күндөрүнөн бүгүнкү күнгө чейин [24:10] кырк тогуз юбилей жана бир жума эки жыл бар: Теңирдин осуяттарын үйрөнүү үчүн дагы кырк жыл (сөзмө-сөз "алыс") бар, алар Канаан жерине өтүп, батыштагы Иордан дарыясынан өтүшкөнгө чейин.

5 Ысрайыл бузуктуктун, арамдыктын, булгануунун, күнөөнүн жана катанын бардык күнөөлөрүнөн тазаланып, бүт жер жүзүндө ишенимдүү жашаганга чейин, юбилейлер өтүп кетет, шайтан да, жаман адам да болбойт, жер ошондон тартып түбөлүккө таза болот.

6 Ишемби жөнүндөгү осуятты жана анын бардык мыйзамдарын – Мен сен үчүн жазып койдум – карагыла.

7 Алты күн иштегиле, ал эми жетинчи күн — Кудай-Теңириңердин ишембиси. Ал күнү силер, уулдарыңар, кулдарыңар, күңдөрүңөр, бардык малыңар, жаныңардагы келгин эч кандай жумуш кылбагыла.

8 Ал күнү кандайдыр бир жумуш кылган адам өлөт: ким ошол күнү ыйык жайды булгаса, аялы менен жатса же ошол күнү бир нерсе кылам десе, ал ошол күнү соода-сатык кылуу же сатып алуу үчүн сапарга чыгат; ал эми ким алтынчы күнү өзү үчүн даярдабаган сууну андан алса, же чатырынан же үйүнөн жүк көтөрүп чыкса, ал өлөт.

9 Ишемби күнү эч кандай жумуш кылбагыла, алтынчы күнү өзүңөр үчүн даярдаганыңардан башка эч нерсе кылбагыла: жеп-ичип, эс алып, ошол күнү бардык жумуштардан баш тартып, силерге майрам жана ыйык

күн берген Кудай-Теңириңерди даңктагыла. Бул күн бүт Ысрайыл үчүн түбөлүккө алардын күндөрүнүн бири.

10 Анткени Теңир Ысрайылга улуу урмат-сый берди, алар бул майрам күнү ичип-жеп, тойушу керек, адам баласынын эмгегинен эс алышы керек, ладан түтөтүүдөн, Теңирдин алдында бир нече күн жана ишемби күндөрү курмандыктарды жана курмандыктарды алып келүүдөн башка.

11 Бул иш ишемби күндөрү Кудай-Теңириңердин ыйык жайында жасалсын, ошондо алар Ысрайыл элин күн сайын курмандыктар менен жуушат, бул Теңирге жагымдуу болот. Ал аларды күн сайын, сага буйрук кылынгандай, кабыл алат.

12 Ал эми ал жерде иштеген, саякатка чыккан, же үйүндө же башка жерде иштеген, от жаккан, же жаныбарга минген, же деңизде кеме менен жүргөн, бир нерсени урган же өлтүргөн, же жаныбарды же канаттууну сойгон, же жаныбарды, канаттууну же балык кармаган, же ишемби күндөрү орозо кармаган же согушкан ар бир адам:

13 Ишемби күнү ушул нерселердин бирин кылган адам өлөт. Ысрайыл уулдары ишемби күндөрүн жердин ишемби күндөрү жөнүндөгү осуяттарга ылайык сакташат. Ал мага берген таш лооктордо жазылгандай, мен силерге жыл мезгилдеринин мыйзамдарын жана күндөрдүн бөлүнүшү боюнча жыл мезгилдерин жазып берем. Күндөрдүн бөлүнүшү ушул менен аяктайт.